

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP.....	4
1. PRZEDMIOT I ZAKRES OPRACOWANIA	4
2. ZADANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA	6
3. MATERIAŁY WYJŚCIOWE	8
3.1. <i>Materiały merytoryczne</i>	8
5.2. <i>Podstawy prawne</i>	8
II. OCENA STANU ISTNIEJĄCEGO GMINY MIEŚCISKO.....	10
1. KRÓTKA CHARAKTERYSTYKA GMINY MIEŚCISKO	10
2. BUDOWA GEOLOGICZNA.....	13
3. ROLNICZE UŻYTKOWANIE TERENU ORAZ TERENY LASÓW	15
3.1. <i>Ochrona przyrody a prawo miejscowe</i>	17
3.2. <i>Świadomość ekologiczna mieszkańców</i>	18
3.3. <i>Prognozowane kierunki zmian</i>	18
III. ANALIZA PRZYRODNICZYCH UWARUNKOWAŃ ZEWNĘTRZNYCH GMINY MIEŚCISKO.....	20
1. UWARUNKOWANIA HYDROGRAFICZNE	20
2. UWARUNKOWANIA GEOLOGICZNE.....	22
3. WALORYZACJA PRZYRODNICZA GMINY MIEŚCISKO, OCHRONA PRZYRODY W TYM OBSZARY NATURA 2000.....	22
IV. WSKAZANIE W PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA PRIORYTETÓW ZADAŃ KONIECZNYCH DO REALIZACJI W PERSPEKTYWIE WIELOLETNIEJ NA TERENIE GMINY MIEŚCISKO W CELU POPRAWY JAKOŚCI ŚRODOWISKA.....	24
1. HYDROGRAFIA I HYDROGEOLOGIA	24
1.1. <i>Wody podziemne</i>	24
1.2. <i>Wody powierzchniowe</i>	24
1.3. <i>Stan czystości wód powierzchniowych i podziemnych</i>	25
2. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	26
2.1. <i>Zaopatrzenie w wodę</i>	26
2.2. <i>Gospodarka ściekowa</i>	29
3. WSKAZANIE PRIORYTETÓW ZADAŃ KONIECZNYCH DO REALIZACJI W PERSPEKTYWIE WIELOLETNIEJ NA TERENIE GMINY MIEŚCISKO	39
3.1. <i>Gospodarka wodno-ściekowa</i>	39
3.2. <i>Cele i priorytety dla ustalenia listy przedsięwzięć gminy</i>	41
3.3. <i>Zadania własne gminy i koordynowane, w podziale na inwestycyjne i pozainwestycyjne, przewidziane do realizacji w ramach Programu Ochrony Środowiska</i>	42
4. OCHRONA POWIETRZA.....	44
4.1. <i>Energia odnawialna i jej racjonalne wykorzystanie</i>	44
4.2. <i>Analiza stanu jakości powietrza i zmiany klimatu</i>	50
4.3. <i>Analiza stanu istniejącego</i>	53
4.4. <i>Lista priorytetowych przedsięwzięć Gminy Mieścisko</i>	71
4.5. <i>Przyjęte kryteria wyboru i hierarchizacji przedsięwzięć</i>	71

4.6. Lista przedsięwzięć Gminy i koordynowanych, w podziale na inwestycyjne i pozainwestycyjne, przewidzianych do realizacji w ramach Programu Ochrony Środowiska	72
5. OCHRONA ŚRODOWISKA PRZED HAŁASEM	76
5.1. Oddziaływanie hałasu	76
5.2. Analiza stanu istniejącego	77
5.3. Obszary wymagające programów naprawczych.	80
5.4. Przewidywane kierunki zmian.	80
5.5. Przyjęte cele i priorytety.	80
5.6. Lista przedsięwzięć własnych Gminy i koordynowanych wynikających z Programu Powiatu oraz z dokumentów, koncepcji jej władz i postulatów rozmaitych środowisk	81
5.7. Przyjęte kryteria wyboru i hierarchizacja przedsięwzięć.	82
5.8. Zhierarchizowana lista przedsięwzięć własnych i koordynowanych, w podziale na inwestycyjne i pozainwestycyjne, przewidzianych do realizacji w ramach Programu w perspektywie wieloletniej.	83
6. POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	85
6.1. Stan istniejący	87
6.2. Przewidywane kierunki zmian.	93
6.3. Przyjęte cele i priorytety.	94
6.4. Lista przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach programu	95
7. ZAŁOŻENIA OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY MIEŚCISKO DO 2019 ROKU	95

V. NARZĘDZIA I INSTRUMENTY REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY MIEŚCISKO..... 96

1. NARZĘDZIA I INSTRUMENTY PROGRAMOWO-PLANISTYCZNE	96
2. NARZĘDZIA I INSTRUMENTY REGLAMENTUJĄCE MOŻLIWOŚCI KORZYSTANIA ZE ŚRODOWISKA	97
3. NARZĘDZIA I INSTRUMENTY FINANSOWE	97
4. NARZĘDZIA I INSTRUMENTY KARNE ORAZ ADMINISTRACYJNE	101
5. FUNDUSZE WSPOMAGAJĄCE WDRAŻANIE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA	102
6. ŚWIADOMOŚĆ EKOLOGICZNA MIESZKAŃCÓW I EDUKACJA MIESZKAŃCÓW	102
DOTYCHCZASOWA EDUKACJA EKOLOGICZNA	103
EDUKACJA EKOLOGICZNA FORMALNA (SZKOLNA)	104
EDUKACJA EKOLOGICZNA POZASZKOLNA	104
CELE W ZAKRESIE EDUKACJI EKOLOGICZNEJ	105
7. UDZIAŁ MIESZKAŃCÓW W POSTĘPOWANIACH ADMINISTRACYJNYCH	106
8. NOWE PODEJŚCIE DO PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO	107

VI. PROCEDURY KONTROLI REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

108

1. PROCEDURY KONTROLI REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA	108
2. MIERNIKI POSTĘPÓW W REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA	108
3. INSTYTUCJE I OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA KONTROLĘ PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA	110
4. PROCEDURY KONTROLI REALIZACJI	110
5. PROCEDURY AKTUALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA	112

VII. STRESZCZENIE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY MIEŚCISKO

112

I. WSTĘP

1. Przedmiot i zakres opracowania

Celem niniejszego dokumentu jest opracowanie Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Mieścisko na lata 2012–2015 z perspektywą na lata 2016 – 2019.

źródło: www.google.pl

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska niniejszy dokument zawiera cele ekologiczne, priorytety ekologiczne, rodzaj i harmonogram działań proekologicznych, środki i mechanizmy niezbędne do osiągnięcia wyznaczonych celów. Program ochrony środowiska definiuje cele i zadania na najbliższe cztery lata, tj. 2012-2015 oraz cele i zadania długookresowe z perspektywą do 2019r., monitoring realizacji programu oraz nakłady finansowe potrzebne na wdrożenie założeń programu. Program Ochrony Środowiska spełnia wymagania zawarte w opracowanym przez Ministerstwo Środowiska dokumencie „Wytyczne do sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym”.

Niniejszy dokument jest zgodny z dokumentami powiatowymi i wojewódzkimi oraz z „Polityką ekologiczną państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016”.

Głównym celem Programu jest określenie zasad polityki ochrony środowiska Gminy Mieścisko. Program Ochrony Środowiska w pełni odzwierciedla tendencje ogólnopolskiej i europejskiej polityki proekologicznej.

Główne cele europejskiej polityki ochrony środowiska to:

- zasada zrównoważonego rozwoju,
- zasada równego dostępu do środowiska postrzegana w kategoriach:
 - sprawiedliwości międzypokoleniowej,
 - sprawiedliwości międzyregionalnej i międzygrupowej,
 - równoważenia szans między człowiekiem i przyrodą,
- zasada przezorności ,
- zasada uspołecznienia i subsydiarności,
- zasada prewencji,
- zasada „zanieczyszczający” płaci,
- zasada skuteczności efektywności ekologicznej i ekonomicznej.

Program przedstawia aktualną sytuację środowiska Gminy, uwzględniając uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne, w tym ekologiczne, przestrzenne, społeczne i ekonomiczne uwarunkowania rozwoju Gminy. Program określa priorytetowe działania i harmonogram zadań w zakresie ograniczenia emisji, ochrony zasobów przyrody, racjonalnego gospodarowania środowiskiem i edukacji ekologicznej z podziałem na zadania własne Gminy i zadania koordynowane. Opis uwarunkowań realizacyjnych Programu zawiera jego wdrożenie, ewaluację i monitoring.

Program Ochrony Środowiska określa wymagania odnoszące się do polityki ekologicznej państwa, a w szczególności:

- cele i priorytety,
 - program zadaniowy,
 - uwarunkowania prawne, ekonomiczne, społeczne.
-

Projekt Programu Ochrony Środowiska zgodnie z art. 17 ust. 2 podlega zaopiniowaniu przez organ wykonawczy powiatu. Jednocześnie należy podkreślić, że Wójt Gminy, zgodnie z art. 17 ust. 4, zapewnia możliwość konsultacji społecznych, na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie programu ochrony środowiska.

Po przeprowadzeniu postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko oraz po zaopiniowaniu, Program ten, zgodnie z art. 18 ust. 1 ww. ustawy, uchwała Rada Gminy. Przywołana powyżej ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie wprowadza również obowiązek sporządzania co 2 lata raportu z wykonania programów i przedstawienia ich Radzie Gminy.

2. Zadania programu ochrony środowiska

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Mieścisko pełni następujące zadania:

1. jest instrumentem wdrażania zasady zrównoważonego rozwoju przez władze Gminy,
 2. jest instrumentem strategicznego zarządzania Gminą w zakresie ochrony środowiska,
 3. jest nośnikiem informacji na temat zasobów środowiska naturalnego oraz stanu poszczególnych jego komponentów,
 4. jest analizą problemów i zagrożeń ekologicznych, proponując jednocześnie sposoby ich rozwiązania,
 5. jest cennym źródłem informacji pomocnym przy konstruowaniu budżetu Gminy i powiatu,
 6. stanowi bazę informacji o stanie środowiska i działaniach zmierzających do jego poprawy.
-

Program obejmuje zagadnienia merytoryczne, takie jak ochronę środowiska, gospodarkę leśną i wodną, ochronę środowiska przed zanieczyszczeniami, bezpieczeństwo ekologiczne, kształtowanie świadomości ekologicznej mieszkańców, propagowania proekologicznych form działalności gospodarczej.

Programy gminne powinny zawierać:

- zadania własne gminy, finansowane w części lub całości ze środków będących w dyspozycji gminy,
- zadania koordynowane – pozostałe zadania finansowane ze środków przedsiębiorstw i zewnętrznych, będących w dyspozycji organów i instytucji szczebla centralnego, wojewódzkiego i powiatowego.

Gminne programy ochrony środowiska muszą uwzględniać wszystkie wymagania obowiązujących przepisów prawnych. Powinny także brać pod uwagę przyjęte programy rządowe:

- Długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju „Polska 2025”,
- Założenia polityki energetycznej Polski do 2020,
- Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski,
- Polityka leśna państwa,
- Narodowy program przygotowania do członkostwa w Unii Europejskiej.

Programy ochrony środowiska muszą spełniać warunki wynikające z zasad pozyskiwania wsparcia finansowego z Unii Europejskiej.

Gminne programy ochrony środowiska powinny być skoordynowane z programami przyległych jednostek administracyjnych, szczególnie w zakresie programów ochrony wód i ochrony powietrza. Koordynacja wymagana jest także w zakresie planów dotyczących ochrony różnorodności przyrodniczej, w celu zachowania spójności korytarzy ekologicznych, przy realizacji programu NATURA 2000 oraz programu ochrony obiektów przyrodniczych leżących na granicy obszarów objętych programami ochrony środowiska.

Przygotowanie Programu Ochrony Środowiska jest konsekwencją realizacji polityki ekologicznej państwa przedstawionej w „II Polityce Ekologicznej Państwa” oraz „Programie Wykonawczym do II Polityki Ekologicznej Państwa”.

3. Materiały wyjściowe

3.1. Materiały merytoryczne

- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Mieścisko na lata 2004-2007 z perspektywą na lata 2008-2011,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mieścisko,
- Ocena relacji pomiędzy zapisami środowiskowych dokumentów strategicznych szczebla centralnego, wojewódzkiego i powiatowego, w celu ustalenia uwarunkowań zewnętrznych dla opracowywanego programu,
- określono potrzeby w zakresie ochrony środowiska na terenie Gminy Mieścisko i na ich podstawie sprecyzowano cele i niezbędne działania ekologiczne, pozostające w zgodności z celami ujętymi w dokumentach strategicznych wyższego szczebla oraz obowiązującymi dokumentami strategicznymi dla Gminy,
- opracowano uproszczony harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji poszczególnych działań ekologicznych, mając na uwadze pilność zaspokojenia potrzeb w zakresie ochrony środowiska, możliwości finansowe Gminy, dostępne źródła finansowania,
- wskazano sposoby wdrażania i zasady monitorowania Programu,
- wizje lokalne w terenie.

5.2. Podstawy prawne

- ustawa o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r. (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.)
 - ustawa prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 ze zm.)
-

- ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z dnia 3 października 2008 r. (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227 ze zm.)
 - ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220 ze zm.)
 - ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z 13 września 1996 r. (Dz. U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008 ze zm.)
 - ustawa o odpadach z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz. U. z 2010 r. Nr 185, poz. 1243 z późn. zm.)
 - ustawa o opakowaniach i odpadach opakowaniowych z dnia 11 maja 2001 r. (Dz. U. z 2001 r. Nr 63, poz. 638 ze zm.)
 - ustawa o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej z dnia 11 maja 2001 r. (Dz. U. z 2007 r. Nr 90, poz. 607 ze zm.)
 - ustawa o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest z dnia 19 czerwca 1997 r. (Dz. U. z 2004 r. Nr 3, poz. 20 ze zm.)
 - ustawa prawo wodne z dnia 18 lipca 2001 r. (Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019 ze zm.)
 - ustawa nawozach i nawożeniu z dnia 10 lipca 2007 r. (Dz. U. z 2007 r. Nr 147, poz. 1033)
 - ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r. (Dz. U. z 2004 Nr 121, poz. 1266 ze zm.)
 - ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (Dz. U. z 2003 r. Nr 80, poz. 717 ze zm.)
 - ustawa o lasach z dnia 28 września 1991 r. (Dz. U. z 2011 r. Nr 12, poz. 59 z późn. zm.)
 - ustawa o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków z dnia 7 czerwca 2001 r. (Dz. U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858 ze zm.)
 - ustawa prawo górnicze i geologiczne z dnia 4 lutego 1994 r. (Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947 ze zm.).
-

II. OCENA STANU ISTNIEJĄCEGO GMINY MIEŚCISKO

1. Krótka charakterystyka Gminy Mieścisko

Zgodnie z podziałem na regiony fizycznogeograficzne Polski wg Kondrackiego obszar gminy znajduje się w Podprovincji Pojezierza Południowobałtyckiego w makroregionie Pojezierze Wielkopolskie – 315.5 - mezoregiony Pojezierze Chodzieskie 315.53 i Pojezierze Gnieźnieńskie 315.54.

Położenie Gminy Mieścisko

Regiony fizyczno – geograficzne wg J. Kondrackiego.

Gmina Mieścisko (woj. wielkopolskie, powiat wągrowiecki) leży na Pojezierzu Gnieźnieńskim, w jego pn.-wsch. części. Przez jej teren przepływa rzeka Wełna. Od pn. i zach. graniczy z gminą Wągrowiec (woj. wielkopolskie), od wsch. z gminą Janowiec Wielkopolski (woj. kujawsko-pomorskie), a od płd. z gminami Kłecko i Skoki. Zajmuje obszar 135.62 km².

Gmina Mieścisko jako pierwsza gmina wiejska wyemitowała obligacje komunalne na inwestycje związane z gospodarką ściekową.. Gmina znana jest z wysokotowarowego rolnictwa. Ważnymi problemami, które rozwiązuje się, jest rozbudowa i modernizacja sieci telefonicznej, wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne, rozbudowa i remonty szkół, modernizacja układu komunikacyjnego gminy, rozbudowa i poprawa stanu urządzeń uzbrojenia technicznego w gminie, rozbudowa sieci wodociągowej wraz ze stacjami wodociagowymi, modernizacja kanalizacji wraz z budową oczyszczalni ścieków, wyznaczanie nowych terenów pod aktywizację gospodarczą. Gmina Mieścisko należy do jednego z najbogatszych, pod względem archeologicznym, obszarów województwa poznańskiego. Najstarszymi śladami bytności człowieka są pochodzące sprzed około 13 500 lat obozowiska ludności mezolitycznej, których pozostałości odkryto między innymi w okolicach Mirkowic, Popowa Kościelnego i Mieściska.

Gmina Mieścisko współpracuje z:

- holenderską gminą De Bilt
- francuską gminą Retiers
- powiatem Lüneburg i gminą Scharnebeck w Niemczech

**Liczba mieszkańców wg spisu w poszczególnych miejscowościach
Gmina Mieścisko**

Liczba mieszkańców przedstawia się następująco:

L.p.	Nazwa miejscowości	Kategoria	Liczba mieszkańców
1.	Budziejewko	wieś sołecka	28
2.	Budziejewo	wieś sołecka	99
3.	Gołaszewo	wieś sołecka	230
4.	Gorzewo	wieś sołecka	118
5.	Gółka	Przysiółek	18
6.	Jaroszewo Drugie	wieś sołecka	55
7.	Jaroszewo Pierwsze	wieś sołecka	129
8.	Jaworówko	wieś sołecka	47
9.	Kłodzin	wieś sołecka	195
10.	Mieścisko	wieś sołecka	2481
11.	Miłostawice	wieś sołecka	184
12.	Mirkowice	wieś sołecka	71
13.	Mirkowiczki	wieś	34

14.	Nieświastowice	wieś sołecka	135
15.	Piastowice	wieś sołecka	15
16.	Pląskowo	wieś sołecka	91
17.	Podlesie Kościelne	wieś sołecka	178
18.	Popowo Huby	przysiółek	26
19.	Podlesie Wysokie	wieś sołecka	155
20.	Popowo Kościelne	wieś sołecka	710
21.	Popowo Kolonia	przysiółek	54
22.	Sarbia	wieś sołecka	292
23.	Strzeszkowo	wieś	44
24.	Wielea	wieś sołecka	200
25.	Tumidaj	Przysiółek	2
26.	Wybranówko	wieś	28
27.	Wymysłowo	wieś	20
28.	Zakrzewo	wieś sołecka	87
29.	Zbietka	wieś sołecka	258
30.	Żabiczyn	wieś sołecka	367

Źródło: Urząd Gminy Mieścisko stan na dzień 31.12.2011r.

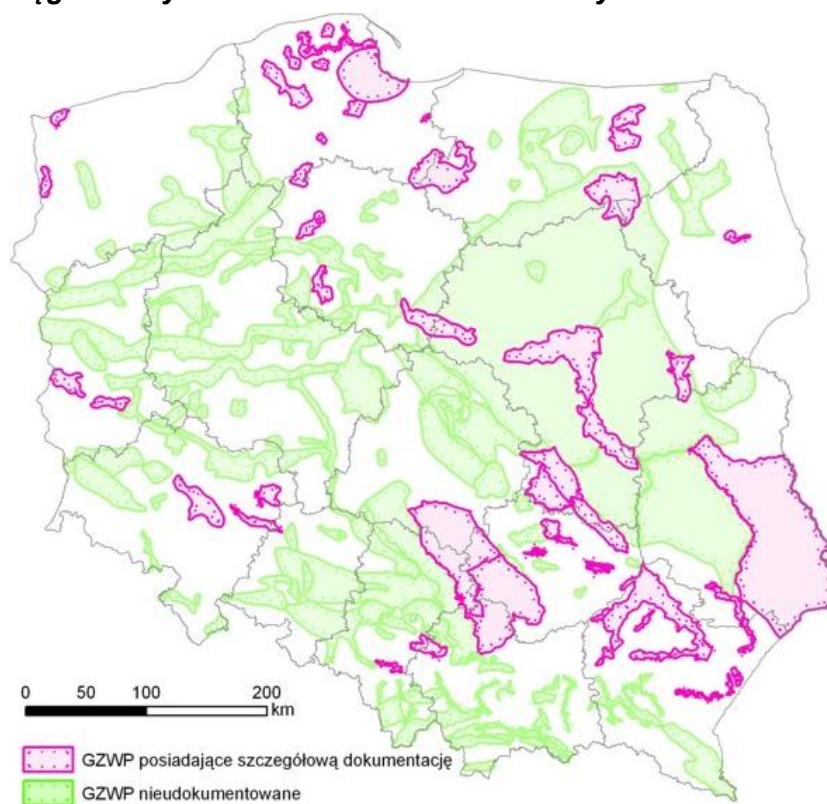
2. Budowa geologiczna

Pod względem geomorfologicznym gmina Mieścisko położona jest wg Krygowskiego w granicach Północno-Wielkopolskiego Pasa Wysoczyznowego w regionie Wysoczyzna Gnieźnieńska z subregionami: Pagórki Poznańskie, Równina Wągrowiecka, Równina Żnińska, Pagórki Janowieckie, Równina Gnieźnieńska. Formy morfologiczne ukształtowane zostały przez recesję lądolodu fazy Skocko-Janowiecką stadiału poznańskiego zlodowacenia bałtyckiego.

Analiza budowy geologicznej terenu gminy wskazuje, że powierzchnie utworów mezozoicznych pokrywają utwory oligocenu reprezentowane przez mułki, mułowce i piaski drobnoziarniste. Na osadach oligoceńskich złożone zostały piaski różnoziarniste, iły, mułki w węgle brunatne miocenu. Miąższość utworów mioceniowych jest zmienna i waha się od kilkunastu do kilkudziesięciu metrów. Ostatnią serię utworów trzeciorzędowych stanowią iły plioceńskie. Łączna miąższość trzeciorzędu – 100 – 150 m. Bardzo zróżnicowane miąższości posiadają również osady czwartorzędowe (20 – 50m). Dominują tu piaszczysto-gliniaste utwory

akumulacji wodnolodowcowej budujące wysoczyznę morenową fazy poznańskiej oraz ciąg moren czołowych. Utwory akumulacji wodno-lodowcowej występują tylko we fragmentach rynien subglacialnych wykorzystywanych przez rzeki. W dolinach rzek i mniejszych cieków występują także torfy, muły, mady i piaski akumulacji rzecznej o miąższości do ok. 5 m. W zasięg terenu gminy nie wchodzi żaden z Głównych Zbiorników Wód Podziemnych, stąd brak tu potrzeby wyznaczania obszarów wysokiej ochrony.

Zasięg Głównych Zbiorników Wód Podziemnych w Polsce

źródło: www.pgi.gda.pl

Ekspluatowane studnie głębinowe bazują na czwartorzędowych i trzeciorzędowych poziomach wodonośnych. Główny poziom czwartorzędowy występuje w dolinie Wełny na głębokości od kilku do 20 – 40 m ppt. Jego miąższość wynosi 3 – 15 m, charakteryzuje się swobodnym (niekiedy napiętym do ciśnienia 400 kPa) zwierciadłem wody i wydajnością 30 – 40 m³/h. Poza doliną Wełny pierwsze użytkowe poziomy występują w utworach trzeciorzędowych

(miocieńskich) o miąższości od kilku do 50 m. We wschodniej części gminy głębokość zalegania stropu warstwy wynosi 80 -100 m ppt, wydajność 10 – 30 m³/h. Wody miocieńskie w dolinie Wełny stanowią drugi poziom eksploatacyjny na głębokości 70 90 m ppt. – wydajność – ok. 20 m³/h.

3. Rolnicze użytkowanie terenu oraz tereny lasów

**Struktura użytków gruntowych
Gmina Mieścisko**

Sposób użytkowania	Powierzchnia	%
Użytki rolne, w tym:	10 230	75,4
Grunty orne	9112	67,3
Sady	34	0,3
łąki trwałe	596	4,4
pastwiska trwałe	486	3,6
Lasy	2128	15,7
Wody	108	0,8
Użytki kopalne	5	0,0 (0,04)
Tereny komunikacyjne, w tym:	350	2,6
Drogi	306	2,3
Koleje i inne tereny komunikacyjne	44	0,3
Tereny osiedlowe, w tym:	282	2,1
Zabudowane (mieszkalne, przemysłowe i inne)	245	1,8
niezabudowane	13	0,1
zieleni (tereny rekreacyjne)	24	0,2
nieużytki i użytki ekologiczne	322	2,4
Powierzchnia wyrównawcza	137	1,0
RAZEM	13562	100,0

Klasy bonitacyjne gruntów ornych na terenie gminy Mieścisko (w %):

Klasa	I	II	IIIa	IIIb	IVa	IVb	V	VI	VIRZ
%	0	0	3	12	38	13	20	12	2

Procentowy udział poszczególnych kompleksów glebowo rolniczych

Nr kompleksu glebowego	Nazwa kompleksu glebowego	% ogółu gruntów rolnych
1	pszenny bardzo dobry	-
2	pszenny dobry	4
3	pszenny wadliwy	1
4	żytni bardzo dobry (pszenno-żytni)	23
5	żytni dobry (żytnio-ziemniaczany dobry)	29
6	żytni słaby (żytnio-ziemniaczany słaby)	23
7	żytni bardzo słaby (żytnio-lubinowy)	13
8	zbożowo-pastewny mocny	3
9	zbożowo-pastewny słaby	4

Duży odsetek, bo około połowę gruntów ornych stanowią gleby bardzo dobre i dobre, które koncentrują się w części wysoczyznowej gminy. Występują tu:

- gleby brunatne (właściwe i wylugowane).
- czarne ziemie (właściwe i zdegradowane).

W obniżeniach dolinnych spotyka się gleby mułowo-torfowe, murszowo-torfowe i murszowo-mineralne oraz murszowate – łącznie 14,1 % gruntów ornych w gminie. Strefy przejściowe stanowią gleby pseudobielicowe – 36,4 % gruntów ornych w gminie. Lasy stanowią 15,7% powierzchni gminy i występują głównie w dolinie rzeki Welny, na obszarze pagórków moreny

czołowej w rejonie Gorzewa (wschodnia część gminy) oraz w mniejszych skupiskach wzdłuż strefy wododziałowej między zlewniami Wełny i Małej Wełny. Przeważającym (90% powierzchni) typem siedliskowym jest bór świeży (sporadycznie bór mieszany świeży, las mieszany, bór suchy i olesy). Drzewostany młode, o wieku 50 – 60 lat, głównie sosnowe.

Lasy ochronne – drzewostany głównie sosnowe, a także dębowe, olchowe, brzozowe i świerkowe wszystkich klas o przeważającej funkcji wodochronnej, zlokalizowane w enklawach rozproszonych o łącznej powierzchni 246,41 ha, na wniosek Nadleśnictwa – Rada Gminy zaopiniowała pozytywnie uchwałą nr XXVI/198/2001 z dnia 16.11.2001 r.

W gminie Mieścisko, w Leśnictwie Gołaszewo, uchwałą rady Gminy nr VI/55/2003 z dnia 24.06.2003 r. uznano za użytek ekologiczny obszar o powierzchni 0,28 ha stanowiący łąki, bagna i tereny okresowo zalewane o dużych walorach przyrodniczych ze względu na występującą tam szatę roślinną.

3.1. Ochrona przyrody a prawo miejscowe

Problematyka ochrony przyrody w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego traktowana jest marginalnie. Ogranicza się ona na ogół do podstawowych stwierdzeń lub pobieżnej inwentaryzacji pojedynczych tworów przyrody lub do zaznaczenia na mapie korytarza ekologicznego, albo granic formy ochrony przyrody. Brak jest natomiast jakiegokolwiek pogłębionej analizy w prognozach oddziaływania na środowisko, wykonywanych dla potrzeb planów. Brak jest również opracowań ekofizjograficznych, pomimo ustawowego obowiązku ich sporządzania. Zespoły planistyczne opracowujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego z konieczności nie mogą wykorzystywać szczegółowych danych inwentaryzacyjnych z powodu ich braku. Brak jest także najczęściej w takich zespołach przyrodników. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego wykonywane najczęściej są wyłącznie przez urbanistów, którzy pomijają bardzo często problematykę ochrony przyrody. Plany nie zawsze w sposób właściwy przedstawiają problematykę leśną, brak jest także wyznaczenia gruntów porolnych przeznaczonych do zalesień.

[illegible]

19

[illegible]

Zadania koordynowane

[illegible]

III. ANALIZA PRZYRODNICZYCH UWARUNKOWAŃ ZEWNĘTRZNYCH GMINY MIEŚCISKO

1. Uwarunkowania hydrograficzne

Gmina Mieścisko leży w zlewni rzeki Wełny, która na odcinku 10,98 km płynie przez jej teren ze wschodu na północny zachód przepływając przez miejscowość Mieścisko.

Ważniejsze dopływy Wełny na terenie gminy:

- prawostronne – rów ze Stępuchowa,
- lewostronne – Kanał Kłodzin, Kanał Ruda-Koźlanka – Nieświastowice, rów z Gołaszewa.

Istotne znaczenie posiada również Kanał Ulga II, będący kanałem ulgi dla rzeki Wełny.

Podana wyżej sieć hydrograficzna odwadnia przereczce Wełny. Część południowo-zachodnia gminy stanowi zlewnię Małej Wełny (dopływu Wełny uchodzącego do niej w Rogoźnie), prawostronnym dopływem Małej Wełny na terenie gminy Mieścisko jest Kanał Roszkowo - Popowo.

Wody stojące na terenie gminy reprezentowane są przez drobne (naturalne i sztuczne) zbiorniki śródpólne i glinianki (oczka) oraz okresowe podmokłości. Jeziora na terenie gminy Mieścisko nie występują. Teren gminy podzielony jest zalesioną doliną rzeki Wełny. Rzędne dna doliny – 94 -84 m n.p.m.. Tereny wysoczyznowe; pagórkowate i faliste pofałdowane w różnych kierunkach, na północ i południe od doliny z rozcięciami erozyjnymi osiągają wysokości: na północy – 99 -108 m n.p.m., na południu – 94 -115 m n.p.m.

Najwyższy punkt we wsi Gołaszewo 136,8 m n.p.m

Wełna – rzeka w zachodniej Polsce, prawy dopływ Warty o długości 118 km i powierzchni dorzecza 2621 km². Płynie przez Pojezierze Gnieźnieńskie, Pojezierze Chodzieskie i Kotlinę Gorzowską, w woj. wielkopolskim i kujawsko-pomorskim.

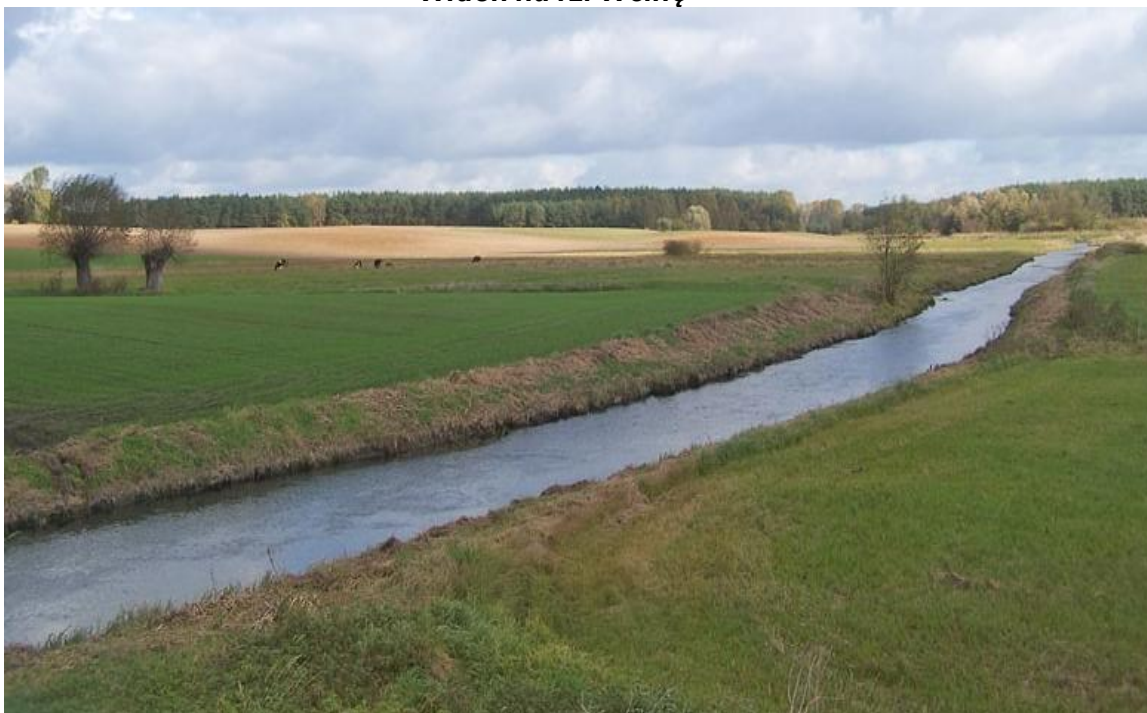
Rzeka wypływa we wsi Osiniec koło Gniezna, w górnym i środkowym biegu przepływa przez wiele jezior (m.in. Wierzbiczańskie, Jankowskie, Strzyżewskie, Piotrowskie, Ławiczno,

Biskupiec, Ziolo, Rogowskie, Tonowskie), do Warty uchodzi w Obornikach. W Wągrowcu Wełna krzyżuje się z Nielbą.

W dolinie Wełny znajduje się kilka rezerwatów: Promenada (florystyczny), Wełna (wodny) i Słonawy (wodny).

W czerwcu 2011 roku na rzece ukończono budowę Małej Elektrowni Wodnej zlokalizowanej w Obornikach. Elektrownia posiada moc 330 kW. Zamontowano w niej dwa hydrozespoły. Rocznie może wyprodukować 1440 MWh energii elektrycznej^[1].

Widok na rz. Wełę

Źródło: BIP Mieścisko – fot. Piotr Mnichowski

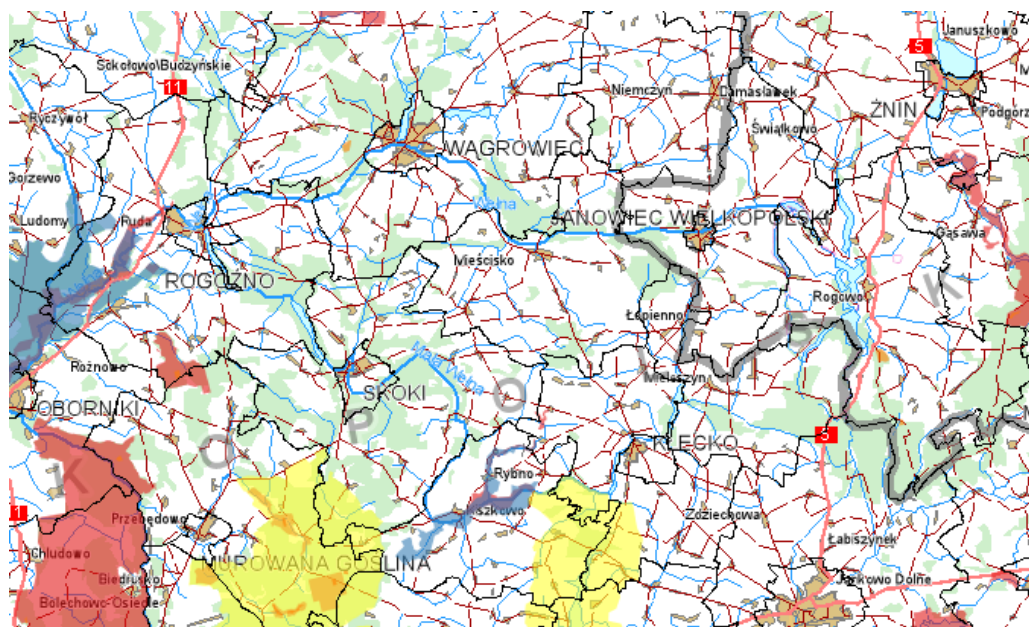
Wskazanie powiązań hydrograficznych ma szczególne znaczenie w zakresie ochrony wód przed potencjalnym zanieczyszczeniem. Ochrona stanu czystości wód jest wspólnym zadaniem wszystkich gmin położonych w obszarze zlewni.

2. Uwarunkowania geologiczne

Wskazanie powiązań hydrogeologicznych ma istotne znaczenie w zakresie ochrony struktur wodonośnych oraz właściwej ich eksploatacji. Również i to zadanie leży w interesie wszystkich gmin położonych w zasięgu tych struktur.

3. Waloryzacja przyrodnicza Gminy Mieścisko, ochrona przyrody w tym obszary NATURA 2000

Rozmieszczenie obszarów chronionych na terenie Gminy Mieścisko i sąsiedztwie

źródło: www.gdos.gov.pl

Najwyżej wyeksponowany element geomorfologiczny na terenie Gminy 136,8 m n. p. m.

Najniżej położony element geomorfologiczny na terenie Gminy 84,0 m n. p. m.

Powierzchnia lasów na terenie gminy 2128 [ha]

Powierzchnia lasów ochronnych na terenie gminy 246,41 [ha]

Pomniki przyrody		
Lokalizacja formy ochrony	Obiekt ochrony	Ilość (pojedyncze/grupa)
Budziejewko	Kamień Św. Wojciecha	1
Popowo Kościelne	Lipa szerokolistna	1
Popowo Kościelne	Lipa szerokolistna	1
Zespoły przyrodniczo – krajobrazowe		
Nazwa/lokalizacja formy ochrony	Powierzchnia [ha]	Przedmiot ochrony
Park dworski Żabiczyn	4,78	Istniejący drzewostan
Park dworski Podlesie Kościelne	4,09	Istniejący drzewostan
Park dworski Popowo Kościelne	6,25	Istniejący drzewostan
Użytki ekologiczne		
Lokalizacja formy ochrony	Obiekt ochrony /opis	Ilość
Leśnictwo Gołaszewo dz. nr 75L, oddział 75i	Bagno- pow. 0,28ha	1

IV. WSKAZANIE W PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA PRIORYTETÓW ZADAŃ KONIECZNYCH DO REALIZACJI W PERSPEKTYWIE WIELOLETNIEJ NA TERENIE GMINY MIEŚCISKO W CELU POPRAWY JAKOŚCI ŚRODOWISKA

1. Hydrografia i hydrogeologia

1.1. Wody podziemne

Budowa geologiczna, warunki geomorfologiczne oraz litologia określają sposób wykształcenia systemu hydrograficznego, oraz głębokość i sposób występowania pierwszego poziomu wód podziemnych. Jakość wód podziemnych na terenie gminy nie jest objęta siecią monitoringu krajowego, ani regionalnego.

Badania wykonywane w ramach nadzoru sanitarnego nie wykazują znaczących odstępstw od wymagań dotyczących jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

1.2. Wody powierzchniowe

Jakość powierzchniowych wód płynących monitorowana jest przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu. W ramach monitoringu regionalnego wód rzeki Wełny 2 stanowiska pomiarowe są reprezentatywne dla prezentacji wpływu terenu gminy Mieścisko na jakość wód w rzece:

- Wełna poniżej Janowca (Zakrzewo – Tumidaj) – km 64 (badania wykonywane doraźnie w 2001 roku),
- Wełna powyżej Wągrowca (Łaziska) – km 47,3 (badania wykonywane cyklicznie).

Mała częstotliwość wykonywania badań uniemożliwia ocenę dynamiki procesów zachodzących w rzece. W świetle kryteriów oceny obowiązujących do 2004 r. rzeka w powyższych punktach prowadziła wody pozaklasowe:

- powyżej terenu gminy z uwagi na Miano coli, indeks oraz stężenia tlenu rozpuszczonego, fosforu ogólnego, fosforanów, azotu azotynowego i chlorofilu „a”,

- poniżej terenu gminy z uwagi na stężenia fosforu ogólnego i fosforanów.

Jak wynika z powyższego stan czystości Wełny na odcinku jej przepływu przez teren gminy Mieścisko ulega poprawie w zakresie warunków tlenowych, hydrobiologicznych i sanitarnych, utrzymuje się nadmierna eutrofizacja związkami fosforu charakterystyczna dla całego biegu rzeki. Zanieczyszczenia dopływające z rejonu Janowca na terenie gminy Mieścisko są w znacznym stopniu redukowane przez procesy samooczyszczania rzeki.

1.3. Stan czystości wód powierzchniowych i podziemnych

Ocena stanu jakości wód powierzchniowych i podziemnych dokonywana jest w oparciu o państwowy monitoring środowiska. Koordynatorem działalności monitoringowej jest:

- Główny Inspektor Ochrony Środowiska dla sieci krajowych i regionalnych;
- Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska dla sieci lokalnych.

Wpływ na stan czystości wód powierzchniowych i podziemnych mogą mieć również spływy powierzchniowe z pól. Rozmiar tych zagrożeń zależy od fizjografii zlewni oraz sposobu jej zagospodarowania. Niewłaściwy sposób nawożenia mineralnego i organicznego jest powodem migracji zanieczyszczeń do wód powierzchniowych i podziemnych.

Zagrożenie dla stanu czystości wód powierzchniowych i podziemnych stanowi również niewłaściwie magazynowane: obornik i gnojowica.

Teren gminy Mieścisko nie został ujęty w Rozporządzeniu Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu z dnia 2 grudnia 2003 r. w sprawie określenia wód wrażliwych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszarów szczególnie narażonych, z których odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć. W związku z tym gminy nie obowiązuje wdrażanie programu działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych. Jednakże dla podniesienia poziomu jakości środowiska, w szczególności w gminach o znacznej ilości jezior które należy chronić w szczególny sposób, celowe byłoby wdrożenie choćby podstawowych zasad „programu”, takich jak:

- podnoszenie poziomu świadomości rolników i producentów rolnych w zakresie stosowania dobrych praktyk rolniczych, gospodarowania biomasą organiczną na polu i w zagrodzie,
-

stosowania środków chemicznych i płynnych nawozów organicznych w polowej produkcji rolnej, ze szczególnym podkreśleniem wpływu i skutków tej działalności na jakość poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego, głównie wodnego,

- poprawa rozwiązań w zakresie prawidłowego gromadzenia i stosowania nawozów organicznych, mineralnych i środków ochrony roślin z uwzględnieniem wymagań roślin uprawnych oraz zachowaniem optymalnych terminów agrotechnicznych,
- kontrola obiektów rolniczych pod względem zagrożenia środowiska w rejonie zagrody wiejskiej, obiektów hodowlanych, jak również terenów, na których stosowane są środki chemiczne oraz stałe i płynne nawozy organiczne,
- stałego monitorowania zasobności gleb w azot i inne składniki pokarmowe, zawartości składników zanieczyszczeń w wodach powierzchniowych, ze szczególnym uwzględnieniem azotanów, w wytypowanych punktach kontrolno-pomiarowych na terenie zlewni,
- wspomaganie rolników przez specjalistów w zakresie stosowania odpowiednich rozwiązań organizacyjnych i środków zaradczych.

2. Gospodarka wodno-ściekowa

2.1. Zaopatrzenie w wodę

Tabela: Zestawienie ujęć wód podziemnych Gmina Mieścisko

Stacja Uzdatniania Wody	Ilość studni [szt.]	Głębokość studni [m]	Wydajność studni [m3/h]	Pobór wody w 2010r. [m3]	Średniodobowo [m3/d]
SUW Popowo Kościelne	2	130,5	71,0	130964	358,81
		135,5	84,0		
SUW Miłosławice	1	124,0	51,0	147362	403,73
SUW Żabiczyn	2	111,0	18,0	25792	70,66
		112,0	31,0		
SUW Gołaszewo	1	112,0	31,0	56848	155,75

Źródło: Urząd Gminy Mieścisko

Łącznie woda doprowadzona jest do 884 budynków z 1464 mieszkaniami i dostarczana jest do 6320 mieszkańców, z czego wynika wskaźnik zwodociągowania gminy na poziomie 99,8 %.

Aktualnie siecią wodociągową zarządza AQUANET Mieścisko Sp. z o.o.

SUW Popowo Kościelne dz. nr 183/1 i 189/3 w Popowie Kościelnym pozwolenie nr OS.6223/24/06 z dn. 26.01.2012r. (pozwolenie przepisane na AQUANET Mieścisko Sp. zo.o.) Wody popłuczne odprowadzane do rowu melioracji szczegółowej nr R-5

SUW Miłosławice działki nr 91/1, 92/1, 93/1 w Miłosławicach pozwolenie nr OS.6223/25/06 z dn. 26.01.2012r. (pozwolenie przepisane na AQUANET Mieścisko Sp. zo.o.) Wody popłuczne odprowadzane do rowu melioracji szczegółowej nr W-5

SUW Żabiczyn działka nr 26/22obręb Żabiczyn pozwolenie nr OS.6341.17.2012.OS.2 z dn. 25.04.2012r. (nowe pozwolenie uzyskane przez AQUANET Mieścisko Sp. z o.o.) Wody popłuczne odprowadzane do rowu melioracji szczegółowej nr W-G-3

SUW Gołaszewo działka nr 104/2 obręb Gołaszewo pozwolenie nr OS.6341.16.2012.OS.2 z dn. 25.04.2012r. (nowe pozwolenie uzyskane przez AQUANET Mieścisko Sp. z o.o.) Wody popłuczne odprowadzane do rowu melioracji szczegółowej nr W- XIV-10

Ujęcia wód podziemnych stanowią dominującą formę zaopatrzenia w wodę ludności gminy Mieścisko oraz na potrzeby drobnego przemysłu i gospodarstw rolnych (na potrzeby bytowe oraz dla chowu zwierząt). Obecnie, poza nieokreśloną ilością poboru wody z ujęć własnych – studni kopanych do pierwszego poziomu wodonośnego, usytuowanych w gospodarstwach wiejskich, poprzez wykonanie rozwiniętych sieci wodociągowych.

Z danych uzyskanych w Urzędzie Gminy wynika, iż generalnie brak jest potrzeby modernizacji stacji uzdatniania wody i ujęć wody. Istnieje natomiast potrzeba wykonania jednego awaryjnego odwiertu na SUW Miłosławice. Ich stan techniczny jest zadowalający, a wydajność ujęć wody, po wykonaniu dodatkowego ujęcia w Miłosławicach, wystarczająca dla zapewnienia

zaopatrzenia w wodę dla potrzeb mieszkańców i przemysłu. Wykonanie awaryjnego odwiertu na SUW Miłosławice podyktowana jest tym, że przy utrzymujących się długo wysokich temperaturach latem zdarzało się że były kłopoty z utrzymaniem ciśnienia w rurociągach i następowały przerwy w dostawie wody. Ujęcia gminne „radzą” sobie dobrze ale nie ma tzw. zapasu mocy produkcyjnej wody. Powoduje to w okresie wzmożonego ponadnormatywnego zużycia problemy z dostarczeniem wody, szczególnie jak „zejdzie” woda z wieży ciśnień w Mięścisku.

Większość mieszkańców zaopatrywana jest w wodę z ujęć komunalnych. Wodociągi lokalne zaopatrują głównie gospodarstwa domowe, gospodarstwa rolne i zakłady pracy działające na terenie gminy.

Tabela: Sieć wodociągowa Gminy Mięścisko

Długość sieci wodociągowej [km]					
2004	2005	2006	2007	2008	2009
108,2	108,2	108,2	108,2	108,7	110,6

Źródło: Urząd Gminy Mięścisko

Stopień objęcia mieszkańców siecią wodociągową na terenie gminy: 99,9[%]

Tabela: Długość sieci wodociągowej w poszczególnych jednostkach osadniczych gminy wraz z procentem objęcia siecią poszczególnych miejscowości

Gmina/jednostki osadnicze/ miejscowości	Długość sieci wodociągowej [km]	Procent objęcia siecią wodociągową [%]
Mięścisko	12,5	100%
Miłosławice-Strzeszkowo	12,0	100%
Gorzewo	4,5	100%
Sarbia	7,6	100%
Płaskowo	8,1	100%

**PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY MIEŚCISKO NA LATA 2012-2015
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2016-2019**

29

Jaroszewo Drugie	4,5	100%
Mirkowice- Żabiczyn	6,7	100%
Popowo Kościelne	7,5	100%
Wielą	2,2	99%
Gołaszewo	4,0	100%
Podlesie Wysokie	3,6	100%
Kłodzin- Jaroszewo Pierwsze	10,0	100%
Nieświastowice	1,1	100%
Budziejewo	0,8	100%
Podlesie Kościelne	3,0	100%
Zbietka	7,5	100%
Jaworówko	6,4	100%
Mirkowiczki- Wybranówko	3,2	100%
Zakrzewo	1,8	100%
Budziejewko	2,0	100%
Piastowie	1,6	100%

Źródło: Urząd Gminy Mieścisko * stan na dzień 31.12.2009 r.

Tabela: Przyrost ogólnej liczby przyłączy na terenie gminy

Liczba przyłączy [szt.]					
2004	2005	2006	2007	2008	2009
926	926	934	944	963	1442

Źródło: Urząd Gminy Mieścisko

2.2. Gospodarka ściekowa

Usługi w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków realizowane są na terenach intensywnej zabudowy w sposób zbiorowy (ustawa o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków) lub na terenach o zabudowie rozproszonej w sposób

indywidualny (ustawy: Prawo budowlane, Prawo wodne, Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach).

Na wsiach istnieją przyzagrodowe i przyblokowe zbiorniki bezodpływowe okresowo opróżniane wozami asenizacyjnymi wywożącymi ścieki do oczyszczalni. Nieznany jest stan techniczny tych zbiorników, istniejących od wielu lat. Trudno zatem mówić o gromadzeniu ścieków bytowych w zbiornikach bezodpływowych, które traktowane jako rozwiązanie tymczasowe, przy braku kanalizacji sanitarnej na danym terenie. Mogą one zapewnić ochronę środowiska gruntowo-wodnego przed zanieczyszczeniem, przy spełnieniu warunków:

- że są one wraz z całą instalacją doprowadzającą ścieki bytowe wykonane zgodnie z projektem budowlanym (szczelne),
- zapewniają przetrzymanie ścieków socjalno-bytowych przez minimum 7 dni nie dłużej jednak niż 30 dni w celu uniknięcia zjawiska zagniewania gromadzonych ścieków.

Zgodnie z art. 3 ust. 3 pkt. 1 ustawy z dnia 13.09.1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, gmina winna prowadzić ewidencję zbiorników bezodpływowych w celu kontroli częstotliwości ich opróżniania oraz w celu opracowania planu rozwoju sieci kanalizacyjnej.

Zadanie to jest bardzo istotne, gdyż pozwala zidentyfikować główne potrzeby realizacji inwestycji w zakresie rozwoju sieci kanalizacyjnych, jak również rozpoznać główne zagrożenia dla środowiska gruntowo – wodnego i skutecznie im przeciwdziałać.

Tabela: Przyrost długości sieci kanalizacyjnej na terenie gminy

Długość sieci kanalizacyjnej [km]					
Sanitarnej ogólnej					
2004	2005	2006	2007	2008	2009
18,6	18,6	18,6	21,01	22,14	23,2
Deszczowej					

**PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY MIEŚCISKO NA LATA 2012-2015
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2016-2019**

31

2004	2005	2006	2007	2008	2009
2,99	3,10	3,10	3,55	3,55	3,55

Tabela: Długość sieci kanalizacyjnej w poszczególnych jednostkach osadniczych gminy

Gmina/jednostki osadnicze/miejscowości	Długość sieci kanalizacyjnej sanitarnej ogólnej [km]	Procent objęcia siecią kanalizacyjną [%]	Długość sieci kanalizacyjnej deszczowej [km]	Procent objęcia siecią kanalizacyjną [%]
Mieścisko	23,2	100	3,55	100
Popowo Kościelne	2,409	100	-	-

* stan na dzień 31.12.2009 r.

Tabela: Przyrost ogólnej liczby przyłączy na terenie gminy

Liczba przyłączy [szt.]					
2004	2005	2006	2007	2008	2009
387	397	397	417	467	483

Oczyszczalnie ścieków na terenie Gminy Mieścisko:

Oczyszczalnia ścieków komunalnych w Mieścisku – działka nr 102/4 Mieścisko

Aktualne pozwolenie wodnoprawne OS.6223/41/06 z dn. 26.01.2012r.

Zarządzający oczyszczalnią : AQUANET Mieścisko Sp. z o.o.

Odprowadzane ścieki do ziemi – rowu melioracyjnego następnie do rzeki Welna

W 2010r. oczyszczalnia została rozbudowana z przepustowości 220 do 400m³/d.

Ciąg technologiczny oczyszczalni w Mieścisku do przełomu sierpnia i września 2012r. składał się z następujących obiektów: sito spiralne pionowe, przepompownia ścieków surowych, punkt zlewny ścieków dowożonych, zbiornik retencyjno – uśredniający ścieków, piaskownik

odśrodkowy, separator piasku, komora odświeżania ścieków z komorą rozdziału, reaktor biologiczny z wydzielonymi strefami tlenową i niedotlenioną, stacja dmuchaw, komora stabilizacji tlenowej osadu nadmiernego, workownica typu DREIMAD, wydzielone miejsce składowania osadu pościekowego, punkt pomiarowy ścieków oczyszczonych (stacja mechanicznego odwadniania osadu oraz wiata technologiczna osadu odwodnionego zostaną wykonane w terminie późniejszym).

Na przełomie sierpnia i września 2012r. zlikwidowano DREIMAD i wstawiono prasę oraz wybudowano boks do gromadzenia osadu. Boks ten będzie zadaszony najprawdopodobniej do końca października br. Prasa już działa.

Oczyszczalnia Mieścisko obsługuje mieszkańców Mieściska ca 99,9%, Żabiczyna ca 95% oraz ścieki dowożone z Gminy Mieścisko.

Oczyszczalnia ścieków w Popowie Kościelnym

Aktualne pozwolenie wodnoprawne OS.6223/23/2002 z dn. 26.01.2012r.

Poprzednie pozwolenie było wydane na poprzednich administratorów Brygadę Robót Komunalnych przy Urzędzie Gminy Mieścisko, WOKANEKS Sp. z o.o.,

Aktualnie Zarządzający oczyszczalnią to AQUANET Mieścisko Sp. z o.o.

Odprowadzane ścieki do ziemi – rowu melioracji szczegółowej nr R-RP-15

Oczyszczalnia w Popowie Kościelnym obsługuje tą miejscowość w ok. 99% raz przyjmuje ścieki dowożone wozami asenizacyjnymi z terenów o bardziej rozproszonej zabudowie. Jest to również oczyszczalnia biologiczna, lecz o mniejszej przepustowości, która wynosi 150m³/d. Reaktor biologiczny posiada wydzielone strefy: tlenową, niedotlenioną i beztlenową. Obiekt wyposażony jest ponadto w kratę łukową, punkt zlewny ze zbiornikiem retencyjno-uśredniającym, stacje dmuchaw, osadnik wtórny, komorę stabilizacji osadu, stację mechanicznego odwadniania osadu DRAIMAD i poletko ociekowe.

Oczyszczalnia Popowo Kościelne obsługuje mieszkańców Popowa Kościelnego 99% oraz ścieki dowożone z terenu Gminy Mieścisko.

Oczyszczalnie przydomowe szt. 15 - pozwolenia wodnoprawne nie są wymagane:

Budziejewo szt. 1
Gołaszewo szt. 1
Jaroszewo Pierwsze szt. 1
Jaroszewo Drugie szt. 3
Miłosławice szt. 1
Mieścisko szt. 2
Mirkowice szt. 2
Podlesie Kościelne szt. 1
Sarbina szt. 1
Wielka – szt. 2

Źródło: www.google.pl

Wady i zalety przydomowych oczyszczalni ścieków:

Na odpowiednie funkcjonowanie przydomowej oczyszczalni ścieków (POŚ) wpływa poprawnie wykonany projekt i instalacja oraz sposób jej użytkowania. Jeżeli te warunki będą spełnione to nabiera się więcej zalet niż wad w użytkowaniu przydomowej oczyszczalni ścieków.

W miejscach, w których jest brak kanalizacji o wiele lepszym rozwiązaniem jest POŚ niż szambo.

Wadą w funkcjonowaniu przydomowej oczyszczalni ścieków jest zamieranie bakterii przy nieregularnym zasilaniu ściekami, np. podczas urlopu. Jednak tego typu problem można bardzo szybko rozwiązać, po powrocie z wakacji wystarczy zastosować większą dawkę bakterii i oczyszczalnia zaczyna poprawnie funkcjonować. Jeżeli nie zwiększymy dawki bakterii po dłuższej nieobecności w domu, z POŚ może wydobywać się nieprzyjemny zapach. Podczas stałego przebywania w domu, średnio raz w miesiącu należy regularnie uzupełniać bakterie, w przeciwnym razie musimy zaprzyjaźnić się z wydobywającym fetorem. Należy również uważać przy używaniu środków chemicznych, takich jak Domestos, który zabija bakterie. Tłuszczu po smażeniu nie powinno się wlewać do zlewu, na ogół są trudności z rozkładem tego produktu. W przypadku dużych ilości bakterie mogą sobie z nim nie poradzić. Należy także pamiętać o dosypywaniu większej ilości bakterii podczas kuracji antybiotykowych.

W przypadku oczyszczalni drenażowych istnieje też taki problem jak zamulone drenaże, średnio po 5 czy 6 latach. Należy liczyć się z tym, że po tym okresie czeka nas przebudowa ogródka i płukanie rur. Aby nie było efektu zapychania się drenażu powinno się przynajmniej dwa razy w roku wyjmować filtr z osadnika i dokładnie go umyć pod wysokim ciśnieniem. Również 2 razy w roku powinno się przy płukaniu filtra przepłukać dokładnie cały drenaż dużą ilością wody, na zmianę raz od strony studzienki rozdzielającej, a drugi raz od strony wywietrzników. W tym celu można zastosować odpowiednie do tego bakterie. POŚ powinna być również regularnie zasilana w czasie zimy, pomimo kwaśnego odczynu może zamarznąć podczas dużych mrozów.

Jeżeli POŚ jest odpowiednio zamontowana i eksploatowana, generalnie nie ma z nią problemów. Większość kłopotów w trakcie użytkowania oczyszczalni wynika bezpośrednio z błędów instalacyjnych lub oszczędności, np. stosowanie nieodpowiednich środków. Skutkiem takiego postępowania mogą być zapchane drenaże i brzydki zapach.

Kanalizacja deszczowa:

W kanalizację deszczową uzbrojone jest tylko Mieścisko i jest to kilka oddzielnych układów. Wykaz kanalizacji deszczowej na terenie Mieściska odprowadzającej wody opadowe z ulic Mieściska

Separator nr 1 Mieścisko

Pozwolenie nr OS.6223/27/08 z dnia 15.10.2008r. ważne do dnia 15.10.2018r.

Powierzchnia z której odprowadzane są wody opadowe 0,4220 ha

Odbiornik – do ziemi – rów melioracyjny

Os. Michałowskie i część ul. Pocztowa

Rurociąg z rur betonowych Ø 400 – 540 mb

Rurociąg z rur PCV Ø 300 – 450 mb

Separator nr 2 Mieścisko

Pozwolenie wodnoprawne nr OS.6223/16/2003 z dn. 29.10.2003r. ważne do 29.10.2018r.

Powierzchnia z której odprowadzane są wody opadowe 0,7850 ha

Odbiornik – do ziemi – rów melioracyjny

Ulice Kościuszki, ul. Pokoju, ul. Zacisze

Rurociąg z rur betonowych Ø 400 - 810 mb

Rurociąg z rur betonowych Ø 300 – 100 mb

Separator nr 3 Mieścisko

Pozwolenie wodnoprawne nr OS.6223/18/2003 z dn. 07.11.2003r. ważne do 07.11.2018r.

Powierzchnia z której odprowadzane są wody opadowe 0,6610ha

Odbiornik – do ziemi – rów melioracyjny

Ulice Janowiecka, część ul. Pocztowej, ul. Dworcowa

Rurociąg z rur betonowych Ø 300 - 630mb

Rurociąg z rur betonowych Ø 300 – 230 mb

Separator nr 4 Mieścisko

Pozwolenie wodnoprawne nr OS.6223/37/06 z dn. 22.12.2006r. ważne do 22.12.2016r.

Powierzchnia z której odprowadzane są wody opadowe 1,738 ha z czego 1,0653 ha - tereny firmy PHU PRZEMKO

0,6727 ha – tereny gminne jezdnie ulic Dworcowa, Kolejowa
rurociąg z rur betonowych Ø 400 - 90 mb

Separator nr 5 Mieścisko

Pozwolenie wodnoprawne nr OS.6223/13/05 z dn. 06.07.2005r. ważne do 06.09..2017r.

Powierzchnia z której odprowadzane są wody opadowe 0,52 ha

Odbiornik – do ziemi-rów melioracyjny

Os. Młodych

Rurociąg z rur PCV Ø 300 - 110 mb

Separator nr 6 Mieścisko

Kanalizacja deszczowa i separator własność Wielkopolskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich Rejon Gniezno.

Pozwolenie wodnoprawne nr OS.6223/23/10 z dn. 27.12.2010r. ważne do 27.12..2020r.

Powierzchnia z której odprowadzane są wody opadowe 1,1056 ha

Odbiornik – do ziemi-rów melioracyjny W-4

Os. Młodych

Projektowany separator Mieścisko

Pozwolenie nr OS.6223/27/08 z dnia 15.10.2008r. ważne do dnia 15.10.2018r.

Powierzchnia z której odprowadzane są wody opadowe – 0,4072ha

Odbiornik – do ziemi – rów melioracyjny

rurociąg z rur betonowych Ø 300 – 590 mb

W przypadku wód opadowych należy dążyć do maksymalnego ich retencjonowania w obrębie tej samej zlewni. Dotyczy to zwłaszcza nowoprojektowanych terenów aktywizacji gospodarczej. Brak kanalizacji deszczowej może być szczególnie odczuwalny przy maksymalnym zabudowaniu terenu bez pozostawienia odpowiednio dużej powierzchni biologicznie czynnej, która daje możliwość retencji wód opadowych.

Nowe tereny przeznaczone pod mieszkalnictwo w Mieścisku i Popowie Kościelnym - budowa kanalizacji deszczowej. Zaewidencjonowano również kanalizację w Żabiczynie

Urządzenia piętrzące:

Tabela: Wykaz urządzeń wodnych zlokalizowanych na terenie gminy (jazy, zastawki)

Miejscowość	Nazwa ciekul km	Rodzaj obiektu	Cel Użytkowania	Rodzaj konstrukcji
Zbietka	Wełna km 56+180	Urządzenie piętrzące	Umożliwia piętrzenie wody	Stopień betonowy o przewyższeniu 1,5m
Ruda	Wełna km 59+000	Urządzenie piętrzące	Piętrzenie wody	Próg betonowy (obecnie całkowicie zniszczony)
Gorzewo Wielka	Wełna km 62+710	Urządzenie piętrzące	Piętrzenie wody	Jaz przyczółkowy
Zakrzewo	Wełna 64+800	Urządzenie piętrzące	Piętrzenie wody	Jaz związany z nieczynnymi urządzeniami do nawodnień deszczowych

Źródło: Urząd Gminy Mieścisko

Tabela: Zbiorniki retencyjne i hodowlane na terenie Gminy

Lokalizacja/ miejscowość	Nazwa zbiornika	Właściciel/ użytkownik	Powierzchnia [ha]	Średnia głębokość [m]
Budziejewo	Zbiornik retencyjny	Skarb Państwa ANR O Poznań	0,50	b.d
Gołaszewo	Zbiornik retencyjny	Skarb Państwa Powiatowy Zarząd Dróg	0,50	b.d.

**PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY MIEŚCISKO NA LATA 2012-2015
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2016-2019**

38

Sarbia	Zbiornik retencyjny	Gmina Mieścisko	0,51	b.d.
Popowo Kościelne	Zbiornik retencyjny	Modrzyński Zbigniew	1,58	b.d.
Popowo Kościelne	Zbiornik retencyjny	Gmina Mieścisko	0,44	b.d.
Podlesie Kościelne	Zbiornik retencyjny	Skarb Państwa ANR O Poznań	0,39	b.d.
Płaskowo	Zbiornik retencyjny	Gmina Mieścisko	0,18	b.d.
Miłostawice	Zbiornik retencyjny	Gmina Mieścisko	0,71	b.d.
Mirkowiczki	Zbiornik retencyjny	Skarb Państwa WZMiUW Poznań	0,36	b.d.
Mirkowice	Zbiornik retencyjny	Skarb Państwa WZMiUW Poznań	0,16	b.d.
Wielea	Zbiornik retencyjny	Gmina Mieścisko	0,20	b.d.
Żabiczyn	Zbiornik retencyjny	Skarb Państwa ANR O Poznań	0,26	b.d.
Zbiorniki hodowlane				
Lokalizacja/ miejscowość	Powierzchnia [ha]	Właściciel/ Użytkownik	Gatunki hodowlane	
Gorzewo	0,4030	Violetta Jarosław Jaroszyńscy	Karp, tołpyga, szczupak	

		Agnieszka Krzysztof Laskowscy	
Zbietka		Janusz Pawliński	
Wielą		Tomasz Drelich	Karp
Gorzewo		Łukasz Olszewski	

Źródło: Urząd Gminy Mieścisko

3. Wskazanie priorytetów zadań koniecznych do realizacji w perspektywie wieloletniej na terenie Gminy Mieścisko

3.1. Gospodarka wodno-ściekowa

3.1.1. Analiza stanu istniejącego

Stopień zagrożenia środowiska przyrodniczego gminy Mieścisko najbardziej widoczny jest w hydrosferze. Zasoby wodne obszaru ubożeją na skutek użytkowania gospodarczego.

Zanieczyszczone wody powierzchniowe odgrywają istotną rolę w zasilaniu wód podziemnych, a istniejące warunki litologiczne stwarzają możliwości infiltracji skażeń z gleby, a pośrednio także z atmosfery w ich głąb. Zawodzi także infrastruktura techniczna – wodociągowanie następuje dużo szybciej niż budowa systemów kanalizacji sanitarnej wraz z oczyszczalniami ścieków o odpowiedniej przepustowości. Oprócz tego istnieją liczne, nieszczelne szamba oraz nielegalne zrzuty nieczystości płynnych do rowów lub na powierzchnię. Wszystkie te czynniki sprawiają, że stosunki wodne na analizowanym obszarze uległy istotnym zmianom nie tylko ilościowym, ale przede wszystkim jakościowym.

Ochrona wód i gospodarka ściekowa

Usługi w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków realizowane są na terenach intensywnej zabudowy w sposób zbiorowy (ustawa o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i

zbiorowym odprowadzaniu ścieków) lub na terenach o zabudowie rozproszonej w sposób indywidualny (ustawy: Prawo budowlane, Prawo wodne, Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach).

Ustawa prawo wodne, stanowi, że:

- Budowę urządzeń służących do zaopatrzenia w wodę realizuje się jednocześnie z rozwiązaniem spraw gospodarki ściekowej, w szczególności przez budowę systemów kanalizacyjnych i oczyszczalni ścieków;
- W miejscach, gdzie budowa systemów kanalizacyjnych nie przyniosłaby korzyści dla środowiska lub powodowałaby nadmierne koszty, należy stosować systemy indywidualne lub inne rozwiązania zapewniające ochronę środowiska;
- Wprowadzający ścieki do wód lub do ziemi są obowiązani zapewnić ochronę wód przed zanieczyszczeniem, w szczególności przez budowę i eksploatację urządzeń służących tej ochronie.

W nawiązaniu do powyższego ustawa Prawo wodne zdefiniowała pojęcie aglomeracji jako teren, na którym zaludnienie lub działalność gospodarcza są wystarczająco skoncentrowane, aby ścieki były zbierane i przekazywane do oczyszczalni ścieków komunalnych.

Dlatego też głównym celem odprowadzania i oczyszczania ścieków jest realizacja systemów kanalizacji zbiorczej i oczyszczalni ścieków na terenach o skoncentrowanej zabudowie. Ustawa Prawo wodne zobowiązuje gminy do realizacji zadania własnego gminy w zakresie usuwania i oczyszczania ścieków (ustawa o samorządzie gminnym) na obszarach aglomeracji wyznaczonych na ich terenie w terminach:

- do 31.12.2015 r. w przypadku aglomeracji o równoważnej liczbie mieszkańców (RLM) wynoszącej od 2000 do 15 000;
- do 31.12.2010 r. w przypadku aglomeracji o RLM wynoszącej powyżej 15000.

Zapisy te są transpozycją ustaleń negocjacji z Unią Europejską w sektorze „środowisko”, przeniesionych następnie do Traktatu o Akcesji Polski do Unii Europejskiej.

3.2. Cele i priorytety dla ustalenia listy przedsięwzięć gminy

Zgodnie z polityką ekologiczną państwa, celem strategicznym do realizacji jest osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego wód tak pod względem jakościowym jak i ilościowym. Ten długofalowy cel powinien być osiągnięty do 2015 r., tak jak to przewiduje dla wszystkich krajów Unii Europejskiej dyrektywa 2000/60/WE (tzw. Ramowa Dyrektywa Wodna).

W myśl ustaleń strategicznych, wizją przyszłości gminy Mieścisko jest jej funkcjonowanie według reguł gwarantujących zrównoważony rozwój. W strategii zrównoważonego rozwoju gminy główny nacisk kładzie się na poprawę jakości wód powierzchniowych i podziemnych.

Dla realizacji tego celu przewidziano następujące, priorytetowe kierunki działań:

a) gospodarka ściekowa i ochrona wód

Cele szczegółowe

- przeciwdziałanie zanieczyszczeniu wód powierzchniowych i podziemnych
- ograniczenie odpływu zanieczyszczeń ze źródeł liniowych;
- wspieranie działań podmiotów gospodarczych w zakresie ograniczania ilości odprowadzanych ścieków oraz ich oczyszczania;

Priorytetowe kierunki działań

- wyeliminowanie zrzutów nieczyszczonych lub niewystarczająco oczyszczonych ścieków (komunalnych i przemysłowych) do wód otwartych i gruntu, poprzez:
 - modernizację i rozbudowę oczyszczalni ścieków;
 - realizację sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przepompowniami i rurociągami tłocznymi oraz egzekwowanie przyłączania się do realizowanych i istniejących sieci kanalizacyjnych;
 - wprowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych i systemu kontroli ich opróżniania;
 - realizację zbiorników retencyjnych dla gnojówki lub gnojowicy, zapewniających ich przetrzymanie na 4 miesiące.
-

- realizację płyt pod obornik posiadających instalację odprowadzającą wyciek do szczelnych zbiorników bezodpływowych.

b) gospodarka wodna

Cele szczegółowe

- Zmniejszenie zużycia wody do celów socjalnych i przemysłowych
- Przeciwdziałanie zanieczyszczaniu wód podziemnych
- Poprawa zaopatrzenia mieszkańców w wodę

Priorytetowe kierunki działań

- Wspieranie działań podmiotów gospodarczych w zakresie racjonalnego gospodarowania wodą
- Dalsza rozbudowa sieci wodociągowej
- Kontrola eksploatacji indywidualnych ujęć wody – studni i likwidacja ujęć nieużytkowanych
- Rozpoznanie potrzeby ustanowienia stref ochrony pośredniej ujęć wody i ewentualne wdrożenie ograniczeń przewidzianych dla ochrony wód

3.3. Zadania własne gminy i koordynowane, w podziale na inwestycyjne i pozainwestycyjne, przewidziane do realizacji w ramach Programu Ochrony Środowiska

Lp	Rodzaj przedsięwzięcia	Opis przedsięwzięcia	Jednostka odpowiedzialna/ jednostki współpracujące	Termin realizacji									Cel przedsięwzięcia	Szacunkowe nakłady	Potencjalne źródła finansowania
				2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
2	P	Ograniczenie nielegalnych zrzutów ścieków do wód i do gleby	gmina	x	x	x	x	x	X	x	x				
3	P	Wprowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych i	gmina PK Sp. z	x	x	x	x	x	X	x	x				

**PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY MIEŚCISKO NA LATA 2012-2015
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2016-2019**

43

		systemu kontroli ich stanu technicznego i opróżniania	o.o. P-wy														
4	P	Opracowanie i wdrożenie kontroli indywidualnych ujęć wody i likwidacji ujęć nieużytkowanych	gmina	x	x	x	x	x	x	x	x						
5	P	Inspirowanie i popularyzacja przyjaznych środowisku zachowań podczas prowadzenia działalności gospodarczej	gmina, ODR	x	x	x	x	x	x	x	x						
6.	P	Budowa kanalizacji deszczowej	gmina	x	x	x	x	x	x	x	x						
7.	P	Edukacja ekologiczna mieszkańców	gmina, ODR, szkoły, prasa lokalna, instytucje kultury	x	x	x	x	x	x	x	x						
Zadania koordynowane																	
1	I	Budowa płyt obornikowych i zbiorników na gnojowicę	właściciele gospodarstw rolnych	x	x	x	x	x	x	x	x					środki własne, GFOŚiGW	
2	I	zakładanie oczek śródpolnych, stawów	właściciele gospodarstw rolnych	x	x	x	x	x	x	x	x					Środki własne, Fundusz Ochrony runtów Rolnych, GFO ŚiGW	
3	I	Założenie liczników zużycia wody dla wszystkich użytkowników	PK Sp. z o.o. P-wy	x	x	x	x	x	x	x	x					Środki własne PK	
4	I	Udrożnienie systemu nawodnień i odwodnień gruntów rolnych	Spółki wodne, gmina	x	x	x	x	x	x	x	x					spółki wodne, właściciele gruntów	
5	P	Propagowanie dobrej praktyki rolniczej polegającej na stosowaniu właściwych dawek nawozów sztucznych i naturalnych	ODR	x	x	x	x	x	x	x	x						

P - pozainwestycyjne I- inwestycyjne

4. Ochrona powietrza

4.1. Energia odnawialna i jej racjonalne wykorzystanie

4.1.1 Analiza stanu istniejącego

Warunki klimatyczne

Gmina Mieścisko podobnie jak cała Wielkopolska znajduje się pod dominującym wpływem powietrza polarno-morskiego, które latem przynosi ochłodzenie, znaczne zachmurzenie nieba i częste opady, a zimą ocieplenie i odwilż. Ze wschodu i z południa napływają też, choć z mniejszą częstością, suche masy powietrza kontynentalnego. Pozostałe typy mas powietrza, ze względu na rzadkość występowania nie odgrywają znaczącej roli w kształtowaniu klimatu gminy.

Taka cyrkulacja determinuje rozkład kierunku i prędkości wiatru. Przeważają wiatry z sektora zachodniego, głównie z kierunku W i SW /36%/. Udział wiatrów z sektora wschodniego nie przekracza w roku 27 %. Wiatry z kierunku S, SW, SE wieją przez 36 % dni w roku.

Średnia roczna prędkość wiatru wynosi około 3.5 m/s. Najwyższą prędkością charakteryzują się wiatry zachodnie. Maksymalne prędkości wiatru notowane są w zimie i wiosną. Minimum prędkości wiatru występuje w lecie. Średnio w roku, przeważają wiatry słabe o prędkości 1-3 m/s.

Średnia roczna temperatura powietrza, z wielolecia 1951-2000, rzędu /8.0-8.3⁰C/ jest wynikiem wystąpienia skrajnie wysokich temperatur w ostatnim 10-leciu, często przekraczających 9.0⁰ C. Średnia półroczna letniego wynosi 13.9⁰ C, zimowego 2.4⁰ C. W lipcu temperatury maksymalne przekraczają 30⁰ C. Okres średnich dobowych temperatur powyżej 0⁰ C rozpoczyna się wczesną wiosną i utrzymuje do późnej jesieni. Zimy są krótkie i często bezśnieżne.

Roczna suma opadów przekracza 500 mm /517 mm/. Maksymalna suma roczna wynosi 628 mm, minimalna 339 mm. Najwyższe opady występują w okresie letnim, co jest związane z wystąpieniem burz. Pokrywa śnieżna notowana jest, zwłaszcza w ostatnim 20-leciu epizodycznie i utrzymuje się przez kilka dni.

Analiza stanu i możliwości korzystania z energii wiatru

Według istniejących opracowań IMGW, gmina Mieścisko, leży w II klasie zasobów wiatrowych /w skali V stopniowej /. Orientacyjny zasób energii wiatru w roku wynosi około 560 kWh z m² powierzchni skrzydeł turbiny na wysokości 10 m w „O” klasie szorstkości. Wartość ta świadczy o możliwości korzystania z energii wiatrowej do celów gospodarczych. Wybór punktowych, optymalnych lokalizacji elektrowni wiatrowych, wymaga jednak prowadzenia rocznej serii pomiarów lub symulacji jednym z istniejących modeli numerycznych np. WasP.

Analiza stanu i możliwości korzystania z energii wodnej

Gminę Mieścisko charakteryzuje brak większych rzek. Niemniej sieć wodna tego obszaru jest stosunkowo bogata, ze względu na istniejące rowy melioracyjne, odwadniające pola i łąki.

Na terenie gminy Mieścisko istnieje niewielka możliwość wykorzystania istniejących cieków wodnych do budowy małych elektrowni wodnych, co wymaga w każdym przypadku szczegółowej analizy warunków wodnych, prędkości przepływu, oraz analiz techniczno-ekonomicznych.

Należy wskazać, że przez teren Gminy przepływa rzeka Welna, której siłę można by było wykorzystać do uzyskania energii, np. poprzez wykorzystanie istniejącego progu w okolicy ul. Ruda w Mieścisku gdzie był kiedyś młyn napędzany energią przepływającej wody - jest to godne rozważenia. Na rzece są też cztery miejsca - tzw. jazy, z czego np. dwa można by wziąć pod uwagę. Wiąże się to wprowadzie ze zmianą użytkowania okolicznych łąk oraz z wykupem gruntów, ale planach strategicznych należy rozważyć możliwości wykorzystania energii drzemiącej w wodach rzeki.

Analiza stopnia korzystania z energii biomasy

Wielkopolska to region o przewadze ziem rolniczych, charakteryzujący się wysokimi plonami oraz znaczną obsadą zwierząt na 100 ha użytków rolnych. Jest to wynikiem tradycyjnie wysokiej kultury rolnej i poziomu gospodarowania. Po wejściu do Unii Europejskiej

spodziewane jest jednak zmniejszenie się roli rolnictwa w kształtowaniu przyszłych struktur obszarów wiejskich.

W Strategii Wojewódzkiej zakłada się wielofunkcyjny rozwój wsi w zakresie infrastruktury otoczenia rolnictwa oraz zagospodarowanie w tych dziedzinach nadwyżki osób, dziś zatrudnionych w rolnictwie. Pozwoli to zintensyfikować produkcję rolną i stworzyć gospodarstwa towarowe, zdolne do kooperacji i wolnej konkurencji z gospodarstwami farmerskimi krajów Unii Europejskiej.

Gmina Mieścisko jest gminą typowo rolniczą.

Na terenie Gminy zlokalizowane są i funkcjonują Gospodarstwa rolne i fermy wielkotowarowe.

1. PROAGRI Sp. z o.o. ul. Pocztowa 15 62-290 Mieścisko produkcja ziemniaka, cebuli, zboża
2. AGROJARO Sp. z o.o. Żabiczyn 62-290 Mieścisko produkcja zbóż
3. Gospodarstwo Rolne Nieświastowice s.c. 62-285 Popowo Kościelne produkcja zbóż, mleka, żywca wołowego
4. Agro-Dąbrówka Sp. z o.o. Dąbrówka, 88-300 Mogilno Zakład Podlesie Kościelne zboża żywiec wołowy
5. Gospodarstwo Rolne Jan Przemysław Nadolni w Płaskowie zboża, trzoda chlewna
6. Gospodarstwo Rolne Ireneusz Migas w Strzeszkowie zboża, trzoda chlewna
7. Gospodarstwo Rolne Waldemar Hagdan w Płaskowie – zboża, bydło, mleko
8. Gospodarstwo Rolne Tadeusz Patelski w Płaskowie – zboża, trzoda chlewna
9. Gospodarstwo Rolne Jacek Szymański w Sarbii – bydło, mleko
10. Gospodarstwo Rolne Andrzej Kuryłowicz w Jaroszewie Pierwszym – bydło, mleko
11. Gospodarstwo Rolne Janusz Szczurek w Zbietce – bydło, mleko
12. Gospodarstwo Rolne Bogdan Jeziorek w Popowie Kościelnym – bydło, mleko

Na terenie gminy Mieścisko znajdują się liczne firmy – zakłady przemysłowe:

1. De HEUS Wytwórnia Pasz Mieścisko ul. Pocztowa 34, 62-290 Mieścisko
-

Produkcja pasz dla zwierząt

2. SERPOL COSMETICS Zdzisław Serwatka ul. Nowa 62-290 Mieścisko
Chemia gospodarcza – szampony, płynu do mycia naczyń, mydła w płynie
3. PHU PRZEMKO Przemysław Kopydłowski ul. Strzelecka, 62-290 Mieścisko transport
(65 szt. TIR) pasz wyprodukowanych w De HEUS, handel olej napędowy, do celów
grzewczych, mechanika pojazdowa, Stacja kontroli pojazdów, handel samochodami
powypadkowymi, stacja benzynowa ON
4. PPHU BOWI Adriana Wiśniewska Gołaszewo 62-291 Gołaszewo produkcja
plastikowych laminatów w celu wyposażenia tapicerki autobusów, składów szynowych
5. CHEMIA RZEMIOSŁO USŁUGOWE Andrzej Andrzejewski Popowo Kościelne 55, 62-
285 Popowo Kościelne
6. RZEŻNIA A. Kotecki ul. Ruda 62-290 Mieścisko właściciel Adam Kotecki
Ubój zwierząt, Produkcja półtuszy wieprzowych i wołowych
7. LAKIERNICTWO POJAZDOWE Benedykt Piasecki os. Michałowskie 85 62-290
Mieścisko lakierowanie pojazdów, autobusów, sam. Ciężarowych, blacharstwo
8. PPHU ZABOROWICZ Marian Zaborowicz Popowo Kościelne 62-285 Popowo Kościelne
produkcja spirytusu
9. ZŁOM-CAR Jerzy Ratajczak ul. Pocztowa, 62-290 Mieścisko stacja demontażu
pojazdów
10. ŚLUSARSTWO Ryszard Śmigiel Os. Młodych, 62-290 Mieścisko produkcja łyżek do
koparek, renowacja zużytych łyżek, toczenie obróbka metalu

Używanie słomy i drewna jako paliwa energetycznego, obniża zużycie paliw kopalnych, sprzyja ochronie środowiska /mniej emisja tlenków azotu i dwutlenku siarki oraz gazów cieplarnianych/ oraz zwiększa dochody sektora rolniczego.

Analiza stopnia korzystania z energii słonecznej

Potencjał energii słonecznej istniejący w powiecie, w tym w Gminie Mieścisko klasyfikuje się jako III stopień /w skali IV stopniowej/. Zasób energii gminy waha się od 900 - 950 kWh/m²x

rok. Takie natężenie promieniowania słonecznego zapewnia ekonomiczne przetwarzanie jego w energię użyteczną.

Potencjał ten jest wystarczający do wykorzystania na potrzeby bytowe mieszkańców, do podgrzewania ciepłej wody, natomiast nie zaspokoi, ze względu na dużą zmienność dobową i sezonową w pełni potrzeb grzewczych i przemysłowych. Należy również wspomnieć o ogniwach fotowoltaicznych, które pomimo jeszcze utrzymujących się wysokich kosztów budowy będą miały coraz większe zastosowanie.

4.1.2. Prognozowane kierunki zmian

- opracowanie planu energetycznego dla gminy z uwzględnieniem zagadnień energii odnawialnej,
- zainicjowanie przez Samorząd modelowych instalacji wykorzystujących OZE i ułatwienie możliwości pozyskania funduszy strukturalnych,
- przeprowadzanie edukacji mieszkańców w zakresie wykorzystywania odnawialnych źródeł energii,
- opracowanie programu oszczędzania energii dla gmin z uwzględnieniem wykorzystania energii odnawialnej, stanowiącego impuls do rozwoju drobnej przedsiębiorczości opartej o wykorzystanie OZE,
- zastępowanie przez wytwórców słomy lub odpadów drewna, kotłów węglowych - kotłami zasilanymi biomasą,
- wdrożenie instalacji pilotażowych w zakresie wykorzystania energii słonecznej /do podgrzewania wody na cele bytowe w budynkach komunalnych lub użyteczności publicznej/ oraz wiatrowej /na potrzeby własne mieszkańców/.

4.1.3. Lista przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach Programu

- opracowanie planu energetycznego,
 - prowadzenie edukacji mieszkańców /dorosłych i młodzieży/ w zakresie m.in. skutków spalania w piecach odpadów oraz sposobów oszczędzania ciepła,
 - prowadzenie edukacji mieszkańców w zakresie wykorzystywania OZE,
 - wdrożenie instalacji pilotażowych w zakresie wykorzystania:
-

**PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY MIEŚCISKO NA LATA 2012-2015
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2016-2019**

49

- energii biomasy,
- energii słonecznej,
- energii wiatrowej,
- eliminowanie węgla jako paliwa w lokalnych kotłowniach i gospodarstwach domowych, na rzecz paliw niskoemisyjnych i energii elektrycznej,
- zastąpienie kotłów węglowych o przestarzałej konstrukcji kotłami węglowymi niskoemisyjnymi,
- spalanie w urządzeniach grzewczych paliwa, jakie dopuszcza atest urządzenia.

p.1	Rodzaj przedsięwzięcia	Opis przedsięwzięcia	Jednostka odpowiedzialna/ jednostki współpracujące	Termin realizacji								Cel przedsięwzięcia	Szacunkowe nakłady	Potencjalne źródła	Ocena ważności w hierarchii zadań
				2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Zadania gminy															
1	P	Opracowanie planu energetycznego z uwzględnieniem zagadnień energii odnawialnej	Gmina	X	X	X	X	X	X	X	X				
2	P/I	Wsparcie przedsięwzięć z zakresu wykorzystania odnawialnych źródeł energii	Gmina	X	X	X	X	X	X	X	X				
3	I	Termomodernizacja przedsięwzięć w obiektach będących we władaniu gminy	Gmina	X	X	X	X	X	X	X	X				
Zadania koordynowane															
1	P	Udział w opracowaniu strategii powiatowej wykorzystania odnawialnych źródeł energii	Gmina												
2	P	Opracowanie gminnej strategii wykorzystania odnawialnych źródeł energii /	Gmina												
3	P	Propagowanie na terenach wiejskich źródeł energii ciepłej wykorzystujących biomasę i biogaz otrzymywanych z fermentacji metanowej odchodów zwierzęcych	ODR/ Gmina	X	X	X	X	X	X	X	X				

4	P/I	Wspieranie inicjatyw w zakresie wykorzystania energii odnawialnej /stworzenie punktu konsultacyjnego/	Gmina	X	X	X	X	X	X	X	X				
5	I	Pilotażowe wdrożenie w zakresie wykorzystania energii odnawialnej	Gmina/WF OŚi GW/ Rolnicy												

4.2. Analiza stanu jakości powietrza i zmiany klimatu

Zagadnienia dotyczące ochrony powietrza uregulowane są w ustawie z 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska /t.j. Dz. U. z 2008r. Nr 25, poz. 150 z późniejszymi zmianami /. Regulacje związane z ochroną powietrza opierają się na ustawie i rozporządzeniach związanych z ochroną jakości powietrza oraz ochroną przed emisjami.

Celem standardów emisyjnych jest ograniczenie ładunku gazów i pyłów wprowadzanych do powietrza, niezależnie od sposobu ich wprowadzania.

Ograniczenie ładunku może być realizowane przez:

- normowanie stężeń emisyjnych dla określonych procesów technologicznych,
- normowanie wskaźników emisji gazów i pyłów na jednostkę produktu - ogólna idea procedur BAT /najlepsza dostępna technologia/.

Podstawowym instrumentem, za pomocą którego powinien być kształtowany poziom emisji i realizowane zasady ochrony powietrza, jest pozwolenie na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza.

Ochrona przed emisjami jest prowadzona równolegle z ochroną jakości powietrza, gdyż te działania wzajemnie się warunkują. Ustalenie wymagań jakościowych jest sprecyzowaniem celów ochrony, które powinny być osiągnięte poprzez odpowiednie kształtowanie emisji.

Zgodnie z przepisami ustawy Prawo ochrony środowiska ochrona powietrza polega na zapewnieniu możliwie najlepszej jego jakości, określonej za pomocą „dopuszczalnych poziomów substancji”. Poziomy te mają charakter standardów imisyjnych. Szczególnym rodzajem norm jakościowych ustalonych dla powietrza mogą być standardy jakości

zapachowej. Upoważnienie do ich określenia ma jednak charakter fakultatywny i w Polsce nie są one normowane.

Ustalenie wymagań jakościowych jest pierwszym etapem działań na rzecz ochrony powietrza. Podstawowym założeniem jest obowiązek dotrzymywania bądź przywracania naruszonych poziomów, kolejnym więc niezbędnym działaniem jest badanie ich przestrzegania. Ocena jakości powietrza i obserwacja zmian prowadzona jest w ramach państwowego monitoringu powietrza.

Dla realizacji tego obowiązku, dokonano podziału terytorium całego kraju na strefy, pokrywające się z obszarem powiatu, by przez dokonanie pomiarów jakości powietrza wg ustalonych metodyk, wskazać obszary, gdzie występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów substancji w powietrzu oraz dopuszczalnej częstości przekraczania tych poziomów.

Ocena przestrzegania dopuszczalnych poziomów w poszczególnych strefach jest dokonywana corocznie.

Dla obszarów stref, na których stwierdzone zostały naruszenia polegające na przekroczeniu dopuszczalnego poziomu choćby jednej substancji powiększonego o margines tolerancji, konieczne jest przyjęcie programu naprawczego, opracowanego przez wojewodę w porozumieniu z właściwymi starostami.

W przypadku ryzyka wystąpienia lub przekroczenia alarmowych poziomów substancji w powietrzu powinien zostać opracowany program działania zapobiegawczego lub ograniczającego powstałe zagrożenia /plan działań krótkoterminowych/.

Najważniejsze kategorie źródeł wprowadzających gazy i pyły do powietrza:

1. **Procesy spalania** w produkcji energii oraz transformacja energii, określane również jako energetyka zawodowa, obejmująca np.:
 - elektrownie i elektrociepłownie,
 - rafinerie i zakłady oczyszczania gazu,
 - przemiany paliw stałych.
 2. **Procesy spalania w przemyśle**, określane również jako energetyka przemysłowa, obejmująca np.
 - elektrociepłownie przemysłowe,
 - wysokotemperaturowe procesy metalurgiczne w hutnictwie żelaza i metali nieżelaznych,
-

- spalania paliw w przemyśle chemicznym, np. przy produkcji nawozów sztucznych, i w przemyśle nieorganicznym,
- spalania paliw w przemyśle mineralnym, np. przy produkcji cementu, wapna, produkcji mas bitumicznych,
- hutnictwo szkła,
- spalanie paliw w przemyśle elektromaszynowym, np. w odlewnictwie i obróbce cieplnej,
- spalanie paliw w przemyśle rolno-spożywczym, np. przy przetwórstwie mięsa i suszeniu słoju.

3. **Procesy spalania paliw w ciepłownictwie i kotłowniach**, określane również jako inne stacjonarne źródła spalania, obejmujące np.:

- ciepłownie komunalne i kotłownie lokalne,
- paleniska domowe,
- kotłownie w małych zakładach i warsztatach,
- spalanie paliw w rolnictwie.

4. **Procesy produkcyjne**, określane jako technologie przemysłowe, obejmujące pozostałe procesy, poza spalaniem paliw, które w poszczególnych rodzajach przemysłu stanowią źródło powstawania substancji /charakterystycznych dla procesu/.

5. **Transport drogowy i inny**, określane również jako źródła mobilne, obejmujący poza transportem drogowym również kolejowy, wodny śródlądowy, rolniczy, a także lotniczy i morski.

6. **Zagospodarowanie i unieszkodliwianie odpadów**, obejmujące np.:

- oczyszczalnie ścieków,
- wysypiska,
- spalanie odpadów komunalnych, przemysłowych i rolniczych

7. **Gospodarka rolna**, obejmująca np.:

- uprawy z zastosowaniem nawozów i środków ochrony roślin,
 - chów zwierząt.
-

Rodzaje substancji powstających w niektórych procesach energetycznych i technologicznych

Lp	Kategoria źródeł emisji	Rodzaj substancji wprowadzanej do
1.	Instalacje do spalania paliw	ditlenek siarki, ditlenek azotu, tlenek węgla, węgiel pierwiastkowy, węglowodory wielopierścieniowe, chloropochodne węglowodorów, związki metali, para wodna
2.	Technologie przemysłowe	wiele różnych substancji związanych z procesami produkcyjnymi, surowcami, stosowaną technologią
3.	Źródła mobilne i maszyny rolnicze	tlenki azotu, tlenek węgla, ditlenek węgla, sadza, węglowodory alifatyczne i aromatyczne, para wodna, pył ze ścierania: opon, powierzchni dróg, okładzin hamulców
4.	Zagospodarowanie i unieszkodliwianie odpadów	metan, niemetanowe związki organiczne, amoniak, siarkowodór oraz zapachy
5.	Gospodarka rolna	amoniak, siarkowodór, organiczne i nieorganiczne związki chemiczne zawarte w rozsiewanych nawozach i środkach ochrony roślin, zapachy

4.3. Analiza stanu istniejącego

Głównym kierunkiem działalności gospodarczej jest: handel, transport, przedsiębiorczość produkcyjno-usługowa, usługi budowlane i wykończeniowe, usługi dla ludności.

Wykaz prowadzonych postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko:

2005

1. Budowa drogi na ulicy Rudej w miejscowości Mieścisko Inwestor Urząd Gminy Mieścisko
2. Budowa drogi na ulicy Łąkowa w miejscowości Mieścisko Inwestor Urząd Gminy Mieścisko
3. Przebudowa istniejącej stacji paliw nr 1535 w Mieścisku ul. Ruda Inwestor PKN ORLEN S.A. w Płocku
4. Modernizacja obory w celu poprawy dobrostanu zwierząt, warunków pracy i dostosowaniu gospodarstwa do standardów UE Inwestor Gospodarstwo Rolne s.c. Nieświastowice 15, 62-285 Popowo Kościelne
5. Budowa budynku magazynowego oraz rozbudowa budynku biurowego w Mieścisku Inwestor ZPHU SERPOL Zdzisław Serwatka (produkcja chemii gospodarczej)
6. Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 190 Krajenka Margonin Gniezno w miejscowości Mieścisko Inwestor WZDW Poznań

2006

1. Adaptacja istniejącego magazynu zbożowego na lakiernię pojazdów oraz zagospodarowanie terenu umożliwiające parkowanie pojazdów na działce nr ewid. 108/18 w Zbietce Inwestor PHU Benedykt Piasecki
 2. Przebudowa nawierzchni dróg gminnych droga nr 220549 Mirkowice - Mirkowiczki Zakrzewo, droga nr 220552 Żabiczyn – Werkowo Inwestor Urząd Gminy Mieścisko
 3. Przebudowa nawierzchni dróg gminnych droga nr 220525, droga nr 220525 Inwestor Urząd Gminy Mieścisko
 4. Kanalizacja sanitarna wraz z przykanalikami dla wsi Popowo Kościelne Inwestor Urząd Gminy Mieścisko
 5. Budowa chodników i zatok autobusowych oraz kanalizacji deszczowej w ciągu drogi wojewódzkiej nr 190 w miejscowości Miłosławice Inwestor WZDW Poznań
 6. Remont nawierzchni dróg gminnych Inwestor Urząd Gminy Mieścisko
 7. Budowa zbiorników bezodpływowych na gnojowicę Inwestor Bogdan Jeziorek Popowo Kościelne
-

8. Rozbudowa istniejącej stacji bazowej telefonii komórkowej „Mieścisko” 6054 zlokalizowanej na maszcie kratowym należącym do PTK Centertel Sp. Z o.o.
9. budowa płyty obornikowej ze zbiornikiem odciekowym oraz budowa zbiorników bezodpływowych na gnojówkę Leszek Kuryłowicz
10. Budowa wagi samochodowej zagłębionej z pomostem stalowo betonowym w Popowie Kościelnym PPHU ZABOROWICZ Marian Zaborowicz

2007

1. Rozbudowa budynku mieszkalnego , rozbudowa budynku chlewni, rozbiórka budynku gospodarczego, budowa budynku chlewni oraz płyty obornikowej wraz ze zbiornikiem na gnojówkę Eugeniusz Hagdan
2. Adaptacja budynku byłej masarni na pomieszczenie suszarni wywaru gorzelnianego w Popowie Kościelnym – postępowanie zawieszone
3. Budowa płyty składowania obornika wraz z dwoma zbiornikami w Jaworówku GR Mieścisko
4. Budowa płyty składowania obornika z dwoma zbiornikami na gnojowicę GR Mieścisko
5. Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Mieścisku UG Mieścisko
6. Budowa sieci wodociągowej dla wsi Gołaszewo UG Mieścisko
7. Budowa kanalizacji sanitarnej dla budownictwa mieszkalno usługowego w rejonie ul. Św. Wojciecha w Mieścisku

2008

1. Budowa budynku inwentarskiego z wydzieloną częścią na paszarnię z przeznaczeniem na chów trzody chlewnej Agnieszka Michał Napierała
 2. Przebudowa drogi powiatowej nr 1692P Żabiczyn Zakrzewo Mieścisko w miejscowości Żabiczyn PZD Wągrowiec
 3. Rozbudowa sieci wodociągowej z przyłączami Mieścisko – Wiela UG Mieścisko
 4. Budowa budynku biurowo magazynowo-produkcyjnego w Budziejewku KOVIX Grzegorz Kowalewicz pracownia kaletnicza
-

5. Rozbudowa części budynku magazynowego z przeznaczeniem na warsztat samochodowych wydzielonym miejscem do mycia pojazdów w Mieścisku PHU PRZEMKO
6. Prace remontowe i konserwatorskie w kościele parafialnym pw Zwiastowania NMP w Popowie Kościelnym
7. Budowa wieży produkcyjnej spedycji pasz luzem i kosza zasypowego na terenie istniejącego zakładu De Heus Wytwórnia Pasz w Mieścisku
8. Budowa stacji paliw przy ul. Strzeleckiej w Mieścisku PHU Przemko
9. Przebudowa wraz ze zmianą sposobu użytkowania magazynu zbożowego na tuczarnię w Gołaszewie – postępowanie zawieszone GR Mieścisko

2009

1. Budowa instalacji do zagazowania skroplonego gazu ziemnego LPG wraz ze stacją redukcyjną nawalnią i kotłownią PL ENERGIA S.A. Krzywopłoty
2. Budowa sieci gazowej średniego ciśnienia do 0,5MPa dla miejscowości Mieścisko PL ENERGIA S.A.
3. Budowa sieci wodociągowej w Mieścisku Rejon ul. Św. Wojciecha UG Mieścisko
4. Rozbudowa istniejącego budynku magazynowego z przeznaczeniem rozbudowanej części na stację kontroli pojazdów w Mieścisku PHU PRZEMKO
5. Budowa dosyłowego rurociągu tłocznego PCV160 z ujęciem brzegowym na lewym brzegu rzeki Welny PROAGRI Sp. z o.o. Mieścisko
6. Budowa budynku biurowo handlowego budowa magazynu oraz nadbudowa budynku magazynowego oraz hali demontażu pojazdów w Mieścisku PHU ZŁOM CAR Jerzy Ratajczak
7. Budowa studni głębinowej na działce nr 26 obręb Kłodzin Franciszek Stolarz nawadnianie upraw

2010

1. Kanalizacja Sanitarna wraz z przykanalikami dla wsi Żabiczyn UG Mieścisko
 2. Budowa stacji demontażu pojazdów w Mieścisku PHU ZŁOM CAR Jerzy Ratajczak
-

3. Rozbudowa istniejącego budynku magazynowego z przeznaczeniem rozbudowanej części na stację kontroli pojazdów PHU PRZEMKO
4. Zmiana sposobu użytkowania 4 ha lasu na trwały użytek zielony Adam Kuliński
5. Przebudowa drogi gminnej Werkowo – Żabiczyn UG Wągrowiec
6. Adaptacja budynku byłej masarni na pomieszczenia suszarni wywaru gorzelnianego PPHU ZABOROWICZ – postępowanie zawieszone
7. Rozbudowa istniejącego zakładu produkcyjnego poprzez dobudowanie części magazynowo – produkcyjnej pełniącej funkcję korytarza komunikacyjnego, części parteru oraz magazynu pomocniczego na wyroby lekkie w części piętra SERPOL COSMETICS Zdzisław Serwatka
8. Remont nawierzchni drogi gminnej Podlesie Wysokie – Sarbia UG Mieścisko
9. Rozbudowa budynku gospodarczego z przeznaczeniem na warsztat samochodowy w Zbietce Bogusław Gronowski
10. Rozbudowa istniejącego budynku na działce nr 16 obręb Żabiczyn z przeznaczeniem na budynek do utrzymywania inwentarza trzoda chlewna, bydło Piotr Rolewski

2011

1. Budowa stacji 110/15kV Piastowice ENEA Operator Sp. z o.o.
 2. Budowa pięciu elektrowni wiatrowych o mocy łącznej do 12,5MW w obrębie miejscowości Gorzewo oraz Mieścisko na działkach nr 90/2 i 93 Gorzewo i 706/7, 713/2 i 661/16 Mieścisko AWACO WIND Sp. z o.o. Poznań – postępowanie zawieszone
 3. Budowa do 3 elektrowni wiatrowych o mocy do 2 MW każda i wysokości do 110m wraz z niezbędną infrastrukturą na działkach 35, 81, 86/3 obręb Kłodzin WINDMIL Radosław Górka
 4. Budowa hali magazynowej, namiotu magazynowego, kabiny lakierniczej, adaptacja budynku socjalnego , dobudowa zaplecza magazynowego, budowa dróg wewnętrznych oraz miejsc parkingowych na terenie zakładu BOWI Gołaszewo
 5. Budowa Biogazowni w Jaworówku AUFWIND CEE Sp. z o.o. postępowanie zawieszone
 6. Rozbudowa gorzelni o nowe pomieszczenie fermentacji PPHU ZABOROWICZ Popowo Kościelne
-

7. Rozbudowa parkingu, przebudowa zjazdów z drogi powiatowej 1694P oraz budowa miejsc postojowych dla samochodów ciężarowych wzdłuż w/w drogi De Heus Wytwórnia Pasz Mieścisko
8. Budowa urządzeń wodnych mała retencja – przebudowa przepustu na rowie K-6 Leśnictwo Gołaszewo Oddział 71d/j dz. nr 9071 Obręb Kłodzin LP Nadleśnictwo Durowo
9. Studnia głębinowa przeznaczona do deszczowania upraw rolnych na działce nr 95/10 w miejscowości Kłodzin PROAGRI Sp. z o.o. Mieścisko
10. Budowa czterech turbin wiatrowych na terenie Gminy mieścisko na działkach o nr ewid. 90/2 i 110 obręb Gorzewo oraz 714/4 i 717/2 obręb Mieścisko w4e Centrum Energii Wiatrowej – postępowanie w toku
11. Budowa jednej elektrowni wiatrowej o mocy 0,9MW wraz z infrastrukturą techniczną na działkach nr 17/1 oraz 17/2 obręb Zbietka – postępowanie w toku
12. Budowa magazynu wyrobów gotowych De Heus Wytwórnia Pasz Mieścisko
13. Budowa stawu ziemnego o profilu karpiowym o wym 25x50 na działce nr 647/1 w Wieli Tomasz Frelich Mieścisko

2012

1. Budowa 2 wolnostojących elektrowni wiatrowych, każda o mocy do 2,0 MW wraz z infrastrukturą drogową i techniczną, zlokalizowanych na działkach nr ewidencyjny 434/3 – EW1 i 736/2 – EW2 w obrębie miejscowości Mieścisko WINDBUD Sp. z o.o. ul. Jacewska 32, 88-100 Inowrocław
 2. Budowa trzech wolnostojących elektrowni wiatrowych każda o mocy do 2,0 MW wraz z drogami dojazdowymi, łukami, placami manewrowymi, zatokami postojowymi i innymi obiektami infrastruktury technicznej zlokalizowanymi na działce ewidencyjnej nr 4/1 – 1 szt. oznaczona jako EW 1, na działce ewidencyjnej 133 – 1 szt. oznaczona jako EW 2, na działce ewidencyjnej 148 – 1 szt. oznaczona jako EW 3 w obrębie miejscowości Mieścisko Gmina Mieścisko WINDBUD Sp. z o.o. ul. Jacewska 32, 88-100 Inowrocław
 3. Rozbudowa baterii silosów magazynowych o wolnostojące silosy bez obudowy o łącznej ilości 8 szt. na terenie Zakładu De Heus Sp. z o.o. Wytwórnia Pasz w Mieścisku
-

4. Wybudowanie fermy nerek w planowanej liczbie 15 tysięcy sztuk na terenie działki nr 6 obręb Zbietka, Gmina Mieścisko Izabela Lourenco, Ul. Gałczyńskiego 26, 88 – 100 Inowrocław

Sieć drogowa na terenie gminy (stan na dzień 31.12.2009 r.)

Drogi krajowe	
Numer drogi	Długość na terenie gminy [km]
-	-
Drogi wojewódzkie	
Numer drogi	Długość na terenie gminy [km]
190	13,857
Drogi powiatowe	
Numer drogi	Długość na terenie gminy [km]
1609P	5,437
1611P	1,871
1652P	7,139
1654P	9,998
1691P	0,835
1692P	5,745
1694P	7,872
1695P	6,015
1696P	3,597
1697P	7,572
1698P	1,226
Drogi gminne	
Numer drogi	Długość na terenie gminy [km]
Nr 220525 Budziejewo-Podlesie Kościelne	1,875
Nr 220526 Budziejewko-Nieświastowice	2,250
Nr 220527 Nieświastowice-Płaskowo	1,975
Nr 220529 Nieświastowice-Popowo Kościelne	2,650
Nr 220530 Jaroszewo2-Płaskowo-Jabłkowo	1,600

**PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY MIEŚCISKO NA LATA 2012-2015
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2016-2019**

Nr 220531 Jaroszewo2-Jaroszewo1	2,750
Nr 220533 Jaroszewo1-Michalcza	0,600
Nr 220534 Popowo Kościelne-Kakulin	1,475
Nr 220535 Popowo Kościelne-Sarbia	2,225
Nr 220522 Popowo Kościelne(Osiedle)	0,550
Nr 220523 Popowo Kościelne(Rynek)	0,300
Nr 220536 Sarbia-Sienno	2,650
Nr 220538 Sarbia-Zbietka	2,575
Nr 220539 Sarbia-Podlesie Wysokie	2,025
Nr 220540 Miłostawice-Jaworówko	3,850
Nr 220541 Jaworówko-Kłodzin	0,600
Nr 220542 Kłodzin- Jaworówko-Gółka	3,725
Nr 220544 Gołaszewo-Łopienno	1,950
Nr 220545 Gołaszewo- Brudzyń	1,610
Nr 220546 Podlesie Wysokie-Chociszewo	2,450
Nr 220548 Kłodzin-Ułanowo	1,200
Nr 220547 Kłodzin-Świniary	0,925
Nr 220549 Mirkowice- Mirkowiczki- Zakrzewo	3,350
Nr 220550 Żabiczyn-Stępushowo	1,600
Nr 220551 Zakrzewo-Wybranowo	0,850
Nr 220552 Żabiczyn-Werkowo	0,975
Nr 220553 Zbietka-Ochodza	3,550
Nr 220554 Zbietka-Podlesie Kościelne	0,650
Nr 220517 Mieścisko- Gorzewo-Janowiec Wlkp.	5,350
Nr 220555 Mieścisko-Rąbczyn	0,600
Nr 220556 Ruda Koźlanka-Ruda	1,400
Nr 220557 Popowo Kolonia-Pląskowo	4,625
Nr 220558 Gorzewo- Strzeszkowo	1,850
Nr 220559 Mirkowiczki- Wybranówko	3,200
Nr 220560 Mieścisko-Mieścisko(Agro Hipika)	0,600
Nr 220524 Popowo-Wymysłowo	1,250
Nr 220561 Zbietka-Ochodza	2,475
Nr 220566 Zbietka-Przysieczyn	3,850
Nr 220537 Podlesie Wysokie-Łosiniec	3,025
Nr 220504 ul. Szarych Szeregów	0,400
Nr 220505 ul. Krasickiego	0,200
Nr 220506 ul. Buczka	0,300
Nr 220507 ul. Baczyńskiego	0,350

**PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY MIEŚCISKO NA LATA 2012-2015
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2016-2019**

61

Nr 220508 ul. Walki Młodych	0,180
Nr 220564 ul. Hanki Sawickiej	0,390
Nr 220562 ul. Kusocińskiego	0,380
Nr 220563 ul. Zawadzkiego	0,420
Nr 220509 Osiedle Michałowskie	0,440
Nr 220510 ul. Zacisze	2,010
Nr 220511 ul. Kościuszki	0,530
Nr 220512 ul. Parkowa	0,220
Nr 220513 ul. Pokoju	0,290
Nr 220514 ul. Polna	0,480
Nr 220515 ul. Łąkowa	0,200
Nr 220516 ul.22 lipca	0,150
Nr 220517 ul. Janowiecka	0,230
Nr 220519 ul. Strzelecka	0,430
Nr 220520 Pl. Powstańców Wlkp.- ul. Strzelecka	0,150
Nr 220521 Plac Powstańców Wlkp.	0,260
Nr 220518 ul. Dworcowa	0,230
Nr 220565 ul. Nowa	0,240
Nr 220528 ul. Poczтова-Park Św. Huberta	0,080
Nr 220532 ul. Gnieźnieńska-Dom Myśliwego	0,150

Bilans emisji i wielkość emisji

Na terenie gminy Mieścisko nie ma zakładów, które wprowadzałyby znaczące ilości pyłów i gazów do powietrza.

W gminie, ze względu na istniejące zakłady, emisja gazów i pyłów mogą być tworzone w:

- procesach spalanie paliw w kotłowniach lokalnych, paleniskach domowych,
 - procesach spalania paliw w kotłowni w małych zakładach i warsztatach,
 - procesach spalanie paliw w rolnictwie,
 - procesach produkcyjnych /np. wędzarnie, przetaczanie paliw, wialnie, młyny, wytwarzanie mieszanek paszowych, procesy spawalnicze, malarnie, obróbka drewna/,
 - hodowli trzody chlewnej i bydła,
-

- transporcie drogowym,
- uprawach rolnych z zastosowaniem nawozów i środków ochrony roślin.

Oznacza to, że głównymi źródłami emisji substancji do powietrza są procesy spalania bądź w urządzeniach stacjonarnych bądź w urządzeniach niestacjonarnych /pojazdy/. Na terenie Gminy Mieścisko sieć gazowa została wybudowana w 2011r, wraz ze stacją rozprężania gazu. Z gazu ziemnego korzysta kilka gospodarstw jednorodzinnych oraz rozpoczyna korzystanie Wytwórnia Pasz De Heus w Mieścisku. Z końcem roku zaczną wykorzystywać gaz jako paliwo grzewcze obiekty użyteczności publicznej: Szkoła Podstawowa w Mieścisku, Ośrodek Zdrowia, z początkiem roku 2013 Urząd Gminy i Przedszkole w Mieścisku. Jednak większość mieszkańców dla potrzeb grzewczych wykorzystuje węgiel lub drewno, gaz – tylko dla potrzeb bytowych. Mieszkańcy pozostałych miejscowości dla potrzeb grzewczych wykorzystują węgiel lub drewno, dla potrzeb bytowych – gaz płynny.

Substancje z procesu spalania wprowadzone są do powietrza emitorami niskimi $/h < 2.5 H_b$, h – wysokość emitora, H_b – wysokość otaczających budynków/. Z uwagi na ich ilość oraz jakość spalanego paliwa w kotłach i paleniskach, to one decydują o stanie czystości powietrza w gminie.

Podstawowymi wskaźnikami stanu czystości powietrza są: ditlenek azotu, ditlenek siarki, tlenek węgla i pył.

Wielkości imisji substancji w powietrzu określa jego jakość. W gminie Mieścisko brak stacji pomiarowej imisji. Zatem dla odniesienia przyjęto wyniki dla powiatu wągrowieckiego opublikowane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu – Delegatura w Pile (2009r.).

Stężenia ditlenku siarki, ditlenku azotu i pyłu w Wągrowcu są niższe niż poziomy dopuszczalnych stężeń. Tym samym można przyjąć, że występujące stężenia ditlenku azotu, ditlenku siarki i pyłu w gminie Mieścisko spełniają standardy jakości powietrza.

W roku 2009 r. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska przeprowadził ocenę jakości powietrza na terenie województwa wielkopolskiego w oparciu o pomiary.

Ocenę dokonano z uwzględnieniem 2 grup kryteriów ustanowionych ze względu na:

- ochronę zdrowia ludzi,
- ochronę roślin.

Ocena pod kątem ochrony zdrowia obejmuje następujące substancje: ditlenek azotu, ditlenek siarki, benzen, ołów, pył PM 10, ozon i tlenek węgla, a pod kątem ochrony roślin: ditlenek siarki, ditlenek azotu, ozon.

Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia

Nazwa powiatu	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy									
	SO ₂	NO ₂	PM10	Pb	C ₆ H ₆	CO	O ₃	Ni	Cd	As
wągrowiecki	A	A	A	A	A	A	C	A	A	A

2. Od 2010 roku w Wągrowcu, na terenie Miejskiego Ośrodka Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy ul. Lipowej 34 został uruchomiony nowy punkt pomiarowy pyłu PM10. Na terenie północnej Wielkopolski istnieje tylko jedna stacja pomiarowa jakości powietrza, zlokalizowana w Pile przy ul. Kusocińskiego, tak więc punkt pomiarowy w Wągrowcu jest istotnym elementem uzupełniającym system oceny jakości powietrza. Pomiary pyłu PM10 wykonywane są w sposób ciągły. Wyniki będą podsumowane po zakończeniu cyklu pomiarowego, którym jest rok kalendarzowy.

Podstawę klasyfikacji stref w oparciu o wyniki rocznej oceny jakości powietrza stanowią: dopuszczalne poziomy substancji w powietrzu oraz dopuszczalne poziomy substancji w powietrzu powiększone o margines tolerancji.

Klasyfikacja przeprowadzona w oparciu o te kryteria jest podstawą do podjęcia decyzji o potrzebie zaplanowania działań na rzecz poprawy jakości powietrza w strefie i konieczności opracowania programów naprawczych ochrony powietrza.

Wobec wyników tej klasyfikacji, dla powiatu wągrowieckiego, a tym samym dla gminy Mieścisko nie ma potrzeby sporządzenia programów naprawczych zarówno według kryteriów dla ochrony zdrowia jak również wg kryteriów dla ochrony roślin. Nie ma również potrzeby przeprowadzenia badań w celu potwierdzenia potrzeby podjęcia działań na rzecz poprawy jakości powietrza wg kryteriów dla ochrony roślin i wg kryteriów dla ochrony zdrowia.

Problematyka przewietrzania miejscowości

Głównym problemem występującym na terenie siedziby gminy oraz w pozostałych miejscowościach jest tzw. niska emisja, związana ze stosowaniem paliwa stałego w urządzeniach grzewczych w budynkach mieszkalnych i w małych zakładach przemysłowo-usługowo-handlowych, dla których nie obowiązują standardy emisyjne, kumulująca się w przypadku obszarów o zwartej zabudowie z emisją z źródeł mobilnych.

W związku z tym, ważnym czynnikiem, który może powodować rozpraszanie substancji jest przewietrzanie większych skupisk źródeł emisji oraz całych miejscowości. Rozpraszanie substancji następuje w wyniku przewietrzania pionowego i poziomego.

Przewietrzanie pionowe związane jest z prądami konwekcyjnymi wstępującymi na terenach aglomeracji miejskiej, która jest źródłem ciepła. Wpływ niewielkich zakładów przemysłowo-usługowo-handlowych na klimat jest minimalny stąd powstające prądy konwekcyjne mają jedynie ograniczony zasięg.

Decydujące znaczenie w gminie ma więc przewietrzanie poziome o którym decyduje odpowiednie rozwiązanie urbanistyczne miejscowości.

Problem przewietrzania winien więc być rozwiązywany na etapie opracowywania planów zagospodarowania. Plany winny:

- zapewniać przewietrzanie miejscowości,
- lokalizować tereny przewidziane pod aktywizację gospodarczą w sektorze N-NE – E /stosunkowo niska częstość wiatru z tego sektora /.

Systemy zaopatrzenia w ciepło mieszkańców i przedsiębiorstwa

W Gminie z roku na rok powoli wzrasta liczba zakładów i mieszkańców korzystających z gazu, co wiąże się z koniecznością dalszej rozbudowy sieci gazowej.

W gminie, mieszkańcy oraz zakłady dla potrzeb cieplnych wykorzystują kotły na paliwo stałe a dla celów bytowych gaz płynny. gaz propan butan w butlach 11 kg

Taka struktura uciepłownienia gminy ma bezpośredni wpływ na jakość powietrza. Wykorzystywanie alternatywnych źródeł energii jest zjawiskiem marginalnym.

Obszary, na których mogą występować zapachy

Zapachy mogą występować na terenach intensywnej hodowli trzody chlewnej i bydła, na terenach rolniczych, które nawożone są gnojowicą lub obornikiem, w otoczeniu zakładów lakierniczych, ubojni, przetwórnicy mięsa z kabinami wędzarniczymi, zakładów gastronomicznych. Zapachy są oznaczane organoleptycznie, często subiektywnie a ich intensywność nie jest normowana prawnie. Wpływają one ujemnie na stan środowiska, zwłaszcza w rejonach przebywania ludzi. Nie stanowią jednak żadnego zagrożenia dla zdrowia lub życia.

Wrażenie dyskomfortu zależy od:

- intensywności wrażenia /związane z krotnością przekroczenia progu wyczuwalności/,
- hedonomicznej jakości zapachu /ocena w kategoriach przyjemny – nieprzyjemny/,
- częstości pojawiania się zapachu.

Występowania zapachów wiąże się głównie z nieprzestrzeganiem reżimów technologicznych, źle rozwiązana wentylacja, a ujemny ich wpływ na ludzi bardzo często związany jest z lokalizacją obiektów bez planu zagospodarowania przestrzennego. Gmina nie posiada aktualnie obowiązującego planu zagospodarowania przestrzennego ponieważ z mocy prawa został unieważniony a zakłady rolne (byłe PGR) istniały jeszcze przed opracowaniem planu zagospodarowania przestrzennego.

Oddziaływanie ciągów i obiektów komunikacyjnych na stan czystości powietrza

Pojazdy poruszające się po drogach wprowadzają gazy i pyły do powietrza. Ilości wprowadzanych gazów i pyłów zależą od natężenia ruchu, struktury ruchu, rodzaju pojazdów /samochody ciężarowe i osobowe/, mocy silników, rodzaju paliwa, wieku pojazdów, nawierzchni dróg. Na stan czystości powietrza wpływają przede wszystkim samochody ciężarowe, przy

czym ich oddziaływanie koncentruje się głównie wzdłuż dróg. Emisja generowana przez pojazdy zalicza się do emisji niskiej.

Przez gminę Mieścisko przebiegają drogi wojewódzkie i powiatowe. Część dróg powiatowych i część dróg gminnych nie jest utwardzona. Poruszające się pojazdy po drogach nie utwardzonych w okresach suszy lub niewielkich opadów /około 60 % dni w roku/ generują znaczne poziomy stężenie pyłu i mogą negatywnie oddziaływać na ludzi jak również na rośliny uprawiane wzdłuż dróg.

Obszary wymagające programów naprawczych

W oparciu o ocenę dokonaną przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska stwierdza się, że na terenie gminy Mieścisko nie występują obszary, na których występowałyby poziomy stężenie ditlenku azotu, tlenku węgla, ditlenku siarki, ołowiu, ozonu, pyłu PM10, benzenu wyższe niż dopuszczalne poziomy stężenie. W związku z tym, w myśl obowiązujących przepisów nie jest wymagane opracowanie programu naprawczego.

4.3.1. Prognozowane kierunki zmian

Prognozując zmiany stanu jakości powietrza w gminie Mieścisko należy uwzględnić zachodzące zmiany gospodarcze i przyjętą strategię rozwoju.

W przyszłości będzie następować zmniejszanie się wielkości emisji ze źródeł przemysłowych – energetycznych i technologicznych w związku z wprowadzaniem energooszczędnej i materiałoszczędnej technologii, urządzeń energetycznych niskoemisyjnych, korelujące ze wzmocnieniem działania organów administracji publicznej coraz skuteczniej wdrażających i egzekwujących prawo ochrony środowiska.

Na skutek przeprowadzonych procesów termomodernizacyjnych przewiduje się spadek zapotrzebowania na moc oraz ograniczenie zużycia energii cieplnej.

Do minimalizacji emisji spalin wzdłuż tras komunikacyjnych przyczynią się:

- usprawnienie układu komunikacyjnego,
- systematyczne odnawianie nawierzchni dróg i ulic krajowych, wojewódzkiej i powiatowych,

- modernizacja i utwardzanie dróg gminnych,
- limity emisji dla wszystkich nowych samochodów, które Polska będzie musiała przestrzegać po wejściu do Unii Europejskiej.

4.3.2. Cele polityki ekologicznej państwa

Zgodnie z polityką ekologiczną państwa, celem strategicznym do realizacji w perspektywie do roku 2016 jest poprawa jakości powietrza, uzyskanie norm emisyjnych wymaganych przez przepisy UE, konsekwentna likwidacja gazów i pyłów „u źródeł”, coraz szersze normowanie emisji w przemyśle, energetyce i transporcie, wprowadzenie norm ograniczających emisję gazów i pyłów do powietrza w procesie produkcyjnym /w pełnym cyklu życia produktów i wyrobów/.

W II Polityce ekologicznej państwa ustalone zostały ważniejsze limity krajowe, związane z racjonalnym wykorzystaniem zasobów naturalnych i poprawą stanu środowiska. Limity, które mają zostać osiągnięte to:

- ograniczenie materiałochłonności produkcji o 50 % w stosunku do 1990 r., w taki sposób, aby uzyskać co najmniej średnie wielkości dla państwa OECD (w przeliczeniu na jednostkę produkcji, wartość produkcji lub PKB),
- ograniczenie zużycia energii o 50 % w stosunku do 1990 r. i 25 % w stosunku do 2000 r. również w przeliczeniu na jednostkę produkcji, wartość produkcji lub PBK,
- ograniczenie emisji pyłów o 75 %, ditlenku siarki o 56 %, tlenków azotu o 31 %, niemetanowych lotnych związków organicznych o 4 % i amoniaku o 8 % w stosunku do stanu w 1990 r.,
- do końca 2005 r. wycofanie z użytkowania etyliny i przejście wyłącznie na stosowanie benzyny bezołowiowej.

4.3.3. Cele polityki ekologicznej województwa

Dokumentem nadrzędnym wytyczającym cele i kierunki działań w zakresie polityki ekologicznej województwa jest „Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego” i „Program ochrony

środowiska woj. wielkopolskiego”, który został przyjęty przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego.

Kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju, autorzy strategii rozwoju województwa zaproponowali w ramach obszaru przestrzeni 3 cele dot. ochrony powietrza, których realizacja przyczyni się do trwałego podniesienia jakości życia obecnego i przyszłych pokoleń. Cele te stanowią szkielet dla Wojewódzkiego Programu Ochrony środowiska.

Cel 1 Minimalizacja wpływu na środowisko oraz eliminacja ryzyka dla zdrowia ludzi w miejscach największego oddziaływania na środowisko w skali województwa, w tzw. "gorących miejscach" (hot spots)

Cel 2 Racjonalizacja zużycia energii, surowców i materiałów wraz ze wzrostem udziału wykorzystywanych zasobów odnawialnych,

Cel 3 Zapewnienie wysokiej jakości powietrza, redukcja emisji gazów cieplarnianych i niszczących warstwę ozonową,

4.3.4. Cele polityki ekologicznej powiatu

Planowy rozwój powiatu wągrowieckiego uwzględnia potrzeby ochrony środowiska naturalnego. Cel ten będzie realizowany poprzez priorytety i działania ekologiczne, które są zgodne z polityką ekologiczną kraju i województwa. Istotne jest zachowanie cennych zasobów i walorów środowiska przyrodniczego oraz osiągnięcie jego europejskich standardów. Cel ten w zakresie jakości powietrza ma zmierzać do ograniczenia emisji gazów i pyłów oraz edukacji ekologicznej.

Główne priorytety ograniczenia emisji gazów i pyłów to:

- dbałość o utrzymanie i poprawę stanu naturalnego środowiska
 - przejścia na proekologiczne nośniki pozyskiwania energii (gaz, elektryczność),
 - likwidacja lokalnych źródeł emisji gazów i pyłów,
 - wdrażanie przez podmioty gospodarcze bezpiecznych ekologicznie technologii produkcji – promowanie ekologicznych kierunków i form działalności gospodarczej,
-

**PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY MIEŚCISKO NA LATA 2012-2015
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2016-2019**

69

- przejście na ekologiczne systemy grzewcze w gospodarstwach domowych, firmach i obiektach użyteczności publicznej,
- propagowanie wykorzystywania źródeł energii odnawialnej,
- budowa elektrowni wiatrowych,
- rozwiązanie problemu składowania i unieszkodliwiania odpadów stałych.

Główne priorytety edukacji ekologicznej to:

- prowadzenie systematycznej edukacji ekologicznej mieszkańców, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży szkolnej,
- zwiększenie świadomości ekologicznej ludności,
- promowanie zasad zrównoważonego rozwoju,
- wspieranie lokalnych ośrodków edukacji ekologicznej,
- promowanie zasad zrównoważonego rozwoju

Lista przedsięwzięć priorytetowych w skali powiatu

.lp.	Rodzaj przedsięwzięci	Opis przedsięwzięcia	Jednostka odpowiedzialna/ jednostki współpracujące	Termin realizacji								Cel przedsięwzięcia	Szacunkowe nakłady	Potencjalne źródła	Ocena ważności w hierarchii zadań
				2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Zadania starostwa															
1	P	Decyzje reglamentacyjne – pozwolenia na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza	Starosta, WIOŚ,	X	X	X	X	X	X	X	X				
2	P	Zmiana, cofnięcie pozwolenia na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza	Starosta, WIOŚ,	X	X	X	X	X	X	X	X				
3	P	Decyzje naprawcze dotyczące zakresu i sposobu usunięcia przez podmiot korzystający z powietrza przyczyn negatywnego oddziaływania na jakość	Starosta, WIOŚ, starosta, podmioty gospodarc	X	X	X		X	X	X	X				

**PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY MIEŚCISKO NA LATA 2012-2015
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2016-2019**

70

		powietrze i przywrócenia stanu jakości powietrza do stanu właściwego oraz zobowiązujące do usunięcia uchybień	ze.															
4	P	Decyzje wstrzymujące oddanie do użytku instalacji lub obiektu, a także wstrzymujące użytkowanie instalacji lub obiektu	Starosta, WIOŚ,	X	X	X	X	X	X	X	X							
5	P	Kontrole przestrzegania prawa ochrony środowiska i zobowiązań wynikających z decyzji	Starosta, WIOŚ,	X	X	X	X	X	X	X	X							
6	P	Opracowanie i wdrożenie systemu elektronicznych baz danych o stanie jakości powietrza na terenie powiatu	Starosta, WIOŚ, podmioty gospodarcze															
7	P	Opracowanie i wdrożenie systemu informowania społeczeństwa o stanie jakości powietrza na terenie powiatu	Starosta, WIOŚ,															
8	PI	Modernizacja technologii stosowanych w przemyśle pod kątem ochrony powietrza	Jednostki organizacyjne/Starosta/ Gmina/ WIOŚ,															
9	P	Wzmocnienie działań na rzecz prawidłowości i sprawności prowadzenia procedur oceny oddziaływania na środowisko przy lokalizowaniu i realizowaniu przedsięwzięć mogących w znaczący sposób wpłynąć na stan czystości powietrza oraz wydawania pozwoleń emisyjnych, w tym pozwoleń zintegrowanych	Starosta/ biegli, eksperci firmy i uczelnie oferujące szkolenia															
10	P	W miejscowościach posiadających sieć gazową jej rozbudowę, gazyfikację pozostałych miejscowości	Gmina, zakłady gazownicze	X	X	X	X	X	X									
11	P	Działania edukacyjne na rzecz zmiany nośnika energii używanego dla celów grzewczych w gospodarstwach indywidualnych	Gmina, szkoły organizacje pozarządowe, lokalne media	X	X	X	X	X	X	X	X							

1	P	Rozpoznanie wielkości emisji gazów i pyłów pochodzenia komunikacyjnego	Gmina/WI OŚ	X	X													
2																		

4.4. Lista priorytetowych przedsięwzięć Gminy Mieścisko

W oparciu o materiały, takie jak strategie, programy i informacje pozyskane z organów administracji samorządowej, za przedsięwzięcia własne i koordynowane gminy wynikające ze stanowiska organów samorządu lokalnego i społeczeństwa należy uznać następujące działania w celu zmniejszenia poziomu niskich emisji i poprawy infrastruktury drogowej:

- opracowanie i wdrożenie planów gospodarki energetycznej w gminach,
- promowanie alternatywnych odnawialnych źródeł energii,
- wdrożenie programu termomodernizacji przedsięwzięć,
- utwardzanie dróg, renowacje nawierzchni dróg, tworzenie warunków do rozwoju transportu zbiorowego i rowerowego,

4.5. Przyjęte kryteria wyboru i hierarchizacji przedsięwzięć

Przy wyborze i hierarchii podanych wyżej przedsięwzięć, wynikających z dokumentów wojewódzkich, powiatowych i gminnych, powinny obejmować następujące kryteria:

- kryterium zgodności przedsięwzięcia z polityką państwa, programem ochrony środowiska województwa oraz strategią zrównoważonego rozwoju gmin,
 - kryterium wynikające z uwarunkowań szeroko pojętego prawa ochrony środowiska,
 - kryterium wynikające z uwarunkowań stanu jakości powietrza prognozowanego zgodnie z przewidywanymi kierunkami zmian,
 - kryterium kosztów przedsięwzięcia i czasu trwania jego realizacji,
 - kryterium wpływu realizacji przedsięwzięcia na sprawność zarządzania stanem w środowisku w obrębie gminy i dokonywania jego oceny.
-

4.6. Lista przedsięwzięć Gminy i koordynowanych, w podziale na inwestycyjne i pozainwestycyjne, przewidzianych do realizacji w ramach Programu Ochrony Środowiska

Dominujący wpływ na stan jakości powietrza w gminie, a także uciążliwość sygnalizowaną przez mieszkańców, jest ważna niska emisja i zapachy.

Podstawowym przedsięwzięciem, mającym na celu likwidację tego zjawiska jest gazyfikacja gmin. Przygotowany program realizacyjny strategii zrównoważonego rozwoju nie wymienia wprost, gazyfikacji gmin, znajduje się ona jednak w zadaniach związanych z poprawą infrastruktury technicznej. Obecnie przygotowujemy projekt zaopatrzenia gminy w energię, ciepło i paliwa gazowe.

Emisję niską można również ograniczyć poprzez zmniejszenie zużycie paliwa stałego a więc przez montowanie kotłów o wysokiej sprawności spalania paliwa, spalaniu w kotłach paliwa, które dopuszcza jego atest lub dokumentacja techniczno-ruchowa, zaprzestaniu spalania w kotłach odpadów, termoizolacja budynków.

Działania te, w dużej mierze poza inwestycyjne, zmniejszą zapotrzebowanie na energię ciepłą i tym samym ograniczą emisję gazów i pyłów do powietrza.

Drewno pozyskiwane z terenów leśnych, z plantacji roślin energetycznych oraz odpady drewna z stolarni, tartaków, zakładów mebli i galanterii drewnianej mogą być wykorzystywane do wytwarzania energii cieplnej, w kotłach przystosowanych do ich spalania.

Gospodarstwa rolne, które zajmują się uprawą zbóż i rzepaku, nadmiar słomy mogą zagospodarować dla celów grzewczych. Jednak ważnym jest aby paliwo spalać w urządzeniach przystosowanych do danego typu paliwa.

Wpływ na różne aspekty zrównoważonego rozwoju gminy w tym na wielkość emisji ma modernizacja dróg, polegająca na utwardzeniu wszystkich dróg oraz na zapewnieniu płynności ruchu. Nie utwardzone drogi powiatowe i gminne mogą stanowić znaczące źródło emisji pyłu.

Mimo zwiększenia się natężenia ruchu na drogach, nie przewiduje się pogorszenia stanu czystości powietrza wzdłuż tras komunikacyjnych, gdyż stare samochody będą wycofywane z eksploatacji, natomiast nowe będą musiały spełniać normy EURO określone Dyrektywami obowiązującymi w państwach członkowskich UE.

Gospodarstwa specjalizujące się w produkcji trzody chlewnej i bydła będą musiały dostosować gospodarstwa do standardów UE. Standardy UE określają wymagania m.in. dot. budynków inwentarskich, płyt obornikowych, zbiorników na gnojowicę, zagospodarowania nawozów naturalnych. Przestrzeganie przez rolników tych wymogów, ograniczy uciążliwość zapachową powodowaną hodowlą trzody chlewnej i bydła.

Stosowanie w przemyśle, zakładach rzemieślniczych i usługach energooszczędnej i materiałooszczędnej technologii, urządzeń energetycznych niskoemisyjnych, wyposażanie instalacji w urządzenia do redukcji emisji pyłów i gazów, wprowadzanie systemu zarządzania ISO 14 000, wzmocnienie działań organów administracji rządowej coraz skuteczniej wdrażających i egzekwujących prawo ochrony środowiska, ograniczy wielkość emisji gazów i pyłów wprowadzanych przez przemysł do powietrza.

Ważnym elementem jest polityka planowania przestrzennego pod kątem wprowadzenia zasad ochrony środowiska, polegająca na nie mieszaniu różnych funkcji terenu oraz jego przestrzeganiu.

Znaczny wpływ na stan jakości powietrza będzie wywierać uaktywnienie funkcji kontrolnej gmin wynikających z ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz przepisów z nią związanych.

Przedsięwzięcia, które winny być zrealizowane w wyniku przyjętej zasady zrównoważonego rozwoju podano w tabeli.

Ogromne znaczenie ma czynnik ekonomiczny, związany z nakłonieniem mieszkańców gmin do zmiany nośnika energii, z korzystaniem z samochodów spełniających normy EURO, wprowadzaniem w zakładach i warsztatach nowoczesnych technologii. Tempo zmian będzie zależęć od sytuacji finansowej mieszkańców gminy.

**PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY MIEŚCISKO NA LATA 2012-2015
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2016-2019**

74

Lista przedsięwzięć priorytetowych w skali Gminy

l.p	Rodzaj przedsięwzięcia	Opis przedsięwzięcia	Jednostka odpowiedzialna/ jednostki współpracujące	Termin realizacji								Cel przedsięwzięcia	Szacunkowe nakłady	Potencjalne źródła	Ocena ważności w hierarchii zadań
				2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1	P	Współpraca z Starostą i Marszałkiem w przypadku interwencji zgłaszanych przez mieszkańców w sprawach dot. negatywnego oddziaływanie podmiotów gospodarczych na stan czystości powietrza.	Gmina	X	X	X	X	X	X	X	X				
2	P	Sprawowanie kontroli nad przestrzeganiem i stosowaniem przepisów ochrony powietrza przez osoby fizyczne eksploatujące instalację lub urządzenie w ramach zwykłego korzystania z powietrza	Gmina	X	X	X	X	X	X	X	X				
3	P	Wydawanie decyzji nakazującej osobie fizyczne eksploatującej instalację lub urządzenie, w ramach zwykłego korzystania ze powietrza, wykonanie czynności zmierzających do ograniczenia negatywnego oddziaływania na powietrze.	Gmina	X	X	X	X	X	X	X	X				
4	P	Przyjmowanie wyników pomiarów emisji gazów i pyłów oraz zgłoszeń dot. eksploatacji instalacji od osób fizycznych korzystających ze środowiska	Gmina	X	X	X	X	X	X	X	X				
5	P	Dbłość nad procedurą przyjmowania ocen oddziaływania na środowisko, na etapie warunków zabudowy	Gmina	X	X	X	X	X	X	X	X				
6	I	Rozbudowa sieci gazowych, zmiana systemu ogrzewania	Gmina/miejskańcy	X	X	X	X	X	X	X	X				
7	I	Poprawa stanu dróg, budowa	Gmina	X	X	X	X	X	X	X	X				

75

[illegible]

5. Ochrona środowiska przed hałasem

5.1. Oddziaływanie hałasu

Hałas jest uciążliwością o powszechnym zasięgu społecznym – dotyczy wszystkich obywateli, wpływa niekorzystnie na ich zdrowie, utrudnia ich wypoczynek i regenerację sił, pomniejsza efekty pracy ludzkiej, zwiększa prawdopodobieństwo wypadku przy pracy.

Zagrożenie hałasem występuje na terenie całego kraju we wszystkich działach gospodarki narodowej, w środowisku zamieszkania, pracy i odpoczynku człowieka, w tym również w środowisku naturalnym, zakłócanym działalnością człowieka.

Mówiąc o ochronie środowiska przed hałasem, często wspomina się o właściwym klimacie akustycznym, przez co rozumie się zespół zjawisk akustycznych zachodzących w środowisku, wywołanych źródłami hałasu znajdującymi się w tym środowisku lub poza nim. Rozróżnia się klimat akustyczny naturalny np. w pobliżu morza (szum morza), w puszczy (szum drzew, śpiew ptaków, itp.) oraz sztuczny, ukształtowany w wyniku działalności człowieka.

Ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności poprzez:

- 1) utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie,
- 2) zmniejszenie poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

Polskie wymagania prawne w zakresie ochrony środowiska przed hałasem odnoszą się osobno do dwóch pór doby:

- 16 godzin w porze dziennej w przedziale 6:00 - 22:00,
 - 8 godzin w porze nocnej w przedziale 22:00 - 6:00.
-

Wartości dopuszczalnych poziomów dźwięku (równoważnych, oznaczanych L_{Aeq}) w środowisku, zarówno dla pory dziennej jak i nocnej sprecyzowane są w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. Nr 120, poz. 826).

Poziomy te odnoszą się do terenów wymagających ochrony przed hałasem.

Czynnikiem decydującym o przyporządkowaniu danego terenu do określonej kategorii jest sposób zagospodarowania terenu wynikający z zapisu w planie zagospodarowania przestrzennego gminy. Określenie właściwej klasyfikacji terenu należy do zadań gminy.

Ocena stanu akustycznego środowiska polega na wykonaniu mapy akustycznej.

Sporządzenie map akustycznych aglomeracji powyżej 100 tysięcy mieszkańców oraz innych terenów wskazanych w powiatowym programie ochrony środowiska zapewnia starosta. Sporządzenie map terenów poza aglomeracjami, położonych w zasięgu oddziaływania akustycznego dróg, linii kolejowych lub lotnisk, których eksploatacja może spowodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach leży w gestii zarządzającego tymi obiektami.

Za tereny zagrożone hałasem uznaje się obszary o szczególnie drastycznym stopniu degradacji klimatu akustycznego, tj. obszary na których przekroczone są wartości progowych poziomów hałasu. Dla terenów, na których poziom hałasu przekracza wartości dopuszczalne, wymagane jest opracowanie programu działań, zmierzających do likwidacji istniejących niezgodności z wymogami ochrony środowiska.

W powiatowym programie ochrony środowiska dla powiatu wągrowieckiego nie wskazano terenów, położonych na terenie Gminy Mieścisko, dla których należy wykonać ocenę stanu akustycznego. Również tereny Gminy Mieścisko nie są położone w zasięgu oddziaływania akustycznego dróg, linii kolejowych lub lotnisk, których eksploatacja może spowodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach. Wobec powyższego Gmina Mieścisko nie należy do terenów zagrożonych hałasem.

5.2. Analiza stanu istniejącego

Na stan akustyczny środowiska ma wpływ wiele czynników, wśród których należy wyróżnić uwarunkowania wynikające z położenia gminy Mieścisko, wielkości zajmowanego obszaru, stopnia zurbanizowania, uprzemysłowienia oraz rozwoju szlaków komunikacyjnych.

Gmina Mieścisko należy do powiatu wągrowieckiego. Położona jest w północnej części Wielkopolski.

Gmina ma nieźle rozwiniętą infrastrukturę komunalną i dogodne połączenie z największymi okolicznymi miastami.

Obszary narażone na hałas transportowy.

W skład sieci podstawowej dróg wchodzi, oprócz drogi wojewódzkiej również drogi powiatowe. Uzupełnieniem ww. dróg są drogi gminne. Na terenie gminy drogi gminne w dużym stopniu nie posiadają nawierzchni ulepszonych. Z tego też powodu przed władzami samorządowymi stoją zadania polegające na modernizacji istniejących dróg.

Stan techniczny dróg powiatowych i gminnych, od dawna nie odpowiada wzrastającemu natężeniu ruchu osobowego i towarowego. Obserwacje poczynione na drogach wskazują jednoznacznie, że stan ten systematycznie się pogarsza. Na wielu odcinkach dróg występują niebezpieczne koleiny co stwarza zagrożenie dla ruchu oraz zwiększa poziom hałasu.

Hałas drogowy na terenie gminy można zmniejszyć poprzez zapewnienie odpowiedniego stanu technicznego dróg oraz także poprzez:

1. droga wojewódzka i drogi powiatowe:

- poprawienie geometrii skrzyżowań z ulicami głównymi,
- korektę łuków dróg,
- ograniczenie prędkości na określonych odcinkach dróg,
- poprawę płynności ruchu,
- ograniczenie możliwości wjazdu pojazdów ciężkich.

2. drogi gminne:

- poprawienie parametrów dróg zwłaszcza przechodzących przez tereny zabudowane (modernizacja dróg gminnych na odcinkach przechodzących w terenach zabudowanych),
 - ograniczenie prędkości na określonych odcinkach dróg,
 - poprawę płynności ruchu,
 - ograniczenie możliwości wjazdu pojazdów ciężkich.
-

Stacjonarne źródła hałasu.

Hałas przemysłowy może powodować lokalnie istotne przekroczenie norm, jednak jego zasięg jest stosunkowo mniejszy, a techniczne możliwości oraz koszty jego likwidacji, ze względu na punktowy charakter, są łatwiejsze do zaakceptowania. Poważny problem stanowią małe zakłady rzemieślnicze i usługowe powstające na terenach o dominującej funkcji mieszkaniowej, ponieważ ich powstanie często wymyka się spod kontroli służb ochrony środowiska.

Najsukuteczniejsze działania można podejmować zanim jeszcze inwestycja powstanie. Walka z hałasem gdy inwestycja jest istniejącą jest sprawą skomplikowaną. Po zrealizowaniu inwestycji problem zastosowania zabezpieczeń przeciwhałasowych należy do trudniejszych (wykrycie źródła hałasu, wysoki koszt zaprojektowania i wykonania zabezpieczeń). Dlatego też jedną z istotniejszych przyczyn występowania problemów związanych z uciążliwością akustyczną jest właściwa lokalizacja obiektów uciążliwych akustycznie na terenach wymagających komfortu akustycznego. Wobec powyższego jedną z najprostszych metod uniknięcia problemów związanych z hałasem, jest oddzielenie od siebie terenów o kolidujących funkcjach. Istniejące zakłady przemysłowe i warsztaty, powodując nadmierną emisję hałasu w kierunku terenów chronionych, powinny być wyposażone w urządzenia zabezpieczające środowisko przed hałasem. Nowe zakłady przemysłowe należy lokalizować na terenach przeznaczonych pod przemysł.

Dokumentację hałasu przemysłowego tworzy się w oparciu o wyniki kontroli zakładów przemysłowych prowadzonych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska. W wyniku przeprowadzonych działań kontrolnych zakłady przemysłowe dostosowują hałas emitowany z ich terenu do obowiązujących normatywów. Modernizacje tych zakładów również wpływają na zmniejszenie emitowanego hałasu. W zakresie hałasu poszczególne zakłady pracy zgodnie z obowiązującym programem ochrony środowiska prowadzą wyciszenie hal produkcyjnych.

Zakłady powodujące przekraczanie obowiązujących normatywów akustycznych w środowisku posiadają decyzję o dopuszczalnym poziomie hałasu (pozwolenie na emitowanie hałasu do środowiska). Posiadanie ww. decyzji powoduje, że dany zakład jest pod stałą kontrolą

Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska oraz albo płaci kary za powodowanie przekroczeń albo zobligowany jest do likwidacji, w określonym czasie, przekroczeń.

Na terenie gminy Mieścisko nie są zlokalizowane zakłady posiadające decyzję o dopuszczalnej emisji hałasu do środowiska lub pozwolenie na emitowanie hałasu do środowiska.

5.3. Obszary wymagające programów naprawczych.

Gmina nie dysponuje badaniami dotyczącymi emisji hałasu od istniejących ciągów komunikacyjnych.

Do chwili obecnej w gminie nie utworzono obszaru ograniczonego użytkowania – ze względu na przekroczenie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

5.4. Przewidywane kierunki zmian.

Prognozując zmiany akustyczne środowiska w gminie Mieścisko należy odnieść się do występujących ogólnokrajowych zmian gospodarczych.

W przyszłości będzie następować zmniejszenie ilości źródeł hałasu przemysłowego i ograniczenie jego zasięgu, zgodnie z obserwowaną tendencją do upadku dużych nienowoczesnych obiektów przemysłowych oraz do wzmocnienia działania organów administracji publicznej coraz skuteczniej wdrażających i egzekwujących prawo ochrony środowiska.

W nadchodzących latach, w gminie, należy spodziewać się intensyfikacji akustycznego oddziaływania dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych.

5.5. Przyjęte cele i priorytety.

Zgodnie z polityką ekologiczną państwa można wyodrębnić następujące strategiczne cele w zakresie ochrony środowiska przed hałasem, do osiągnięcia w perspektywie dwóch dekad:

- zmniejszenie narażenia mieszkańców na nadmierny, ponadnormatywny poziom hałasu, przede wszystkim hałasu emitowanego przez środki transportu mającego największy zasięg przestrzenny,
- niedopuszczenie do pogarszania się klimatu akustycznego na obszarach, gdzie sytuacja akustyczna jest korzystna.

W myśl ustaleń strategicznych, wizją przyszłości gminy Mieścisko jest jej funkcjonowanie według reguł gwarantujących zrównoważony rozwój. W strategii zrównoważonego rozwoju gminy główny nacisk kładzie się na poprawę jakości środowiska w otoczeniu arterii komunikacji drogowej. Cel ten uznaje się za priorytetowy. Przyjęty cel poprawy jakości stanu akustycznego środowiska należy uzupełnić o drugi cel, niepogarszanie stanu środowiska w miejscach gdzie jest on właściwy.

Oba cele strategiczne sformułowane w zakresie ochrony środowiska przed hałasem w polityce ekologicznej państwa należy uznać za priorytety zrównoważonego rozwoju gminy.

5.6. Lista przedsięwzięć własnych Gminy i koordynowanych wynikających z Programu Powiatu oraz z dokumentów, koncepcji jej władz i postulatów rozmaitych środowisk

Opierając się na dostępnych materiałach w postaci strategii, programów i informacji pozyskanych z organów administracji samorządowej za przedsięwzięcia własne gminy, wynikające ze stanowiska organów samorządu lokalnego i społeczeństwa należy uznać:

- uchwalenie ograniczeń w zakresie korzystania ze środowiska, w tym w szczególności kreowanie komfortu akustycznego na terenach o walorach turystyczno-krajobrazowych,
 - renowację nawierzchni dróg gminnych,
 - tworzenie warunków do rozwoju transportu zbiorowego i rowerowego,
-

- dbałość o prawidłowy przebieg procedur w sprawie ocen oddziaływania przedsięwzięć na środowisko na etapie ustalania warunków zabudowy,
- wzmocnienie funkcji kontrolnej,
- wymianę informacji o stanie akustycznym środowiska i jego ochronie oraz promocję zachowań proekologicznych,
- działania organizacyjno-inwestycyjne na rzecz zmiany systemu transportu zbiorowego,
- budowę ścieżek rowerowych, prowadzenie nasadzeń zieleni ochronnej przy drogach gminnych.

5.7. Przyjęte kryteria wyboru i hierarchizacja przedsięwzięć.

Dokonując wyboru i hierarchii wymienionych wyżej przedsięwzięć wynikających z dokumentów rządowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych, należy przyjąć następujące kryteria:

- kryterium zgodności przedsięwzięcia z polityką państwa, programem ochrony środowiska oraz strategią zrównoważonego rozwoju gminy,
 - kryterium wynikające z uwarunkowań szeroko pojętego prawa ochrony środowiska,
 - kryterium wynikające z uwarunkowań stanu akustycznego środowiska prognozowanego zgodnie z przewidywanymi kierunkami zmian,
 - kryterium wielkości i zasięgu zagrożenia hałasem,
 - kryterium ochrony terenu przed hałasem,
 - kryterium kosztów przedsięwzięcia i czasu trwania jego realizacji,
 - kryterium wpływu realizacji przedsięwzięcia na sprawność zarządzania stanem akustycznym środowiska w obrębie gminy i dokonywania jego oceny.
-

[illegible]

84

[illegible]

Zadania koordynowane

[illegible]

P-pozainwestycyjne, *I* - inwestycyjne

Pola elektromagnetyczne (PEM) występujące w środowisku można podzielić na pola naturalne i pola pochodzenia technicznego (zwane czasami sztucznymi). Ze wszystkich pól naturalnych najlepiej znane jest pole geomagnetyczne. Natężenie tego pola wynosi od 16 do 56 A/m. Przy normalnej pogodzie, nad powierzchnią Ziemi, występuje również naturalne pole elektryczne o natężeniu około 120 V/m.

Głównymi rodzajami źródeł sztucznych pól elektromagnetycznych występujących w naszym otoczeniu są:

- linie elektroenergetyczne;

- obiekty radiokomunikacyjne, w tym: stacje nadawcze radiowe i telewizyjne, stacje bazowe telefonii komórkowych;
- stacje radiolokacyjne.

W otoczeniu linii elektroenergetycznych występują, rozpatrywane oddzielnie, pola elektryczne i magnetyczne. Z punktu widzenia ochrony środowiska znaczenie mają linie i stacje elektroenergetyczne o napięciach znamionowych równych co najmniej 110kV bądź wyższych. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez:

- utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach,
- zmniejszanie poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

Do realizacji ww. wymagań niezbędne jest określenie standardów jakości środowiska, za które należy uznać dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku ustanowione na mocy rozporządzeń.

W rozporządzeniu zawarto zasadę, w myśl której dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych określa się dla miejsc dostępnych dla ludności oraz na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową. Oznacza to, że obiekty będące źródłami pól elektromagnetycznych muszą być projektowane i lokalizowane w taki sposób, aby w miejscach dostępnych dla ludności nie były przekroczone dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych.

Niezbędnym warunkiem zapewnienia właściwego poziomu ochrony środowiska, przed polami elektromagnetycznymi, jest kontrolowanie tegoż środowiska w ramach państwowego monitoringu.

Cele i działania w dziedzinie ochrony przed polami elektromagnetycznymi określone w Polityce ekologicznej nie dotyczą samorządów gmin i koncentrują się na:

- opracowaniu przepisów wykonawczych i wytycznych zapewniających wdrożenie ustawy Prawo ochrony środowiska,
- stworzeniu odpowiednich struktur organizacyjnych zajmujących się monitorowaniem i badaniem pól elektromagnetycznych,
- zapewnieniu tym strukturom odpowiedniej aparatury do pomiaru pól elektromagnetycznych,
- opracowaniu projektu bazy danych o polach elektromagnetycznych.

6.1.Stan istniejący

Pola pochodzące od urządzeń radionadawczych i radiokomunikacyjnych

Obiektami radiokomunikacyjnymi o istotnym z punktu widzenia ochrony środowiska oddziaływaniu są:

- duże radiowo-telewizyjne centra nadawcze,
- stacje bazowe telefonii komórkowych.

Źródło: google.pl

Stacje bazowej telefonii komórkowej są elementem systemu łączności bezprzewodowej GSM (Global System of Mobile Communication). Standard ten jest najbardziej na świecie rozpowszechnionym standardem cyfrowej telefonii komórkowej w sieci radiokomunikacji ruchomej pracującej w zakresie częstotliwości 900/1800MHz. Zapewnia operatywny sposób komunikowania się pomiędzy jego użytkownikami. Aby mogła funkcjonować łączność przekazywana za pomocą fal radiowych musi istnieć sieć stacji bazowych nadawczo-odbiorczych. Stacje bazowe wyposażone są w anteny rozsiewcze o sektorowej lub, rzadziej dookólnej charakterystyce promieniowania.

Z punktu widzenia ochrony ludzi i środowiska szczególne znaczenie ma właściwa lokalizacja anten, zapewniająca odpowiednią odległość pomiędzy obszarem pracy anten a miejscem ewentualnego przebywania ludzi. Stąd dla zapewnienia wymagań ochrony ludzi i środowiska anteny umieszczane są w miejscach niedostępnych dla ludzi, na znacznej wysokości.

Wysyłane przez antenę nadawczą (sektorową lub radioliniową) sygnału radiowego wiąże się z powstaniem w jej otoczeniu pola elektromagnetycznego niejonizującego. Promieniowanie elektromagnetyczne (pole elektromagnetyczne) o częstotliwości poniżej 10^9 MHz nie ma właściwości jonizujących. Stąd też oddziaływanie biologiczne pola elektromagnetycznego, wytwarzanego przez stacje bazowej telefonii komórkowej, ma zasadniczo inny charakter niż oddziaływanie pola elektromagnetycznego o częstotliwościach wywołujących jonizację cząstek (jak np. promieniowanie ultrafioletowe, promieniowanie X czy też promieniowanie gamma). Anteny odbiorcze stacji bazowej, sterowniki, kable oraz urządzenia zasilające nie są źródłem rozproszonego do środowiska pola elektromagnetycznego.

Pole elektromagnetyczne niejonizujące wytwarzane przez nadawcze stacje są jedynym czynnikiem, który może mieć wpływ na środowisko.

Oddziaływanie stacji bazowej telefonii komórkowej należy więc oceniać przede wszystkim w kategoriach jej wpływu na zdrowie ludzi, oceniając czy w miejscach dostępnych dla ludzi spełnione będą wymagania określone w rozporządzeniu. Zasięgi występowania pól elektromagnetycznych o wartościach wyższych od dopuszczalnych w otoczeniu anten stacji bazowych telefonii komórkowych są zależne od mocy doprowadzonej do tych anten i

charakterystyk promieniowania tych anten. W otoczeniu typowych stacji bazowych telefonii komórkowej GSM pola elektromagnetyczne o wartościach wyższych od dopuszczalnych występują nie dalej niż kilkadziesiąt metrów od samych anten i na wysokości ich zainstalowania. W praktyce, w otoczeniu anten stacji bazowych GSM znajdujących się w miastach, a więc najbardziej rozpowszechnionych, pola o wartościach wyższych od dopuszczalnych w praktyce nie występują dalej niż 25 metrów od anten, na wysokości zainstalowania tych anten.

Urządzenia radiolokacyjne zazwyczaj wytwarzają impulsowe pola elektromagnetyczne o częstotliwościach od kilkuset MHz do stu kilkudziesięciu GHz. Zasięgi oddziaływania stacji radiolokacyjnych są zależne od częstotliwości pracy stacji, częstotliwości powtarzania impulsów, charakterystyk promieniowania anten oraz mocy promieniowanej. Pola elektromagnetyczne o wartościach wyższych od dopuszczalnych mogą występować do odległości kilkuset metrów od anten stacji radiolokacyjnych, na wysokości zainstalowania tych anten.

Na terenie gminy nie ma obiektów nadawczych radiowo-telewizyjnych. Istnieje natomiast sieć urządzeń radiokomunikacyjnych. W ostatnich latach nastąpił rozwój nowych technik telekomunikacyjnych i rozwój sieci telefonii komórkowej. Elementem tej sieci są stacje bazowe telefonii komórkowej.

STACJE BAZOWE TELEFONII KOMÓRKOWEJ

1.1. PLUS GSM – działka nr 188 w Mieścisku, wysokość 52,4 m

stacja bazowa telefonii komórkowej PLUS GSM nr 3869 Mieścisko w skład której wchodzi wieża telekomunikacyjna H=52,4 m npt, kontener technologiczny o wymiarach 2,36m x 2,36m x 2,40 m wraz z przyłączem energetycznym oraz ogrodzenie siatkowe h=2,1 m.

1.2. CENTERTEL – działka nr 186/1 w Mieścisku, wysokość 50,5 m

Stację bazową stanowi zespół urządzeń nadawczo-odbiorczych umiejscowionych na kontenerze posadowionym u podstawy wieży o wysokości 50,5 m oraz anteny sektorowe i anteny paraboliczne linii radiowych

Parametry techniczne anten:

- 6 anten sektorowych:
 - zakres częstotliwości : 890 – 960 MHz (GSM)
 - zysk energetyczny: 17,75 dBi
 - azymuty : 30°, 150°, 270°
 - wysokość środka elektrycznego: 49,0 m npt
 - kąt połowy mocy: 65°H, 7,4° V
 - kąt pochylenia wiązki : 0° – 10°
 - równoważna moc promieniowania izotropowo na pasmo: 1479W

 - 3 anten sektorowych:
 - zakres częstotliwości : 1710-1880 Mhz (DCS); 1920-2170 MHz (UMTS)
 - zysk energetyczny: 17,75 dBi (DCS); 18,4 dBi (UMTS)
 - azymuty : 30°, 150°, 270°
 - wysokość środka elektrycznego :49,0 m npt
 - kąt połowy mocy : 66°H, 6,8° V (DCS); 61°H, 6,2 °V (UMTS);
 - kąt pochylenia wiązki : 0°-10°
 - równoważna moc promieniowania izotropowo na pasmo: 4386W(DCS), 1552 W (UMTS).

 - 1 antena linii radiowych o średnicy 0,6m
 - pasmo częstotliwości: 15GHz
 - zysk energetyczny : 37,9 dBi
 - azymut: 161°
-

- wysokość środka elektrycznego: 46,0m npt
- równoważna moc promieniowania izotropowo na pasmo : 563W

1.3. ERA GSM – działka nr 434/11 w Mieścisku, wysokość 50 m

Stacje bazowe telefonii komórkowej muszą odpowiadać wymaganiom bardzo surowych norm technicznych. Polskie przepisy ochronne, bardziej rygorystyczne od przepisów stosowanych w innych krajach, wymuszają stosowanie odmiennych sposobów mocowania anten stacji bazowych, tak aby były one znacznie niż w innych krajach oddalone od miejsc dostępnych dla ludności.

Negatywną konsekwencją lokalizacji anten na dużych wysokościach, jest konieczność wznoszenia wysokich konstrukcji wsporczych, najczęściej w postaci wież kratowych, które są widocznym akcentem w krajobrazie. W gminie znajdują się tereny o szczególnych walorach krajobrazowych. Dlatego też istotne jest lokalizowanie tych obiektów poza miejscami objętymi szczególną ochroną, z uwzględnieniem zakazów wynikających z aktów prawa miejscowego powołujących określony formy ochrony przyrody i w taki sposób, aby ich wpływ na krajobraz był najmniejszy.

Pola wytwarzane przez stacje i linie elektroenergetyczne wysokich napięć.

STACJE ELEKTROENERGETYCZNE NA TERENIE GMINY MIEŚCISKO

Stacja 110/15kV Piastowice” na działce nr ewid. 232/3 obręb Miłosławice, Gmina Mieścisko” oddana do użytku kwiecień 2012

Przedsięwzięcie obejmuje: przebudowę linii napowietrznej napięcie 110 kV oraz budowę stacji GPZ¹, 110/15 kV Piastowice.

W części napowietrznej rozdzielni 110 kV wybudowano:

- a) dwa słupy krańcowe linii 110 kV (w miejsce istniejącego słupa),
- b) dwie bramki liniowe,
- c) odłączniki² 110 kV,
- d) wyłączniki 110 kV z medium gaszącym SF6³,
- e) przekładniki⁴ prądowo-napięciowe 110 kV w polach liniowych,
- f) przekładniki prądowe 110 kV w polach transformatorowych,
- g) ograniczniki przepięć⁵ 110 kV w polach transformatorowych i punktach zerowych transformatorów,
- h) montaż szafek zabezpieczeniowych (kablowych) oraz połączeń między aparaturą.

Ponadto w sąsiedztwie rozdzielni 110 kV zostaną ustawione komplety urządzeń średniego napięcia: zespołów uziemiających i BKR. Wszystkie urządzenia wysokiego napięcia, celem zapewnienia bezpieczeństwa obsługi zostaną ustawione poza zasięgiem rąk.

W części wewnętrznej rozdzielni 15 kV (w budynku stacyjnym) zostanie zabudowana przedziałowa rozdzielnia 15 kV 16-polowa (docelowo 32 pól).

- powierzchnia działek pod stację: 5000 m²
- powierzchnia zajmowana przez stację około 4426 m²,
- powierzchnia zajmowana przez budynek: około 240 m².

¹ GPZ – Główny Punkt Zasilający, jest to stacja elektroenergetyczna, zwana również stacją transformatorowo-rozdziałczą, składa się ona z rozdzielni górnego napięcia (w tym przypadku 110 kV), transformatorów, oraz rozdzielni dolnego napięcia (tutaj 15 kV).

² odłącznik - łącznik elektryczny, stwarzający w obwodzie elektrycznym bezpieczną przerwę izolacyjną.

³ sześćiofluorek siarki (SF6) jest gazem bezbarwnym, bez smaku i zapachu, ok. 6 razy cięższy niż powietrze. Jego własności izolacyjne są około 3 razy lepsze niż powietrza, dobrze gasi łuk elektryczny, dobrze przewodzi ciepło (ok. trzykrotnie lepiej niż powietrze), jest niepalny, mało aktywny chemicznie oraz w warunkach normalnych jest nietoksyczny i obojętny.

⁴ przekładnik jest to urządzenie elektryczne pozwalające na pomiar dużych wartości miernikami o mniejszych zakresach pomiarowych (przekładnik prądowy do pomiarów prądu, napięciowy do pomiaru napięcia).

⁵ ogranicznik przepięć jest urządzeniem chroniącym przed przepięciami elektrycznymi w sieci elektroenergetycznej. Przepięcia mogą powstać podczas łączeń lub przy uderzeniu piorunu w linię napowietrzną i mogą one spowodować zniszczenie izolacji i innych elementów sieci.

- energia elektryczna: można ją podzielić na energię elektryczną transformowaną na terenie stacji i przekazywaną do odbiorców oraz energię elektryczną wykorzystywaną na potrzeby własne stacji:
 - energia elektryczna transformowana na terenie stacji (z napięcia 110 kV na napięcie 15 kV) jest przesyłana dalej istniejącymi liniami kablowymi do odbiorców, łączna, docelowa moc transformatorów będzie wynosiła 50 MVA, obecnie na stacji zostanie zamontowany transformator 10MVA,
 - energia elektryczna wykorzystywana do potrzeb własnych stacji jest wykorzystywana na cele oświetleniowe, działania zabezpieczeń itp., potrzeby własne stacji są zasilane z dwóch transformatorów 15/0,4 kV o mocy 100 kVA,

Stacja jest zbudowana w typowym układzie H, wyposażona w 2 pola liniowe, 1 pole transformatorowe i pole łącznika szyn. Wprowadzenie linii jest zamocowane na konstrukcjach „wysokich” (około 9,3 m). Aparatura w polach jest zamocowana na konstrukcjach o wysokości około 2-2,5 m. Na terenie rozdzielni 110 kV jest zamontowany 1 transformator 110/15 kV o mocy 10 MVA, 3 wyłączniki 110 kV, 7 odłączników 110 kV, 3 komplety przekładników, ograniczniki przepięć oraz uziemienie punktu zerowego transformatorów. Aparatura rozdzielcza 15 kV oraz układy zabezpieczeń i sterowania znajdują się w budynku stacyjnym.

Należy również wskazać, że przez teren Gminy Mieścisko przebiega również linia przesyłowa w pobliżu której wybudowano stację.

6.2.Przewidywane kierunki zmian.

Przewiduje się, że w najbliższych latach będzie następował ciągły rozwój nowych technik telekomunikacyjnych i informatycznych. Mając to na uwadze oraz biorąc pod uwagę rosnące zapotrzebowanie na usługi telefonii komórkowej i łączności internetowej, która w najbliższym czasie będzie się opierać na łączach radiowych, należy się spodziewać w najbliższych latach kolejnych obiektów radiokomunikacyjnych – źródeł emisji pól elektromagnetycznych do środowiska.

6.3. Przyjęte cele i priorytety.

Głównym celem w zakresie ochrony środowiska przed polami elektromagnetycznymi jest wynikające z ustawy Prawo ochrony środowiska dążenie do utrzymania poziomów pól elektromagnetycznych poniżej poziomów dopuszczalnych lub, co najmniej na tych poziomach oraz zmniejszanie pól elektromagnetycznych, co najmniej do dopuszczalnych, jeśli nie są one dotrzymane.

W najbliższym czasie zintensyfikowane będą badania kontrolne poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku wykonywane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska. Rola gminy w tym zakresie polegać będzie na współpracy ze służbami kontrolno-pomiarowymi, tj. na identyfikacji miejsc wymagających badań.

Jako kolejny cel należy przyjąć zasadę nie wprowadzania zabudowy mieszkaniowej na tereny zagrożone występowaniem pól elektromagnetycznych o poziomach przekraczających poziomy dopuszczalne.

Do realizacji tych celów wprowadza się następujące działania:

- współpraca ze służbami kontrolno-pomiarowymi w zakresie nadzoru nad obiektami emitującymi pola elektromagnetyczne,
 - przestrzeganie przez samorząd gminy wymagań ustawy Prawo ochrony środowiska dotyczących prowadzenia procedur ocen oddziaływania na środowisko podczas ustalania warunków zabudowy oraz udzielania pozwolenia na budowę dla stacji i linii elektroenergetycznych o napięciu znamionowym 110 kV i wyższym,
 - lokalizowanie obiektów emitujących pola elektromagnetyczne w sposób nie powodujący przekroczenia standardów ochrony jakości środowiska,
 - lokalizowanie linii elektroenergetycznych o napięciu 110kV i wyższym poza terenami przeznaczonymi pod zabudowę mieszkaniową,
 - uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego tras przebiegu linii elektroenergetycznych wysokich napięć poprzez pozostawienie w ich sąsiedztwie przestrzeni wolnej od zabudowy.
-

6.4. Lista przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach programu.

Lp		Opis przedsięwzięcia	Jednostka odpowie- dzialna/ Jednostki współpracu- jące	Termin realizacji										Potenc- jalne źródło finans- owania	
				5	6	7	8	9	10	11	12				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Zadania własne															
1	P	Współpraca ze służbami kontrolno-pomiarowymi w zakresie nadzoru nad obiektami emitującymi pola elektromagnetyczne	WIOŚ,WSS E/zarząd powiatu, gminy												
2	P	Wprowadzenie do planów zagospodarowania przestrzennego zasad lokalizacji instalacji emitującej pola elektromagnetyczne	gmina												
Zadania koordynowane															
Brak															

7. Założenia ochrony środowiska dla Gminy Mieścisko do 2019 roku

Nadrzędny cel Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Mieścisko:

Osiągnięcie trwałego i zrównoważonego rozwoju gminy oraz poprawa jej atrakcyjności poprzez działania społeczne i inwestycyjne w zakresie ochrony środowiska.

Priorytety ekologiczne

Priorytety ekologiczne dla Gminy Mieścisko sprecyzowano na podstawie diagnozy stanu oraz zagrożeń środowiska a także założeń polityki ekologicznej Polski, województwa wielkopolskiego oraz powiatu.

Priorytety ekologiczne dla Gminy Mieścisko:

- Optymalizacja gospodarki wodno-ściekowej,
- Ochrona powietrza atmosferycznego,
- Ochrona powierzchni ziemi,
- Ochrona przed hałasem i promieniowaniem elektromagnetycznym,
- Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu,
- Edukacja ekologiczna,
- Rozwój energetyki odnawialnej.

Oprócz konieczności zapewnienia spójności z dokumentami strategicznymi, wyznaczając priorytety ekologiczne, a następnie cele i zadania w zakresie polityki ekologicznej Gminy Mieścisko, kierowano się także następującymi zasadami:

- „eliminacji największych problemów”,
- zapobiegania spodziewanym problemom,
- oszczędnego korzystania z zasobów naturalnych,
- „zanieczyszczający płaci”,
- odpowiedzialności za prowadzone działania,
- skuteczności ekologicznej i efektywności ekonomicznej.

V. NARZĘDZIA I INSTRUMENTY REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY MIEŚCISKO

1. Narzędzia i instrumenty programowo-planistyczne

- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mieścisko,
 - miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego,
 - prognozy oddziaływania na środowisko dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
-

- raporty o oddziaływaniu na środowisko sporządzane dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w procedurze oceny oddziaływania na środowisko,

2. Narzędzia i instrumenty reglamentujące możliwości korzystania ze środowiska

- pozwolenia i decyzje administracyjne,
- przeglądy ekologiczne,
- instrukcje eksploatacji obiektu związanego z gospodarką odpadami,
- strefy ochrony bezpośredniej i pośredniej ujęć wód ustanowione na terenie gminy,

3. Narzędzia i instrumenty finansowe

Sprawna i skuteczna realizacja planowanych zadań w zakresie ochrony środowiska na terenie Gminy Mieścisko umożliwi osiągnięcie założonych celów, określonych w ramach kilku istotnych priorytetów. Aby to osiągnąć, Gmina musi jednocześnie dysponować zasobami: finansowymi, organizacyjnymi oraz infrastrukturalnymi.

ZASOBY FINANSOWE

Realizacja zadań Programu Ochrony Środowiska wymaga zabezpieczenia i uzyskania środków budżetowych jak i pozabudżetowych. Wdrażanie Programu powinno być możliwe między innymi dzięki stworzeniu sprawnego systemu finansowania ochrony środowiska, w którym podstawowymi źródłami finansowania są fundusze ekologiczne, programy pomocowe, środki własne inwestorów oraz budżet gminy.

W Wieloletnim Planie Inwestycyjnym sporządzonym dla Gminy Mieścisko zaplanowano m.in. realizację inwestycji wskazanych w poniższej tabeli.

**PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY MIEŚCISKO NA LATA 2012-2015
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2016-2019**

98

**Inwestycje z zakresu ochrony środowiska ujęte w Wieloletniej Prognozie Finansowej
dla Gminy Mieścisko**

LP	TYTUŁ PROJEKTU	OKRES REALIZAC JI	WARTOŚĆ PROJEKTU	PLANOWANE NAKŁADY W LATACH 2012-2016
1	Termomodernizacja świetlicy wiejskiej w Zbietce	2012-2013	50 tys	5 tys 2012 45 tys 2013
2	Przebudowa kotłowni olejowej na opalaną gazem ziemnym w budynku Szkoły Podstawowej w Mieścisku	2012	106 tys	106 tys 2012
3	Przebudowa kotłowni olejowej na opalana gazem ziemnym w budynku Ośrodka Zdrowia Lekarzy Rodzinnych w Mieścisku	2012	48 tys	48 tys. 2012
4.	Przebudowa kotłowni olejowej na opalana gazem ziemnym w budynku Przedszkola Leśne Ludki w Mieścisku	2013	31 tys	31 tys. 2013
5	Przebudowa kotłowni olejowej na opalana gazem ziemnym w budynku Urzędu Gminy w Mieścisku	2013	32 tys	32 tys. 2013

źródło: Urząd Gminy Mieścisko

**Inwestycje z zakresu ochrony środowiska ujęte w Załączniku na wydatki inwestycyjne do
budżetu Gminy Mieścisko na 2012**

- Budowa sieci wodociągowej dla wsi Mieścisko – rejon Ul. Św. Wojciecha – **31,4 tys.**
- Rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej we wsi Popowo Kościelne (osiedle zabudowy jednorodzinnej) – **50 tys.**

Planowane inwestycje:

1. wodociągi i kanalizacja:

- Rozbudowa Oczyszczalni Ścieków w Mieścisku Etap II zadanie 2 - 2015
- Wykonanie awaryjnego odwiertu dla ujęcia wody na Stacji Uzdatniania Wody w Miłosławicach – 2015-2016

- Budowa kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej w Mieścisku (nowe tereny pod budownictwo mieszkaniowe rejon ul. Św. Wojciecha) 2011-2015
- Budowa kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej dla wsi Popowo Kościelne (nowe tereny pod budownictwo mieszkaniowe)2012-2016
- Budowa kanalizacji sanitarnej dla wsi Podlesie Wysokie 2016 - 2020
- Budowa kanalizacji sanitarnej dla wsi Sarbia 2016 - 2020
- Budowa kanalizacji sanitarnej Mieścisko – ul. Ruda 2016
- Budowa kanalizacji sanitarnej dla wsi Wiela 2017
- Budowa kanalizacji sanitarnej dla wsi Podlesie Kościelne 2018
- Budowa kanalizacji sanitarnej dla wsi Zbietka 2020
- Wprowadzenie programu budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach rozproszonej zabudowy mieszkaniowej w miejscowościach Gółka, Piastowie, Wybranówko, Mirkowiczki, Zbietka, Jaworówko, Jaroszewo Pierwsze, Kłodzin, Wymysłowo 2015 – 2020
- Rozbudowa wodociągów wiejskich w miejscowościach: Piastowice, Gorzewo, Imielinko-Kłodzin, Gółka 2018 – 2020
- Zastąpienie sieci wodociągowej wykonanej z rur azbestowych w Mieścisku rurami PCV

2. Kanalizacja deszczowa:

- Budowa kanalizacji deszczowej na terenie całej Gminy, a zwłaszcza:
 - Budowa kanalizacji deszczowej (nowe tereny pod budownictwo mieszkaniowe w Mieścisku) 2018
 - Budowa kanalizacji deszczowej (nowe tereny pod budownictwo mieszkaniowe w Popowo Kościelne) 2018

3. Pozostałe inwestycje

- Przebudowa kotłowni olejowych na opalane gazem ziemnym w budynkach SP Mieścisko, Gimnazjum Mieścisko, Przedszkole Ośrodek Zdrowia, Dom Kultury 2012 – 2013
-

- Termomodernizacja budynków będących w zasobie gminy i podlegających jej jednostek 2012-2020
- Wymiana pokryć dachowych (płyty AC) budynków będących w zasobie Gminy 2013-2020
- Budowa i organizacja Gminnego Punktu Czasowego Gromadzenia Odpadów 2013-2016

ZASOBY ORGANIZACYJNE

Realizacja planowanych inwestycji, oprócz zabezpieczenia odpowiedniego finansowania, wymaga również właściwej organizacji wewnętrznej. Problem ochrony środowiska na analizowanym obszarze odgrywa kluczową rolę na etapie opracowywania dokumentów planistycznych. Cele i zadania w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska zostały ujęte w opracowanych planach i strategiach, obowiązujących na terenie gminy:

- * Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mieścisko,
- * Strategia Rozwoju Gminy Mieścisko do 2020.

Cele zawarte w tych dokumentach są sukcesywnie realizowane przez poszczególne Referaty Urzędu Gminy oraz przedsiębiorców i inne jednostki, w szczególności w zakresie edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży oraz rozbudowy i modernizacji infrastruktury technicznej gminy. W związku z powyższym Gmina Mieścisko dysponuje odpowiednio przygotowanym zasobem organizacyjnym, umożliwiającym skuteczną i sprawną realizację zaplanowanych zadań.

ZASOBY INFRASTRUKTURALNE

Zadania planowane do realizacji w ramach poszczególnych priorytetów i celów, zostały określone z uwzględnieniem obecnych zasobów infrastrukturalnych Gminy oraz realnych możliwości ich potencjalnej rozbudowy. W związku z czym, można przyjąć iż z punktu widzenia zasobów infrastrukturalnych, realizacja planowanych zadań jest możliwa.

Analizując możliwość zastosowania przedstawionych rozwiązań na podstawie uwarunkowań dotyczących istniejącej infrastruktury, organizacji i zarządzania ochroną środowiska oraz sytuacji finansową w gminie, stwierdzono, że wszystkie zaproponowane przedsięwzięcia są możliwe do zrealizowania uwzględniając następujących warunki:

- etapowość wdrażania przewidzianych do realizacji zadań,
- powołanie zespołu konsultacyjnego, którego zadaniem byłby nadzór w zakresie wdrażania, realizacji oraz monitoringu funkcjonowania programu,
- pozyskanie dodatkowych środków finansowych na realizację przewidzianych w planie zadań inwestycyjnych i pozainwestycyjnych.

Pomimo, iż analizowana jednostka samorządu terytorialnego posiada niezbędne zasoby, sprawną i skuteczną realizację planowanych zadań mogą uniemożliwić następujące czynniki:

- zmiana uwarunkowań prawnych, mających wpływ na zmianę zakresu obowiązków dla władz gminy oraz mających wpływ na jego sytuację finansową,
- niewłaściwe zarządzanie wdrażaniem Programu, monitorowanie efektów, brak korekt i uprzedzania ewentualnych zagrożeń,
- nieumiejętność pozyskania funduszy na realizację zamierzonych działań,
- brak koordynacji pomiędzy gminami, a także brak współpracy ponadregionalnej w zakresie niektórych działań,
- wystąpienie nagłych, nieprzewidzianych awarii lub klęsk, które spowodują konieczność innego rozdysponowania środków finansowych.

4. Narzędzia i instrumenty karne oraz administracyjne

- odpowiedzialność cywilna za szkody spowodowane oddziaływaniem na środowisko została uregulowana w Kodeksie Cywilnym. Prawo materialne
-

umożliwia każdemu, komu przez bezprawne oddziaływanie na środowisko zagraża lub została wyrządzona szkoda, żądać jej naprawienia lub zaprzestania działalności, jeżeli naruszenie dotyczy środowiska jako dobra wspólnego, z roszczeniem może wystąpić jednostka samorządu terytorialnego,

- odpowiedzialność karna za szkody wyrządzone środowisku zagrożona jest karą grzywny lub ograniczenia wolności w wypadku wprowadzenia do obrotu substancji stwarzających szczególne zagrożenie, eksploatacji bez pozwolenia instalacji lub lekceważenia przepisów przez prowadzącego zakład o dużym ryzyku,
- odpowiedzialność administracyjna sprowadza się do możliwości nałożenia na podmiot korzystający ze środowiska i oddziałujący negatywnie obowiązku ograniczenia negatywnego wpływu i przywrócenia właściwego stanu środowiska,
- administracyjne kary pieniężne są ponoszone za przekroczenie lub naruszenie warunków korzystania ze środowiska.

5. Fundusze wspomagające wdrażanie Programu Ochrony Środowiska

Wdrażanie Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Mieścisko będzie uzależnione od zrozumienia przez władze samorządowe roli i potrzeby wzmocnienia zadań w zakresie ochrony środowiska oraz od przewidzianych na ten cel środków finansowych, które będą miały bardzo istotne znaczenie.

W kontekście zasad dofinansowania zadań związanych z ochroną środowiska zarówno przez instytucje krajowe, jak i dysponujące środowiska Unii Europejskiej, najistotniejsza będzie możliwość zgromadzenia tzw. wkładu własnego w wysokości min 15-25% wartości zadania inwestycyjnego. Zgromadzenie pozostałej części środków będzie możliwe z pieniędzy funduszy spójności.

6. Świadomość ekologiczna mieszkańców i edukacja mieszkańców

W Programie ochrony środowiska dla województwa wielkopolskiego przyjęto następujący cel dotyczący edukacji ekologicznej:

„Wykształcenie nawyków kultury ekologicznej oraz poczucia odpowiedzialności mieszkańców województwa wielkopolskiego za stan i ochronę środowiska.”

Cel ten wpisuje się w podstawowe cele sformułowane w Narodowej Strategii Edukacji Ekologicznej: „Edukacja ekologiczna kształtuje całościowy obraz relacji pomiędzy człowiekiem, społeczeństwem i przyrodą. Ukazuje zależność człowieka od środowiska oraz uczy odpowiedzialności za zmiany dokonywane w środowisku przyrodniczym. Istotne jest, żeby został on osiągnięty zarówno wśród dzieci i młodzieży, jak też u dorosłych poprzez: edukację ekologiczną w formalnym systemie kształcenia oraz pozaszkolną edukację ekologiczną.

Nie ulega wątpliwości, że ważną pozycję w wydatkach Gminy powinna być edukacja. Edukacja mieszkańców jest bardzo ważna z uwagi między innymi na możliwość udziału społeczeństwa w postępowaniach administracyjnych zmierzających do wydawania decyzji dotyczących ochrony środowiska.

Zgodnie z przepisem art. 77 z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska problematykę ochrony środowiska uwzględnia się w podstawach programowych kształcenia ogólnego dla wszystkich typów szkół. Obowiązkiem tym ustawodawca objął również organizatorów kursów prowadzących do uzyskania kwalifikacji zawodowych. Konstytucyjnych podstaw dla realizacji edukacji ekologicznej należy upatrywać w zasadzie zrównoważonego rozwoju (art. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polski z dnia 2 kwietnia 1997 r.) oraz w generalnym obowiązku każdego obywatela do dbałości o stan środowiska oraz odpowiedzialności za spowodowane przez siebie jego pogorszenie określonym w art. 86 Konstytucji RP.

Dotychczasowa edukacja ekologiczna

Obecnie edukacja ekologiczna na terenie Gminy Mieścisko prowadzona jest przede wszystkim w formalnym systemie kształcenia. Ponadto prowadzone są akcje plakatowe na rzecz zmniejszenia się ilości odpadów, akcje sprzątanie świata, odbywają się festyny ekoedukacyjne dla dzieci i dorosłych, które przyczyniają się do zwiększania wrażliwości ekologicznej mieszkańców.

Edukacja ekologiczna formalna (szkolna)

Edukacja ekologiczna obecna jest w formalnym systemie kształcenia. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dn. 26 lutego 2002 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół, wprowadza edukację ekologiczną w postaci oddzielnej ścieżki edukacyjnej o charakterze wychowawczo - dydaktycznym poczynając od II etapu edukacyjnego (klasy IV -VI).

Dzieci i młodzież są najbardziej podatną grupą, szybko przyswajającą nowe, pożądane wzorce zachowań. Z kolei na kształcenie postaw ekologicznych tej grupy ma wpływ wiele czynników takich jak: rodzina, proces nauczania i wychowania, zajęcia pozaszkolne, środki masowego przekazu, grupa rówieśnicza. Od poziomu wiedzy społeczeństwa natomiast uzależniona jest właściwa i skuteczna ochrona środowiska naturalnego. Dlatego właśnie tak ważna jest obecność edukacji ekologicznej w programie nauczania placówek oświatowych.

Na terenie Gminy Mieścisko prowadzone są działania mające na celu edukację i promowanie działań proekologicznych. Są to działania skierowane w głównej mierze do dzieci i młodzieży, a poprzez nie do osób dorosłych. Działania te są aktywnie wspierane przez gminę np. poprzez zapewnienie materiałów pomocowych, nagród itp. Przykłady działań edukacyjnych prowadzonych w szkołach:

- coroczny udział w sprzątaniu terenu Gminy – akcja przeprowadzana jest pod nazwą „Sprzątanie Świata”,
- coroczne konkursy z okazji obchodów „Dnia Ziemi”,
- organizacja ekologicznych konkursów międzyszkolnych (w zakresie segregacji odpadów, szczególnie zbieranie małych zużytych baterii oraz puszek aluminiowych),

Edukacja ekologiczna pozaszkolna

W ostatnich latach obserwuje się rosnące zainteresowanie niektórych grup osób dorosłych zdobywaniem wiedzy na temat otaczającego ich środowiska, a także możliwości uczestniczenia w działaniach na rzecz jego ochrony. Zachowania obserwowane w społeczeństwie wskazują jednak, że poziom akceptacji dla działań z zakresu ochrony środowiska maleje, a zachowania

prokonsumpcyjne dominują nad proekologicznymi. Dlatego rola edukacji ekologicznej i wprowadzanie jej nowych form są nadal bardzo istotne.

Najlepszym i najefektywniejszym sposobem podniesienia świadomości ekologicznej dorosłych jest zaangażowanie mieszkańców w procesy decyzyjne. Wymaga to szerokiego informowania społeczeństwa o stanie środowiska, możliwościach prawnych uczestniczenia w podejmowaniu decyzji mających wpływ na obecny i przyszły stan.

Proponowane działania w ramach edukacji dla mieszkańców Gminy Mieścisko obejmują także:

- Organizację szkoleń, wykładów i seminariów dla zainteresowanych osób.
- Opracowanie i wdrożenie programów doradczych z zakresu ochrony środowiska i gospodarki odpadami, w tym także możliwości wdrażania technik odzysku odpadów.
- Współpraca z klubami ekologicznymi oraz ośrodkami doradczymi.
- Działania promocyjne.
-
- Doradztwo indywidualne.

Cele w zakresie edukacji ekologicznej

Cel strategiczny	Zwiększenie świadomości ekologicznej społeczeństwa Gminy, kształtowanie postaw proekologicznych jego mieszkańców oraz poczucia odpowiedzialności za jakość środowiska
-------------------------	--

Cele krótkoterminowe do roku 2016:

- Prowadzenie aktywnych form edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży.
- Kształtowanie prawidłowych wzorców zachowań poszczególnych grup społeczeństwa gminy w odniesieniu do środowiska.

Cele średnioterminowe do roku 2019:

- Kontynuacja i rozszerzanie działań edukacyjnych w szkołach z zakresu ochrony środowiska przyrodniczego.
-

**PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY MIEŚCISKO NA LATA 2012-2015
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2016-2019**

106

L.P.	NAZWA ZADANIA	LOKALIZACJA	LATA REALIZACJI	KOSZT	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA
1	Promocja walorów przyrodniczych Gminy w tym publikacje na gminnej stronie internetowej	Gmina Mieścisko	2012-2016	-	Wójt Gminy
2	Organizowanie prelekcji i warsztatów z zakresu edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży szkolnej, m.in. w zakresie prawidłowej gospodarki odpadami, ochrony powietrza, ochrony przyrody, itp.	Gmina Mieścisko	2012-2016	25 000 zł	Wójt Gminy
3	Organizowanie konkursów międzyszkolnych o tematyce ekologicznej	Gmina Mieścisko	2012-2016	20 000 zł	Dyrektorzy Szkół
4	Informowanie mieszkańców o stanie środowiska i podejmowanych działaniach na rzecz jego ochrony (informacje umieszczane na stronie internetowej gminy)	Gmina Mieścisko	2012-2016	-	Wójt Gminy
5	Udział społeczeństwa w rozpoznaniu cennych zasobów przyrodniczo – środowiskowych (konkursy fotograficzne itp.)	Gmina Mieścisko	2012-2016	20 000 zł	Wójt Gminy

7. Udział mieszkańców w postępowaniach administracyjnych

Włączanie do procesu realizacji zrównoważonego rozwoju szerokiego grona partnerów daje szansę na jego społeczną akceptację i przyjmowanie odpowiedzialności zarówno za sukcesy jak też za porażki. Społeczność Gminy Mieścisko jest głównym adresatem działań przewidywanych Programem Ochrony Środowiska, stąd tak ważny jest element udziału społeczeństwa w procesie planowania i podejmowania decyzji administracyjnych.

Zadanie to, mogło by przynieść pozytywny skutek, musi być realizowane przez społeczeństwo świadome zagrożeń, jakie niesie z sobą rozwój cywilizacji, a więc odpowiednio przygotowane.

W przeciwnym wypadku podejmowane przez władze samorządowe próby rozwiązania szeregu problemów mogą napotykać na społeczny opór lub wręcz sprzeciw.

8. Nowe podejście do planowania przestrzennego

Zasady polityki ekologicznej państwa są zasadami, na których oparta jest również polityka ochrony środowiska województwa wielkopolskiego. Oprócz zasady zrównoważonego rozwoju jako nadrzędnej uwzględniono szereg zasad pomocniczych, m.in.

- zasadę prewencji,
- zasadę „zanieczyszczający płaci”
- zasadę integracji polityki ekologicznej z politykami sektorowymi, oznaczającą uwzględnienie w politykach sektorowych celów ekologicznych na równi z celami gospodarczymi i społecznymi,
- zasadę regionalizacji, oznaczającą m.in. skoordynowanie polityki regionalnej z regionalnymi ekosystemami w Europie,
- zasadę subsydiarności oznaczającą przekazywanie części kompetencji i uprawnień decyzyjnych dotyczących ochrony środowiska na właściwy szczebel regionalny lub lokalny, tak, żeby został on rozwiązany na najniższym szczeblu, na którym może zostać skutecznie i efektywnie rozwiązany,
- zasadę skuteczności ekologicznej i efektywności ekonomicznej odnoszącą się do wyboru planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych ochrony środowiska a oznaczającą potrzebę minimalizacji nakładów na jednostkę uzyskanego efektu.

Zasady te znalazły odzwierciedlenie w ustawie. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i innych znowelizowanych ustawach. Wspomniana ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym jest podstawowym aktem prawnym umożliwiającym prowadzenie polityki przestrzennej, a w tym także polityki ochrony środowiska.

VI. PROCEDURY KONTROLI REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

1. Procedury kontroli realizacji Programu Ochrony Środowiska

Podczas realizacji Programu Ochrony Środowiska powinny być uwzględnione:

- ściśle powiązania z programem procesu budowy i realizacji budżetu, a zwłaszcza budowy budżetu zadaniowego,
- zarządzanie jakością jako element zarządzania sferą usług publicznych w gminie Mieścisko,
- systemowe podejście do budowy marketingu gminnego, w tym promocji.

Istotną sprawą jest również informowanie opinii społecznej o postępach w realizacji wybranych zadań programu.

System zarządzania realizacją Programu Ochrony Środowiska jest bardzo ważnym elementem tworzenia gminnej „Agendy 21”. Decyduje on bowiem, czy w miarę upływu czasu dynamika procesu realizacji Programu Ochrony Środowiska będzie rosła, czy też nie.

Zarządzanie realizacją to przede wszystkim:

- tworzenie i doskonalenie instrumentów realizacji,
- monitorowanie realizacji celów i zadań Programu Ochrony Środowiska oraz zmian w warunkach realizacji,
- aktualizacja Programu Ochrony Środowiska.

2. Mierniki postępów w realizacji Programu Ochrony Środowiska

Realizacja zadań Programu Ochrony Środowiska ma na celu poprawę lub utrzymanie Stanu środowiska przyrodniczego. Wymiernym efektem postępów w realizacji Programu Ochrony

Środowiska będą wartości wskaźników charakteryzujących poszczególne zagadnienia Programu.

Do głównych wskaźników można zaliczyć:

- wskaźniki społeczno-ekonomiczne mierzone taryfami cen na usługi komunalne (woda, ścieki, odpady) konsekwentnie zmierzające do uwzględnienia wszystkich elementów kosztów, wyniki badań opinii społecznej dotyczące jakości życia,
 - wskaźniki stanu środowiska mierzone zmniejszaniem się ładunków zanieczyszczeń do niego odprowadzanych, ilością podpisanych z mieszkańcami i firmami umów na odbiór odpadów, ilością odpadów oddawanych przez jednego mieszkańca, ilością odpadów wysegregowanych przez mieszkańców „u źródła”, poziomem odzysku i recyklingu, wielkością obszaru poddanego ochronie, ilością obiektów poddanych ochronie, wielkością zalesionej powierzchni, wielkością obszarów poddanych rekultywacji, wielkością obszarów, na których odbudowano i zmodernizowano systemy melioracji, ilością gospodarstw ekologicznych, ilością w prawidłowy sposób zamkniętych otworów studziennych, ilością mieszkańców korzystających ze zmodernizowanych systemów grzewczych, wskaźnik zmniejszenia zapotrzebowania na energię przez system wodociągowy, ilość zabezpieczonych termicznie mieszkań, powierzchnia dachów z wymienionymi pokryciami azbestowymi, ilość mieszkańców korzystających z kanalizacji sanitarnej, powierzchnia przebudowanej powierzchni drogowej,
 - wskaźniki wielkości i skuteczności ponoszonych nakładów inwestycyjnych mierzone kosztem inwestycyjnym przeliczonym na mieszkańca, wielkością nakładów na ochronę środowiska, wskaźnikiem zaangażowania środków budżetowych i pozabudżetowych,
 - wskaźniki aktywności społeczności lokalnej mierzone aktywnością organizacji pozarządowych,
-

3. Instytucje i osoby odpowiedzialne za kontrolę Programu Ochrony Środowiska

Do podmiotu zarządzającego realizacją Programu Ochrony Środowiska należy Rada Gminy, a organem wykonawczym jest Wójt. Rada Gminy pełni bieżący nadzór nad realizacją Programu Ochrony Środowiska, czuwa, aby przy tworzeniu budżetu gminy uwzględniane były zadania priorytetowe, prowadzi akcję informacyjną i promocyjną, uchwała zmiany w Programie.

4. Procedury kontroli realizacji

Program Ochrony Środowiska uchwała Rada Gminy, z wykonania Program Ochrony Środowiska organ wykonawczy gminy sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia Radzie Gminy.

Nadzór i kontrola przebiegu realizacji i efektów wdrażania programu prowadzona będzie przez:

- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu,
- Wojewódzką i Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną,
- Starostwo Powiatowe,
- Urząd Gminy Mieścisko.

W tabeli przedstawiono propozycje wskaźników monitorowania celów Programu Ochrony Środowiska.

Propozycje wskaźników monitorowania celów

Cel	Wskaźniki	Porównanie ze stanem wyjściowym, dokonywane w trakcie sporządzania raportu (co 2 lata)
Dobry stan wód powierzchniowych i podziemnych. Racjonalizacja ich wykorzystania oraz zapewnienie wszystkim	Skanalizowanie gminy (%)	
	Długość sieci kanalizacyjnej (km)	
	Zwodociągowanie gminy (%)	
	Długość sieci wodociągowej (km)	
	Ludność obsługiwana przez oczyszczalnie ścieków (%)	

**PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY MIEŚCISKO NA LATA 2012-2015
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2016-2019**

111

mieszkańcom Gminy wody pitnej odpowiedniej jakości	Jakość wód podziemnych	
Ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją	Udział gruntów wymagających rekultywacji(%)	
	Liczba przeprowadzonych w ciągu roku badań zanieczyszczenia gleb	
	Liczba wybudowanych w ciągu roku płyt obornikowych, zbiorników na gnojówkę i gnojowicę	
	Powierzchnia terenu scalonych gruntów rolnych (ha)	
Zapewnienie dobrej jakości powietrza atmosferycznego na terenie Gminy Mieścisko	Liczba zmodernizowanych kotłowni lokalnych (szt.)	
	Odbiorcy gazu z sieci (tys.)	
	Zużycie gazu z sieci (m ³ /1 odbiorcę/ rok)	
	Drogi o utwardzonej nawierzchni - asfaltowej (km)	
	Ilość instalacji solarnych funkcjonujących na terenie Gminy (szt.)	
	Liczba zmodernizowanych kotłowni indywidualnych - np. rezygnacja z pieca węglowego (szt.)	
Zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych z uwzględnieniem bioróżnorodności oraz utrzymanie istniejących form ochrony przyrody	Liczba pomników przyrody (szt.)	
	Liczba pomników przyrody (poj. drzewa) poddanych zabiegom pielęgnacyjnym (szt.)	
	Liczba użytków ekologicznych (szt.)	
	Liczba gospodarstw agroturystycznych (szt.)	
	Zgłoszona liczba pożarów traw i nieużytków (szt./rok)	
	Wskaźnik lesistości gminy (%)	
	Powierzchnia gruntów przekwalifikowanych z rolnych na leśne (ha/rok)	
Zwiększenie świadomości ekologicznej społeczeństwa gminy, kształtowanie postaw proekologicznych jego mieszkańców oraz poczucia odpowiedzialności za jakość środowiska	Liczba przeprowadzonych akcji edukacyjnych (szt./rok)	
	Liczba młodzieży uczestniczącej w akcji pn. „Sprzątanie Świata” (ilość osób/rok)	
	Długość ścieżek przyrodniczych (km)	
	Liczba odbytych szkoleń dla rolników z zakresu prowadzenia prawidłowej gospodarki rolnej (szt./rok)	
	Liczba przeszkolonych rolników (ilość osób/rok)	

5. Procedury aktualizacji Programu Ochrony Środowiska

Program Ochrony Środowiska jest długoterminowym dokumentem strategicznym określającym cele i programy działań na kilkanaście lat oraz wymagającym ciągłej pracy nad podnoszeniem jego jakości. Przygotowanie dokumentu i jego przyjęcie przez Radę Gminy kończy tylko pewien etap planowania. Ze względu na swój długookresowy charakter planowanie ekorozwoju gminy jest procesem ciągłym i wymagającym ciągłego monitorowania: stanu środowiska, zmian w przepisach prawa, zmian gospodarczych, politycznych, społecznych, ekonomicznych i ich uwzględniania w Programie oraz przesuwania horyzontu planowania na kolejne lata. Program Ochrony Środowiska poddawany będzie przeglądowi co dwa lata, chociaż monitorowanie postępów prac nad nim powinno odbywać się z większą częstotliwością.

VII. STRESZCZENIE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY MIEŚCISKO

Celem niniejszego dokumentu jest opracowanie Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Mieścisko na lata 2012–2015 z perspektywą na lata 2016 – 2019.

źródło: www.google.pl

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska niniejszy dokument zawiera cele ekologiczne, priorytety ekologiczne, rodzaj i harmonogram działań proekologicznych, środki i mechanizmy niezbędne do osiągnięcia wyznaczonych celów. Program ochrony środowiska definiuje cele i zadania na najbliższe cztery lata, tj. 2012-2015 oraz cele i zadania długookresowe z perspektywą do 2019r., monitoring realizacji programu oraz nakłady finansowe potrzebne na wdrożenie założeń programu. Program Ochrony Środowiska spełnia wymagania zawarte w opracowanym przez Ministerstwo Środowiska dokumencie „Wytyczne do sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym”.

Niniejszy dokument jest zgodny z dokumentami powiatowymi i wojewódzkimi oraz z „Polityką ekologiczną państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016”.

Głównym celem Programu jest określenie zasad polityki ochrony środowiska Gminy Mieścisko. Program Ochrony Środowiska w pełni odzwierciedla tendencje ogólnopolskiej i europejskiej polityki proekologicznej.

Główne cele europejskiej polityki ochrony środowiska to:

- zasada zrównoważonego rozwoju,
- zasada równego dostępu do środowiska postrzegana w kategoriach:
 - sprawiedliwości międzypokoleniowej,
 - sprawiedliwości międzyregionalnej i międzygrupowej,
 - równoważenia szans między człowiekiem i przyrodą,
- zasada przezorności ,
- zasada uspołecznienia i subsydiarności,
- zasada prewencji,
- zasada „zanieczyszczający” płaci,
- zasada skuteczności efektywności ekologicznej i ekonomicznej.

Program przedstawia aktualną sytuację środowiska Gminy, uwzględniając uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne, w tym ekologiczne, przestrzenne, społeczne i ekonomiczne uwarunkowania rozwoju Gminy. Program określa priorytetowe działania i harmonogram zadań

w zakresie ograniczenia emisji, ochrony zasobów przyrody, racjonalnego gospodarowania środowiskiem i edukacji ekologicznej z podziałem na zadania własne Gminy i zadania koordynowane. Opis uwarunkowań realizacyjnych Programu zawiera jego wdrożenie, ewaluację i monitoring.

Program Ochrony Środowiska określa wymagania odnoszące się do polityki ekologicznej państwa, a w szczególności:

- cele i priorytety,
- program zadaniowy,
- uwarunkowania prawne, ekonomiczne, społeczne.

Projekt Programu Ochrony Środowiska zgodnie z art. 17 ust. 2 podlega zaopiniowaniu przez organ wykonawczy powiatu. Jednocześnie należy podkreślić, że Wójt Gminy, zgodnie z art. 17 ust. 4, zapewnia możliwość konsultacji społecznych, na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie programu ochrony środowiska.

Po przeprowadzeniu postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko oraz po zaopiniowaniu, Program ten, zgodnie z art. 18 ust. 1 ww. ustawy, uchwala Rada Gminy. Przywołana powyżej ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie wprowadza również obowiązek sporządzania co 2 lata raportu z wykonania programów i przedstawienia ich Radzie Gminy.

Program obejmuje zagadnienia merytoryczne, takie jak ochronę środowiska, gospodarkę leśną i wodną, ochronę środowiska przed zanieczyszczeniami, bezpieczeństwo ekologiczne, kształtowanie świadomości ekologicznej mieszkańców, propagowania proekologicznych form działalności gospodarczej.

Programy gminne powinny zawierać:

- zadania własne gminy, finansowane w części lub całości ze środków będących w dyspozycji gminy,
-

- zadania koordynowane – pozostałe zadania finansowane ze środków przedsiębiorstw i zewnętrznych, będących w dyspozycji organów i instytucji szczebla centralnego, wojewódzkiego i powiatowego.

Gminne programy ochrony środowiska muszą uwzględniać wszystkie wymagania obowiązujących przepisów prawnych. Powinny także brać pod uwagę przyjęte programy rządowe:

- Długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju „Polska 2025”,
- Założenia polityki energetycznej Polski do 2020,
- Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski,
- Polityka leśna państwa,
- Narodowy program przygotowania do członkostwa w Unii Europejskiej.

Krótką charakterystyka Gminy Mieścisko:

Zgodnie z podziałem na regiony fizycznogeograficzne Polski wg Kondrackiego obszar gminy znajduje się w Podprowincji Pojezierza Południowobałtyckiego w makroregionie Pojezierze Wielkopolskie – 315.5 -mezoregiony Pojezierze Chodzieskie 315.53 i Pojezierze Gnieźnieńskie 315.54.

Gmina Mieścisko (woj. wielkopolskie, powiat wągrowiecki) leży na Pojezierzu Gnieźnieńskim, w jego pn.-wsch. części. Przez jej teren przepływa rzeka Wełna. Od pn. i zach. graniczy z gminą Wągrowiec (woj. wielkopolskie), od wsch. z gminą Janowiec Wielkopolski (woj. kujawsko-pomorskie), a od płd. z gminami Kłecko i Skoki. Zajmuje obszar 135.62 km².

Gmina Mieścisko jako pierwsza gmina wiejska wyemitowała obligacje komunalne na inwestycje związane z gospodarką ściekową.. Gmina znana jest z wysokotowarowego rolnictwa. Ważnymi problemami, które rozwiązuje się, jest rozbudowa i modernizacja sieci telefonicznej, wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne, rozbudowa i remonty szkół, modernizacja układu komunikacyjnego gminy, rozbudowa i poprawa stanu urządzeń uzbrojenia technicznego w gminie, rozbudowa sieci wodociągowej wraz ze stacjami wodociągowymi, modernizacja kanalizacji wraz z budową oczyszczalni ścieków, wyznaczanie nowych terenów pod aktywizację

gospodarczą. Gmina Mieścisko należy do jednego z najbogatszych, pod względem archeologicznym, obszarów województwa poznańskiego. Najstarszymi śladami bytności człowieka są pochodzące sprzed około 13 500 lat obozowiska ludności mezolitycznej, których pozostałości odkryto między innymi w okolicach Mirkowic, Popowa Kościelnego i Mieściska.

Pod względem geomorfologicznym gmina Mieścisko położona jest wg Krygowskiego w granicach Północno-Wielkopolskiego Pasa Wysoczyznowego w regionie Wysoczyzna Gnieźnieńska z subregionami: Pagórki Poznańskie, Równina Wągrowiecka, Równina Żnińska, Pagórki Janowieckie, Równina Gnieźnieńska. Formy morfologiczne ukształtowane zostały przez recesję lądolodu fazy Skocko-Janowiecką stadiału poznańskiego zlodowacenia bałtyckiego.

Analiza budowy geologicznej terenu gminy wskazuje, że powierzchnie utworów mezozoicznych pokrywają utwory oligocenu reprezentowane przez mułki, mułowce i piaski drobnoziarniste. Na osadach oligoceńskich złożone zostały piaski różnoziarniste, ily, mułki w węgle brunatne miocenu. Miąższość utworów miocenijskich jest zmienna i waha się od kilkunastu do kilkudziesięciu metrów. Ostatnią serię utworów trzeciorzędowych stanowią ily plioceńskie. Łączna miąższość trzeciorzędu – 100 – 150 m. Bardzo zróżnicowane miąższości posiadają również osady czwartorzędowe (20 – 50m). Dominują tu piaszczysto-gliniaste utwory akumulacji wodnolodowcowej budujące wysoczyznę morenową fazy poznańskiej oraz ciąg moren czołowych. Utwory akumulacji wodno-lodowcowej występują tylko w fragmentach rynien subglacialnych wykorzystywanych przez rzeki. W dolinach rzek i mniejszych cieków występują także torfy, muły, mady i piaski akumulacji rzecznej o miąższości do ok. 5 m. W zasięg terenu gminy nie wchodzi żaden z Głównych Zbiorników Wód Podziemnych, stąd brak tu potrzeby wyznaczania obszarów wysokiej ochrony.

Eksploatowane studnie głębinowe bazują na czwartorzędowych i trzeciorzędowych poziomach wodonośnych. Główny poziom czwartorzędowy występuje w dolinie Wełny na głębokości od kilku do 20 – 40 m ppt. Jego miąższość wynosi 3 – 15 m, charakteryzuje się swobodnym (niekiedy napiętym do ciśnienia 400 kPa) zwierciadłem wody i wydajnością 30 – 40 m³/h. Poza doliną Wełny pierwsze użytkowe poziomy występują w utworach trzeciorzędowych (miocenijskich) o miąższości od kilku do 50 m. We wschodniej części gminy głębokość zalegania stropu warstwy wynosi 80 -100 m ppt, wydajność 10 – 30 m³/h. Wody miocenijskie w dolinie

Wełny stanowią drugi poziom eksploatacyjny na głębokości 70 90 m ppt. – wydajność – ok. 20 m³/h.

Gospodarka wodna na terenie Gminy:

Łącznie woda doprowadzona jest do 884 budynków z 1464 mieszkaniami i dostarczana jest do 6320 mieszkańców, z czego wynika wskaźnik zwodociągowania gminy na poziomie 99,8 %.

Aktualnie siecią wodociągową zarządza AQUANET Mieścisko Sp. z o.o.

SUW Popowo Kościelne dz. nr 183/1 i 189/3 w Popowie Kościelnym pozwolenie nr OS.6223/24/06 z dn. 26.01.2012r. (pozwolenie przepisane na AQUANET Mieścisko Sp. zo.o.)

Wody popłuczne odprowadzane do rowu melioracji szczegółowej nr R-5

SUW Miłosławice działki nr 91/1, 92/1, 93/1 w Miłosławicach pozwolenie nr OS.6223/25/06 z dn. 26.01.2012r. (pozwolenie przepisane na AQUANET Mieścisko Sp. zo.o.) Wody popłuczne odprowadzane do rowu melioracji szczegółowej nr W-5

SUW Żabiczyn działka nr 26/22obręb Żabiczyn pozwolenie nr OS.6341.17.2012.OS.2 z dn. 25.04.2012r. (nowe pozwolenie uzyskane przez AQUANET Mieścisko Sp. z o.o.) Wody popłuczne odprowadzane do rowu melioracji szczegółowej nr W-G-3

SUW Gołaszewo działka nr 104/2 obręb Gołaszewo pozwolenie nr OS.6341.16.2012.OS.2 z dn. 25.04.2012r. (nowe pozwolenie uzyskane przez AQUANET Mieścisko Sp. z o.o.) Wody popłuczne odprowadzane do rowu melioracji szczegółowej nr W- XIV-10

Ujęcia wód podziemnych stanowią dominującą formę zaopatrzenia w wodę ludności gminy Mieścisko oraz na potrzeby drobnego przemysłu i gospodarstw rolnych (na potrzeby bytowe oraz dla chowu zwierząt). Obecnie, poza nieokreśloną ilością poboru wody z ujęć własnych – studni kopanych do pierwszego poziomu wodonośnego, usytuowanych w gospodarstwach wiejskich, poprzez wykonanie rozwiniętych sieci wodociągowych.

Z danych uzyskanych w Urzędzie Gminy wynika, iż generalnie brak jest potrzeby modernizacji stacji uzdatniania wody i ujęć wody. Istnieje natomiast potrzeba wykonania jednego awaryjnego odwiertu na SUW Miłosławice. Ich stan techniczny jest zadowalający, a wydajność ujęć wody, po wykonaniu dodatkowego ujęcia w Miłosławicach, wystarczająca dla zapewnienia zaopatrzenia w na wodę dla potrzeb mieszkańców i przemysłu. Wykonanie awaryjnego odwiertu na SUW Miłosławice podyktowana jest tym, że przy utrzymujących się długo wysokich

temperaturach latem zdarzało się że były kłopoty z utrzymaniem ciśnienia w rurociągach i następowały przerwy w dostawie wody. Ujęcia gminne „radzą” sobie dobrze ale nie ma tzw. zapasu mocy produkcyjnej wody. Powoduje to w okresie wzmożonego ponadnormatywnego zużycia problemy z dostarczeniem wody, szczególnie jak „zejdzie” woda z wieży ciśnień w Mieścisku.

Większość mieszkańców zaopatrywana jest w wodę z ujęć komunalnych. Wodociągi lokalne zaopatrują głównie gospodarstwa domowe, gospodarstwa rolne i zakłady pracy działające na terenie gminy.

Gospodarka ściekowa na terenie Gminy:

Usługi w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków realizowane są na terenach intensywnej zabudowy w sposób zbiorowy (ustawa o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków) lub na terenach o zabudowie rozproszonej w sposób indywidualny (ustawy: Prawo budowlane, Prawo wodne, Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach).

Na wsiach istnieją przyzagrodowe i przyblokowe zbiorniki bezodpływowe okresowo opróżniane wozami asenizacyjnymi wywożącymi ścieki do oczyszczalni. Nieznany jest stan techniczny tych zbiorników, istniejących od wielu lat. Trudno zatem mówić o gromadzeniu ścieków bytowych w zbiornikach bezodpływowych, które traktowane jako rozwiązanie tymczasowe, przy braku kanalizacji sanitarnej na danym terenie. Mogą one zapewnić ochronę środowiska gruntowo-wodnego przed zanieczyszczeniem, przy spełnieniu warunków:

- że są one wraz z całą instalacją doprowadzającą ścieki bytowe wykonane zgodnie z projektem budowlanym (szczelne),
 - zapewniają przetrzymanie ścieków socjalno-bytowych przez minimum 7 dni nie dłużej jednak niż 30 dni w celu uniknięcia zjawiska zagniewania gromadzonych ścieków.
-

Zgodnie z art. 3 ust. 3 pkt. 1 ustawy z dnia 13.09.1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, gmina winna prowadzić ewidencję zbiorników bezodpływowych w celu kontroli częstotliwości ich opróżniania oraz w celu opracowania planu rozwoju sieci kanalizacyjnej.

Zadanie to jest bardzo istotne, gdyż pozwala zidentyfikować główne potrzeby realizacji inwestycji w zakresie rozwoju sieci kanalizacyjnych, jak również rozpoznać główne zagrożenia dla środowiska gruntowo – wodnego i skutecznie im przeciwdziałać.

Oczyszczalnie ścieków na terenie Gminy Mieścisko:

Oczyszczalnia ścieków komunalnych w Mieścisku – działka nr 102/4 Mieścisko

Aktualne pozwolenie wodnoprawne OS.6223/41/06 z dn. 26.01.2012r.

Zarządzający oczyszczalnią : AQUANET Mieścisko Sp. z o.o.

Odprowadzane ścieki do ziemi – rowu melioracyjnego następnie do rzeki Wełna

Oczyszczalnia ścieków w Popowie Kościelnym

Aktualne pozwolenie wodnoprawne OS.6223/23/2002 z dn. 26.01.2012r.

Poprzednie pozwolenie było wydane na poprzednich administratorów Brygadę Robót Komunalnych przy Urzędzie Gminy Mieścisko, WOKANEKS Sp. z o.o.,

Aktualnie Zarządzający oczyszczalnią to AQUANET Mieścisko Sp. z o.o.

Odprowadzane ścieki do ziemi – rowu melioracji szczegółowej nr R-RP-15

Oczyszczalnie przydomowe szt. 15 - pozwolenia wodnoprawne nie są wymagane:

Budziejewo szt. 1

Gołaszewo szt. 1

Jaroszewo Pierwsze szt. 1

Jaroszewo Drugie szt. 3

Miłosławice szt. 1

Mieścisko szt. 2

Mirkowice szt. 2

Podlesie Kościelne szt. 1

Sarbia szt. 1

Wiele – szt. 2

Kanalizacja deszczowa:

W kanalizację deszczową uzbrojone jest tylko Mieścisko i jest to kilka oddzielnych układów. W przypadku wód opadowych należy dążyć do maksymalnego ich retencjonowania w obrębie tej samej zlewni. Dotyczy to zwłaszcza nowoprojektowanych terenów aktywizacji gospodarczej. Brak kanalizacji deszczowej może być szczególnie odczuwalny przy maksymalnym zabudowaniu terenu bez pozostawienia odpowiednio dużej powierzchni biologicznie czynnej, która daje możliwość retencji wód opadowych.

Nowe tereny przeznaczone pod mieszkalnictwo w Mieścisku i Popowie Kościelnym - budowa kanalizacji deszczowej. Zaewidencjonowano również kanalizację w Żabiczynie

Analiza stanu jakości powietrza i zmiany klimatu:

Zagadnienia dotyczące ochrony powietrza uregulowane są w ustawie z 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska /t.j. Dz. U. z 2008r. Nr 25, poz. 150 z późniejszymi zmianami /.

Regulacje związane z ochroną powietrza opierają się na ustawie i rozporządzeniach związanych z ochroną jakości powietrza oraz ochroną przed emisjami.

Celem standardów emisyjnych jest ograniczenie ładunku gazów i pyłów wprowadzanych do powietrza, niezależnie od sposobu ich wprowadzania.

Ograniczenie ładunku może być realizowane przez:

- normowanie stężeń emisyjnych dla określonych procesów technologicznych,
- normowanie wskaźników emisji gazów i pyłów na jednostkę produktu - ogólna idea procedur BAT /najlepsza dostępna technologia/.

Podstawowym instrumentem, za pomocą którego powinien być kształtowany poziom emisji i realizowane zasady ochrony powietrza, jest pozwolenie na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza.

Ochrona przed emisjami jest prowadzona równolegle z ochroną jakości powietrza, gdyż te działania wzajemnie się warunkują. Ustalenie wymagań jakościowych jest sprecyzowaniem celów ochrony, które powinny być osiągnięte poprzez odpowiednie kształtowanie emisji.

Zgodnie z przepisami ustawy Prawo ochrony środowiska ochrona powietrza polega na zapewnieniu możliwie najlepszej jego jakości, określonej za pomocą „dopuszczalnych poziomów substancji”. Poziomy te mają charakter standardów imisyjnych. Szczególnym rodzajem norm jakościowych ustalonych dla powietrza mogą być standardy jakości zapachowej. Upoważnienie do ich określenia ma jednak charakter fakultatywny i w Polsce nie są one normowane.

Ustalenie wymagań jakościowych jest pierwszym etapem działań na rzecz ochrony powietrza. Podstawowym założeniem jest obowiązek dotrzymywania bądź przywracania naruszonych poziomów, kolejnym więc niezbędnym działaniem jest badanie ich przestrzegania. Ocena jakości powietrza i obserwacja zmian prowadzona jest w ramach państwowego monitoringu powietrza.

Głównym kierunkiem działalności gospodarczej jest: handel, transport, przedsiębiorczość produkcyjno-usługowa, usługi budowlane i wykończeniowe, usługi dla ludności.

W gminie, ze względu na istniejące zakłady, emisja gazów i pyłów mogą być tworzone w:

- procesach spalania paliw w kotłowniach lokalnych, paleniskach domowych,
- procesach spalania paliw w kotłowni w małych zakładach i warsztatach,
- procesach spalania paliw w rolnictwie,
- procesach produkcyjnych /np. wędzarnie, przetaczanie paliw, wialnie, młyny, wytwarzanie mieszanek paszowych, procesy spawalnicze, malarnie, obróbka drewna/,
- hodowli trzody chlewnej i bydła,
- transporcie drogowym,
- uprawach rolnych z zastosowaniem nawozów i środków ochrony roślin.

Oznacza to, że głównymi źródłami emisji substancji do powietrza są procesy spalania bądź w urządzeniach stacjonarnych bądź w urządzeniach niestacjonarnych /pojazdy/. Na terenie Gminy Mieścisko sieć gazowa została wybudowana w 2011r, wraz ze stacją rozprężania gazu. Z gazu ziemnego korzysta kilka gospodarstw jednorodzinnych oraz rozpoczyna korzystanie Wytwórnia Pasz De Heus w Mieścisku. Z końcem roku zaczną wykorzystywać gaz jako paliwo grzewcze

obiekty użyteczności publicznej: Szkoła Podstawowa w Mieścisku, Ośrodek Zdrowia, z początkiem roku 2013 Urząd Gminy i Przedszkole w Mieścisku. Jednak większość mieszkańców dla potrzeb grzewczych wykorzystuje węgiel lub drewno, gaz – tylko dla potrzeb bytowych. Mieszkańcy pozostałych miejscowości dla potrzeb grzewczych wykorzystują węgiel lub drewno, dla potrzeb bytowych – gaz płynny.

Prognozując zmiany stanu jakości powietrza w gminie Mieścisko należy uwzględnić zachodzące zmiany gospodarcze i przyjętą strategię rozwoju.

W przyszłości będzie następować zmniejszanie się wielkości emisji ze źródeł przemysłowych – energetycznych i technologicznych w związku z wprowadzaniem energooszczędnej i materiałoszczędnej technologii, urządzeń energetycznych niskoemisyjnych, korelujące ze wzmocnieniem działania organów administracji publicznej coraz skuteczniej wdrażających i egzekwujących prawo ochrony środowiska.

Na skutek przeprowadzonych procesów termomodernizacyjnych przewiduje się spadek zapotrzebowania na moc oraz ograniczenie zużycia energii cieplnej.

Do minimalizacji emisji spalin wzdłuż tras komunikacyjnych przyczynią się:

- usprawnienie układu komunikacyjnego,
- systematyczne odnawianie nawierzchni dróg i ulic krajowych, wojewódzkiej i powiatowych,
- modernizacja i utwardzanie dróg gminnych,
- limity emisji dla wszystkich nowych samochodów, które Polska będzie musiała przestrzegać po wejściu do Unii Europejskiej.

Oddziaływanie hałasu:

Hałas jest uciążliwością o powszechnym zasięgu społecznym – dotyczy wszystkich obywateli, wpływa niekorzystnie na ich zdrowie, utrudnia ich wypoczynek i regenerację sił, pomniejsza efekty pracy ludzkiej, zwiększa prawdopodobieństwo wypadku przy pracy.

Zagrożenie hałasem występuje na terenie całego kraju we wszystkich działach gospodarki narodowej, w środowisku zamieszkania, pracy i odpoczynku człowieka, w tym również w środowisku naturalnym, zakłócanym działalnością człowieka.

Na stan akustyczny środowiska ma wpływ wiele czynników, wśród których należy wyróżnić uwarunkowania wynikające z położenia gminy Mieścisko, wielkości zajmowanego obszaru, stopnia zurbanizowania, uprzemysłowienia oraz rozwoju szlaków komunikacyjnych.

Gmina Mieścisko należy do powiatu wągrowieckiego. Położona jest w północnej części Wielkopolski.

Gmina ma nieźle rozwiniętą infrastrukturę komunalną i dogodne połączenie z największymi okolicznymi miastami.

W skład sieci podstawowej dróg wchodzi, oprócz drogi wojewódzkiej również drogi powiatowe. Uzupełnieniem ww. dróg są drogi gminne. Na terenie gminy drogi gminne w dużym stopniu nie posiadają nawierzchni ulepszonych. Z tego też powodu przed władzami samorządowymi stoją zadania polegające na modernizacji istniejących dróg.

Stan techniczny dróg powiatowych i gminnych, od dawna nie odpowiada wzrastającemu natężeniu ruchu osobowego i towarowego. Obserwacje poczynione na drogach wskazują jednoznacznie, że stan ten systematycznie się pogarsza. Na wielu odcinkach dróg występują niebezpieczne koleiny co stwarza zagrożenie dla ruchu oraz zwiększa poziom hałasu.

Hałas drogowy na terenie gminy można zmniejszyć poprzez zapewnienie odpowiedniego stanu technicznego dróg oraz także poprzez:

1. droga wojewódzka i drogi powiatowe:

- poprawienie geometrii skrzyżowań z ulicami głównymi,
- korektę łuków dróg,
- ograniczenie prędkości na określonych odcinkach dróg,
- poprawę płynności ruchu,
- ograniczenie możliwości wjazdu pojazdów ciężkich.

2. drogi gminne:

- poprawienie parametrów dróg zwłaszcza przechodzących przez tereny zabudowane (modernizacja dróg gminnych na odcinkach przechodzących w terenach zabudowanych),
 - ograniczenie prędkości na określonych odcinkach dróg,
 - poprawę płynności ruchu,
 - ograniczenie możliwości wjazdu pojazdów ciężkich.
-

Hałas przemysłowy może powodować lokalnie istotne przekroczenie norm, jednak jego zasięg jest stosunkowo mniejszy, a techniczne możliwości oraz koszty jego likwidacji, ze względu na punktowy charakter, są łatwiejsze do zaakceptowania. Poważny problem stanowią małe zakłady rzemieślnicze i usługowe powstające na terenach o dominującej funkcji mieszkaniowej, ponieważ ich powstanie często wymyka się spod kontroli służb ochrony środowiska.

Najsukuteczniejsze działania można podejmować zanim jeszcze inwestycja powstanie. Walka z hałasem gdy inwestycja jest istniejącą jest sprawą skomplikowaną. Po zrealizowaniu inwestycji problem zastosowania zabezpieczeń przeciwhałasowych należy do trudniejszych (wykrycie źródła hałasu, wysoki koszt zaprojektowania i wykonania zabezpieczeń). Dlatego też jedną z istotniejszych przyczyn występowania problemów związanych z uciążliwością akustyczną jest właściwa lokalizacja obiektów uciążliwych akustycznie na terenach wymagających komfortu akustycznego. Wobec powyższego jedną z najprostszych metod uniknięcia problemów związanych z hałasem, jest oddzielenie od siebie terenów o kolidujących funkcjach. Istniejące zakłady przemysłowe i warsztaty, powodując nadmierną emisję hałasu w kierunku terenów chronionych, powinny być wyposażone w urządzenia zabezpieczające środowisko przed hałasem. Nowe zakłady przemysłowe należy lokalizować na terenach przeznaczonych pod przemysł.

Prognozując zmiany akustyczne środowiska w gminie Mieścisko należy odnieść się do występujących ogólnokrajowych zmian gospodarczych.

W przyszłości będzie następować zmniejszenie ilości źródeł hałasu przemysłowego i ograniczenie jego zasięgu, zgodnie z obserwowaną tendencją do upadku dużych nienowoczesnych obiektów przemysłowych oraz do wzmocnienia działania organów administracji publicznej coraz skuteczniej wdrażających i egzekwujących prawo ochrony środowiska.

W nadchodzących latach, w gminie, należy spodziewać się intensyfikacji akustycznego oddziaływania dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych.

Pola elektromagnetyczne (PEM):

Pola elektromagnetyczne (PEM) występujące w środowisku można podzielić na pola naturalne i pola pochodzenia technicznego (zwane czasami sztucznymi). Ze wszystkich pól naturalnych najlepiej znane jest pole geomagnetyczne. Natężenie tego pola wynosi od 16 do 56A/m. Przy normalnej pogodzie, nad powierzchnią Ziemi, występuje również naturalne pole elektryczne o natężeniu około 120V/m.

Z chwilą wykorzystania energii elektrycznej przez człowieka urządzenia techniczne zaczęły wytwarzać PEM o bardzo różnych częstotliwościach i poziomach natężeń.

Głównymi rodzajami źródeł sztucznych pól elektromagnetycznych występujących w naszym otoczeniu są:

- linie elektroenergetyczne;
- obiekty radiokomunikacyjne, w tym: stacje nadawcze radiowe i telewizyjne, stacje bazowe telefonii komórkowych;
- stacje radiolokacyjne.

Obiektami radiokomunikacyjnymi o istotnym z punktu widzenia ochrony środowiska oddziaływaniu są:

- duże radiowo-telewizyjne centra nadawcze,
- stacje bazowe telefonii komórkowych.

Stacje bazowej telefonii komórkowej są elementem systemu łączności bezprzewodowej GSM (Global System of Mobile Communication). Standard ten jest najbardziej na świecie rozpowszechnionym standardem cyfrowej telefonii komórkowej w sieci radiokomunikacji ruchomej pracującej w zakresie częstotliwości 900/1800MHz. Zapewnia operatywny sposób komunikowania się pomiędzy jego użytkownikami. Aby mogła funkcjonować łączność przekazywana za pomocą fal radiowych musi istnieć sieć stacji bazowych nadawczo-odbiorczych. Stacje bazowe wyposażone są w anteny rozsiewcze o sektorowej lub, rzadziej, dookólnej charakterystyce promieniowania.

Z punktu widzenia ochrony ludzi i środowiska szczególne znaczenie ma właściwa lokalizacja anten, zapewniająca odpowiednia odległość pomiędzy obszarem pracy anten a miejscem ewentualnego przebywania ludzi. Stąd dla zapewnienia wymagań ochrony ludzi i środowiska anteny umieszczane są w miejscach niedostępnych dla ludzi, na znacznej wysokości.

Wysyłane przez antenę nadawczą (sektorową lub radioliniową) sygnału radiowego wiąże się z powstaniem w jej otoczeniu pola elektromagnetycznego niejonizującego. Promieniowanie elektromagnetyczne (pole elektromagnetyczne) o częstotliwości poniżej 10^9 MHz nie ma właściwości jonizujących. Stąd też oddziaływanie biologiczne pola elektromagnetycznego, wytwarzanego przez stacje bazowe telefonii komórkowej, ma zasadniczo inny charakter niż oddziaływanie pola elektromagnetycznego o częstotliwościach wywołujących jonizację cząstek (jak np. promieniowanie ultrafioletowe, promieniowanie X czy też promieniowanie gamma). Anteny odbiorcze stacji bazowej, sterowniki, kable oraz urządzenia zasilające nie są źródłem rozproszonego do środowiska pola elektromagnetycznego.

Pole elektromagnetyczne niejonizujące wytwarzane przez nadawcze stacje są jedynym czynnikiem, który może mieć wpływ na środowisko.

Oddziaływanie stacji bazowej telefonii komórkowej należy więc oceniać przede wszystkim w kategoriach jej wpływu na zdrowie ludzi, oceniając czy w miejscach dostępnych dla ludzi spełnione będą wymagania określone w rozporządzeniu. Zasięgi występowania pól elektromagnetycznych o wartościach wyższych od dopuszczalnych w otoczeniu anten stacji bazowych telefonii komórkowych są zależne od mocy doprowadzonej do tych anten i charakterystyk promieniowania tych anten. W otoczeniu typowych stacji bazowych telefonii komórkowej GSM pola elektromagnetyczne o wartościach wyższych od dopuszczalnych występują nie dalej niż kilkadziesiąt metrów od samych anten i na wysokości ich zainstalowania. W praktyce, w otoczeniu anten stacji bazowych GSM znajdujących się w miastach, a więc najbardziej rozpowszechnionych, pola o wartościach wyższych od dopuszczalnych w praktyce nie występują dalej niż 25 metrów od anten, na wysokości zainstalowania tych anten.

Urządzenia radiolokacyjne zazwyczaj wytwarzają impulsowe pola elektromagnetyczne o częstotliwościach od kilkuset MHz do stu kilkudziesięciu GHz. Zasięgi oddziaływania stacji radiolokacyjnych są zależne od częstotliwości pracy stacji, częstotliwości powtarzania impulsów, charakterystyk promieniowania anten oraz mocy promieniowanej. Pola elektromagnetyczne o wartościach wyższych od dopuszczalnych mogą występować do odległości kilkuset metrów od anten stacji radiolokacyjnych, na wysokości zainstalowania tych anten.

Na terenie gminy nie ma obiektów nadawczych radiowo-telewizyjnych. Istnieje natomiast sieć urzędów radiokomunikacyjnych. W ostatnich latach nastąpił rozwój nowych technik telekomunikacyjnych i rozwój sieci telefonii komórkowej. Elementem tej sieci są stacje bazowe telefonii komórkowej.

Przewiduje się, że w najbliższych latach będzie następował ciągły rozwój nowych technik telekomunikacyjnych i informatycznych. Mając to na uwadze oraz biorąc pod uwagę rosnące zapotrzebowanie na usługi telefonii komórkowej i łączności internetowej, która w najbliższym czasie będzie się opierać na łączach radiowych, należy się spodziewać w najbliższych latach kolejnych obiektów radiokomunikacyjnych – źródeł emisji pól elektromagnetycznych do środowiska.

Narzędzia i instrumenty programowo-planistyczne:

- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mieścisko,
 - miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego,
 - prognozy oddziaływania na środowisko dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
 - raporty o oddziaływaniu na środowisko sporządzane dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w procedurze oceny oddziaływania na środowisko,
-

Narzędzia i instrumenty reglamentujące możliwości korzystania ze środowiska:

- pozwolenia i decyzje administracyjne,
- przeglądy ekologiczne,
- instrukcje eksploatacji obiektu związanego z gospodarką odpadami,
- strefy ochrony bezpośredniej i pośredniej ujęć wód ustanowione na terenie gminy,

Narzędzia i instrumenty finansowe:

Sprawną i skuteczną realizacją planowanych zadań w zakresie ochrony środowiska na terenie Gminy Mieścisko umożliwi osiągnięcie założonych celów, określonych w ramach kilku istotnych priorytetów. Aby to osiągnąć, Gmina musi jednocześnie dysponować zasobami: finansowymi, organizacyjnymi oraz infrastrukturalnymi.

ZASOBY FINANSOWE:

Realizacja zadań Programu Ochrony Środowiska wymaga zabezpieczenia i uzyskania środków budżetowych jak i pozabudżetowych. Wdrażanie Programu powinno być możliwe między innymi dzięki stworzeniu sprawnego systemu finansowania ochrony środowiska, w którym podstawowymi źródłami finansowania są fundusze ekologiczne, programy pomocowe, środki własne inwestorów oraz budżet gminy.

W Wieloletnim Planie Inwestycyjnym sporządzonym dla Gminy Mieścisko zaplanowano m.in. realizację inwestycji wskazanych w poniższej tabeli.

Inwestycje z zakresu ochrony środowiska ujęte w Wieloletniej Prognozie Finansowej dla Gminy Mieścisko

LP	TYTUŁ PROJEKTU	OKRES REALIZAC JI	WARTOŚĆ PROJEKTU	PLANOWANE NAKŁADY W LATACH 2012-2016
1	Termomodernizacja świetlicy wiejskiej w Zbietce	2012-2013	50 tys	5 tys 2012 45 tys 2013

**PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY MIEŚCISKO NA LATA 2012-2015
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2016-2019**

129

2	Przebudowa kotłowni olejowej na opalaną gazem ziemnym w budynku Szkoły Podstawowej w Mieścisku	2012	106 tys	106 tys 2012
3	Przebudowa kotłowni olejowej na opalaną gazem ziemnym w budynku Ośrodka Zdrowia Lekarzy Rodzinnych w Mieścisku	2012	48 tys	48 tys. 2012
4.	Przebudowa kotłowni olejowej na opalaną gazem ziemnym w budynku Przedszkola Leśne Łudki w Mieścisku	2013	31 tys	31 tys. 2013
5	Przebudowa kotłowni olejowej na opalaną gazem ziemnym w budynku Urzędu Gminy w Mieścisku	2013	32 tys	32 tys. 2013

źródło: Urząd Gminy Mieścisko

Inwestycje z zakresu ochrony środowiska ujęte w Załączniku na wydatki inwestycyjne do budżetu Gminy Mieścisko na 2012

- Budowa sieci wodociągowej dla wsi Mieścisko – rejon Ul. Św, Wojciecha – **31,4 tys.**
- Rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej we wsi Popowo Kościelne (osiedle zabudowy jednorodzinnej) – **50 tys.**

Planowane inwestycje:

1. wodociągi i kanalizacja:

- Rozbudowa Oczyszczalni Ścieków w Mieścisku Etap II zadanie 2 - 2015
 - Wykonanie awaryjnego odwiertu dla ujęcia wody na Stacji Uzdatniania Wody w Miłosławicach – 2015-2016
 - Budowa kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej w Mieścisku (nowe tereny pod budownictwo mieszkaniowe rejon ul. Św. Wojciecha) 2011-2015
 - Budowa kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej dla wsi Popowo Kościelne (nowe tereny pod budownictwo mieszkaniowe)2012-2016
 - Budowa kanalizacji sanitarnej dla wsi Podlesie Wysokie 2016 - 2020
 - Budowa kanalizacji sanitarnej dla wsi Sarbia 2016 - 2020
 - Budowa kanalizacji sanitarnej Mieścisko – ul. Ruda 2016
-

- Budowa kanalizacji sanitarnej dla wsi Wiela 2017
- Budowa kanalizacji sanitarnej dla wsi Podlesie Kościelne 2018
- Budowa kanalizacji sanitarnej dla wsi Zbietka 2020
- Wprowadzenie programu budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach rozproszonej zabudowy mieszkaniowej w miejscowościach Gółka, Piastowie, Wybranówko, Mirkowiczki, Zbietka, Jaworówko, Jaroszewo Pierwsze, Kłodzin, Wymysłowo 2015 – 2020
- Rozbudowa wodociągów wiejskich w miejscowościach: Piastowice, Gorzewo, Imielinko-Kłodzin, Gółka 2018 – 2020
- Zastąpienie sieci wodociągowej wykonanej z rur azbestowych w Mieścisku rurami PCV

2. Kanalizacja deszczowa:

- Budowa kanalizacji deszczowej na terenie całej Gminy, a zwłaszcza:
 - Budowa kanalizacji deszczowej (nowe tereny pod budownictwo mieszkaniowe w Mieścisku) 2018
 - Budowa kanalizacji deszczowej (nowe tereny pod budownictwo mieszkaniowe w Popowo Kościelne) 2018

3. Pozostałe inwestycje

- Przebudowa kotłowni olejowych na opalane gazem ziemnym w budynkach SP Mieścisko, Gimnazjum Mieścisko, Przedszkole Ośrodek Zdrowia, Dom Kultury 2012 – 2013
 - Termomodernizacja budynków będących w zasobie gminy i podlegających jej jednostek 2012-2020
 - Wymiana pokryć dachowych (płyty AC) budynków będących w zasobie Gminy 2013-2020
 - Budowa i organizacja Gminnego Punktu Czasowego Gromadzenia Odpadów 2013-2016
-

ZASOBY ORGANIZACYJNE:

Realizacja planowanych inwestycji, oprócz zabezpieczenia odpowiedniego finansowania, wymaga również właściwej organizacji wewnętrznej. Problem ochrony środowiska na analizowanym obszarze odgrywa kluczową rolę na etapie opracowywania dokumentów planistycznych. Cele i zadania w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska zostały ujęte w opracowanych planach i strategiach, obowiązujących na terenie gminy:

- * Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mieścisko,
- * Strategia Rozwoju Gminy Mieścisko do 2020.

Cele zawarte w tych dokumentach są sukcesywnie realizowane przez poszczególne Referaty Urzędu Gminy oraz przedsiębiorców i inne jednostki, w szczególności w zakresie edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży oraz rozbudowy i modernizacji infrastruktury technicznej gminy. W związku z powyższym Gmina Mieścisko dysponuje odpowiednio przygotowanym zasobem organizacyjnym, umożliwiającym skuteczną i sprawną realizację zaplanowanych zadań.

ZASOBY INFRASTRUKTURALNE:

Zadania planowane do realizacji w ramach poszczególnych priorytetów i celów, zostały określone z uwzględnieniem obecnych zasobów infrastrukturalnych Gminy oraz realnych możliwości ich potencjalnej rozbudowy. W związku z czym, można przyjąć iż z punktu widzenia zasobów infrastrukturalnych, realizacja planowanych zadań jest możliwa.

Analizując możliwość zastosowania przedstawionych rozwiązań na podstawie uwarunkowań dotyczących istniejącej infrastruktury, organizacji i zarządzania ochroną środowiska oraz sytuacji finansową w gminie, stwierdzono, że wszystkie zaproponowane przedsięwzięcia są możliwe do zrealizowania uwzględniając następujących warunki:

- etapowość wdrażania przewidzianych do realizacji zadań,
-

- powołanie zespołu konsultacyjnego, którego zadaniem byłby nadzór w zakresie wdrażania, realizacji oraz monitoringu funkcjonowania programu,
- pozyskanie dodatkowych środków finansowych na realizację przewidzianych w planie zadań inwestycyjnych i pozainwestycyjnych.

Pomimo, iż analizowana jednostka samorządu terytorialnego posiada niezbędne zasoby, sprawną i skuteczną realizację planowanych zadań mogą uniemożliwić następujące czynniki:

- zmiana uwarunkowań prawnych, mających wpływ na zmianę zakresu obowiązków dla władz gminy oraz mających wpływ na jego sytuację finansową,
- niewłaściwe zarządzanie wdrażaniem Programu, monitorowanie efektów, brak korekt i uprzedzania ewentualnych zagrożeń,
- nieumiejętność pozyskania funduszy na realizację zamierzonych działań,
- brak koordynacji pomiędzy gminami, a także brak współpracy ponadregionalnej w zakresie niektórych działań,
- wystąpienie nagłych, nieprzewidzianych awarii lub klęsk, które spowodują konieczność innego rozdysponowania środków finansowych.

Narzędzia i instrumenty karne oraz administracyjne:

- odpowiedzialność cywilna za szkody spowodowane oddziaływaniem na środowisko została uregulowana w Kodeksie Cywilnym. Prawo materialne umożliwia każdemu, komu przez bezprawne oddziaływanie na środowisko zagraża lub została wyrządzona szkoda, żądać jej naprawienia lub zaprzestania działalności, jeżeli naruszenie dotyczy środowiska jako dobra wspólnego, z roszczeniem może wystąpić jednostka samorządu terytorialnego,
 - odpowiedzialność karna za szkody wyrządzone środowisku zagrożona jest karą grzywny lub ograniczenia wolności w wypadku wprowadzenia do obrotu substancji
-

stwarzających szczególne zagrożenie, eksploatacji bez pozwolenia instalacji lub lekceważenia przepisów przez prowadzącego zakład o dużym ryzyku,

- odpowiedzialność administracyjna sprowadza się do możliwości nałożenia na podmiot korzystający ze środowiska i oddziałujący negatywnie obowiązku ograniczenia negatywnego wpływu i przywrócenia właściwego stanu środowiska,
- administracyjne kary pieniężne są ponoszone za przekroczenie lub naruszenie warunków korzystania ze środowiska.

Fundusze wspomagające wdrażanie Programu Ochrony Środowiska:

Wdrażanie Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Mieścisko będzie uzależnione od zrozumienia przez władze samorządowe roli i potrzeby wzmocnienia zadań w zakresie ochrony środowiska oraz od przewidzianych na ten cel środków finansowych, które będą miały bardzo istotne znaczenie.

W kontekście zasad dofinansowania zadań związanych z ochroną środowiska zarówno przez instytucje krajowe, jak i dysponujące środowiska Unii Europejskiej, najistotniejsza będzie możliwość zgromadzenia tzw. wkładu własnego w wysokości min 15-25% wartości zadania inwestycyjnego. Zgromadzenie pozostałej części środków będzie możliwe z pieniędzy funduszy spójności.

Świadomość ekologiczna mieszkańców i edukacja mieszkańców:

W Programie ochrony środowiska dla województwa wielkopolskiego przyjęto następujący cel dotyczący edukacji ekologicznej:

„Wykształcenie nawyków kultury ekologicznej oraz poczucia odpowiedzialności mieszkańców województwa wielkopolskiego za stan i ochronę środowiska.”

Cel ten wpisuje się w podstawowe cele sformułowane w Narodowej Strategii Edukacji Ekologicznej: „Edukacja ekologiczna kształtuje całościowy obraz relacji pomiędzy człowiekiem, społeczeństwem i przyrodą. Ukazuje zależność człowieka od środowiska oraz uczy odpowiedzialności za zmiany dokonywane w środowisku przyrodniczym. Istotne jest, żeby

został on osiągnięty zarówno wśród dzieci i młodzieży, jak też u dorosłych poprzez: edukację ekologiczną w formalnym systemie kształcenia oraz pozaszkolną edukację ekologiczną. Nie ulega wątpliwości, że ważną pozycję w wydatkach Gminy powinna być edukacja. Edukacja mieszkańców jest bardzo ważna z uwagi między innymi na możliwość udziału społeczeństwa w postępowaniach administracyjnych zmierzających do wydawania decyzji dotyczących ochrony środowiska.

Procedury kontroli realizacji Programu Ochrony Środowiska:

Podczas realizacji Programu Ochrony Środowiska powinny być uwzględnione:

- ściśle powiązania z programem procesu budowy i realizacji budżetu, a zwłaszcza budowy budżetu zadaniowego,
- zarządzanie jakością jako element zarządzania sferą usług publicznych w gminie Mieścisko,
- systemowe podejście do budowy marketingu gminnego, w tym promocji.

Istotną sprawą jest również informowanie opinii społecznej o postępach w realizacji wybranych zadań programu.

System zarządzania realizacją Programu Ochrony Środowiska jest bardzo ważnym elementem tworzenia gminnej „Agendy 21”. Decyduje on bowiem, czy w miarę upływu czasu dynamika procesu realizacji Programu Ochrony Środowiska będzie rosła, czy też nie.

Zarządzanie realizacją to przede wszystkim:

- tworzenie i doskonalenie instrumentów realizacji,
- monitorowanie realizacji celów i zadań Programu Ochrony Środowiska oraz zmian w warunkach realizacji,
- aktualizacja Programu Ochrony Środowiska.

Mierniki postępów w realizacji Programu Ochrony Środowiska:

Realizacja zadań Programu Ochrony Środowiska ma na celu poprawę lub utrzymanie Stanu środowiska przyrodniczego. Wymiernym efektem postępów w realizacji Programu Ochrony Środowiska będą wartości wskaźników charakteryzujących poszczególne zagadnienia Programu.

Do głównych wskaźników można zaliczyć:

- wskaźniki społeczno-ekonomiczne mierzone taryfami cen na usługi komunalne (woda, ścieki, odpady) konsekwentnie zmierzające do uwzględnienia wszystkich elementów kosztów, wyniki badań opinii społecznej dotyczące jakości życia,
 - wskaźniki stanu środowiska mierzone zmniejszaniem się ładunków zanieczyszczeń do niego odprowadzanych, ilością podpisanych z mieszkańcami i firmami umów na odbiór odpadów, ilością odpadów oddawanych przez jednego mieszkańca, ilością odpadów wysegregowanych przez mieszkańców „u źródła”, poziomem odzysku i recyklingu, wielkością obszaru poddanego ochronie, ilością obiektów poddanych ochronie, wielkością zalesionej powierzchni, wielkością obszarów poddanych rekultywacji, wielkością obszarów, na których odbudowano i zmodernizowano systemy melioracji, ilością gospodarstw ekologicznych, ilością w prawidłowy sposób zamkniętych otworów studziennych, ilością mieszkańców korzystających ze zmodernizowanych systemów grzewczych, wskaźnik zmniejszenia zapotrzebowania na energię przez system wodociągowy, ilość zabezpieczonych termicznie mieszkań, powierzchnia dachów z wymienionymi pokryciami azbestowymi, ilość mieszkańców korzystających z kanalizacji sanitarnej, powierzchnia przebudowanej powierzchni drogowej,
 - wskaźniki wielkości i skuteczności ponoszonych nakładów inwestycyjnych mierzone kosztem inwestycyjnym przeliczonym na mieszkańca, wielkością nakładów na ochronę środowiska, wskaźnikiem zaangażowania środków budżetowych i pozabudżetowych,
 - wskaźniki aktywności społeczności lokalnej mierzone aktywnością organizacji pozarządowych,
-

Instytucje i osoby odpowiedzialne za kontrolę Programu Ochrony Środowiska:

Do podmiotu zarządzającego realizacją Programu Ochrony Środowiska należy Rada Gminy, a organem wykonawczym jest Wójt. Rada Gminy pełni bieżący nadzór nad realizacją Programu Ochrony Środowiska, czuwa, aby przy tworzeniu budżetu gminy uwzględniane były zadania priorytetowe, prowadzi akcję informacyjną i promocyjną, uchwała zmiany w Programie.

Procedury kontroli realizacji:

Program Ochrony Środowiska uchwała Rada Gminy, z wykonania Program Ochrony Środowiska organ wykonawczy gminy sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia Radzie Gminy.

Nadzór i kontrola przebiegu realizacji i efektów wdrażania programu prowadzona będzie przez:

- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu,
- Wojewódzką i Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną,
- Starostwo Powiatowe,
- Urząd Gminy Mieścisko.

Procedury aktualizacji Programu Ochrony Środowiska:

Program Ochrony Środowiska jest długoterminowym dokumentem strategicznym określającym cele i programy działań na kilkanaście lat oraz wymagającym ciągłej pracy nad podnoszeniem jego jakości. Przygotowanie dokumentu i jego przyjęcie przez Radę Gminy kończy tylko pewien etap planowania. Ze względu na swój długookresowy charakter planowanie ekorozwoju gminy jest procesem ciągłym i wymagającym ciągłego monitorowania: stanu środowiska, zmian w przepisach prawa, zmian gospodarczych, politycznych, społecznych, ekonomicznych i ich uwzględniania w Programie oraz przesuwania horyzontu planowania na kolejne lata. Program Ochrony Środowiska poddawany będzie przeglądowi co dwa lata, chociaż monitorowanie postępów prac nad nim powinno odbywać się z większą częstotliwością.
